

bukla

Brezplačna revija
o dobrih knjigah.

leto 17/št. 160

maj–junij 2021

www.bukla.si

Ker zgodbe navdihujejo ...

Intervjuji: Andrej E. Skubic, Tone Stojko, Bina Štampe Žmavc; Feiglova knjižnica v Gorici; potujoče knjižnice Slovenije

IRENA CERAR

o Pravljičnih poteh
brez meja in
Potepuških
okruških

NOVE KNJIGE LEPŠAJO POMLAD

TANJA TUMA

o zgodovinskem romanu
Brodnik

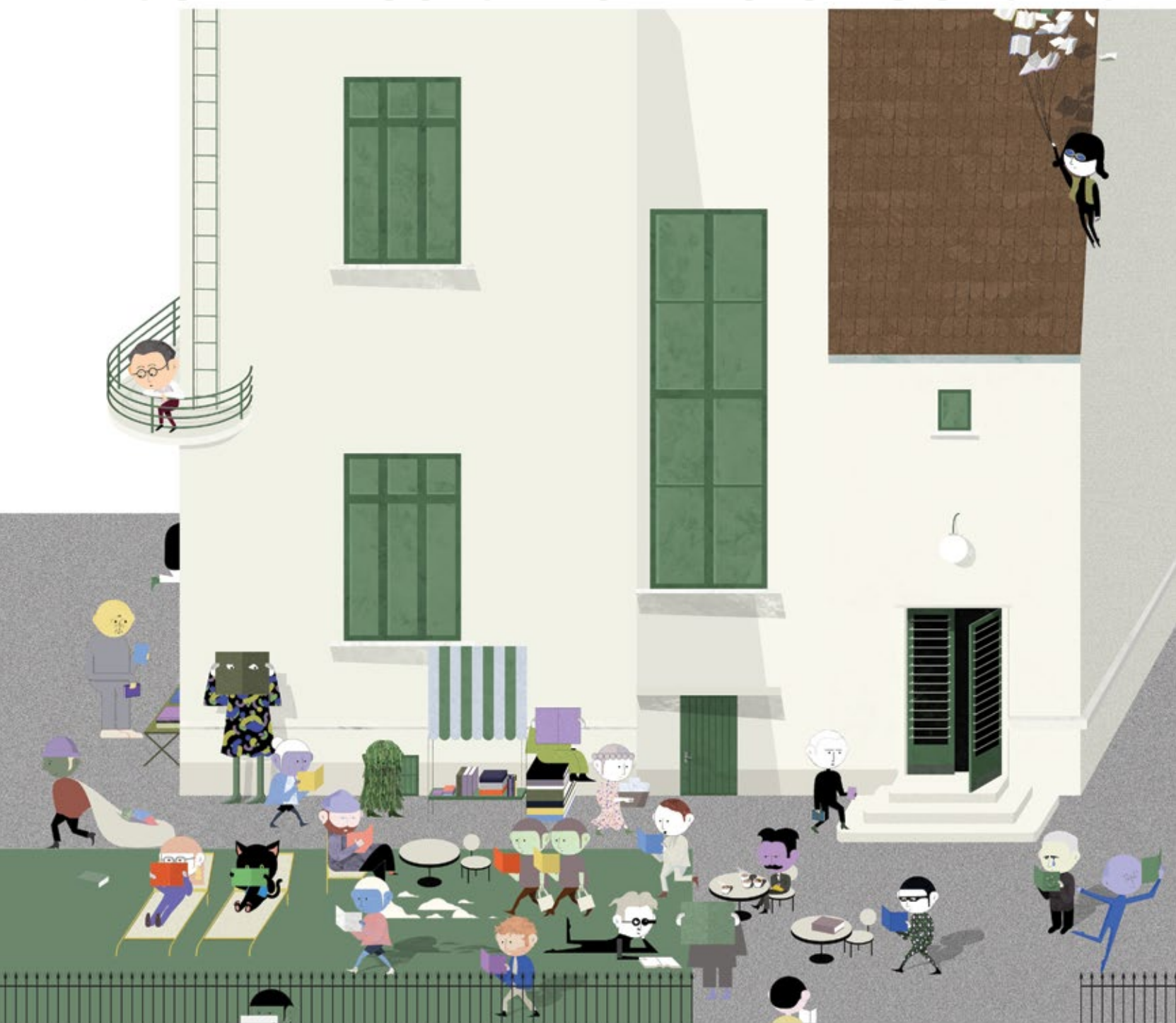
JANJA VIDMAR

o navdihujočem romanu
Niti koraka več

SLOVENSKI DNEVI KNJIGE

VABIJO NA LETOŠNJE FESTIVALSKO DOGAJANJE

26. SLOVENSKI DNEVI KNJIGE DRUŠTVA SLOVENSKIH PISATELJEV IN SEJEM NA ZRAKU LJUBLJANA 16. - 20. JUNIJ

Program in termini partnerskih mest Slovenskih dnevov knjige so objavljeni na spletnih straneh organizatorjev.

Ljubljana	Društvo slovenskih pisateljev www.dneviknjige.si
Maribor	Mladinski kulturni center Maribor www.mkc.si/dnevi-knjige
Koper	Knjigarna Libris www.libris.si
Brežice	Knjižnica Brežice www.knjižnica-brezice.si
Sežana	Kosovelova knjižnica Sežana www.kosovelova.si
Celje	Osrednja knjižnica Celje in Antika knjigarna www.antika.si
Ormož	Knjižnica Franca Ksavra Meška Ormož www.orm.sik.si
Novo mesto	Založba Goga www.goga.si
Hrastnik	Mladinski center Hrastnik in bukvarna Zmajeva luknja www.mch.si
Lenart in Sveta Trojica v Slovenskih goricah	JSKD Območna izpostava Lenart www.jskd.si

IZDAJATELJ

UMCo, d. d., Leskoškova 12, 1000 Ljubljana
Telefon: (01) 520 18 39,
Faks: (01) 520 18 40
bukla-urednistvo@umco.si
ISSN: 1854-3359

UREDNIŠTVO in PISCI

Odgovorni urednik: Samo Rugelj
Kreativna urednica: Renate Rugelj
Jezikovni pregled: Prokreator**Pisci in uredništvo:** Urška Bračko,
Sabina Burkeljca, Maja Črepinšek,
Gordana Granatir, Iztok Lich, Klara Jarc,
Sonja Juvan, Vesna Sivec Poljanšek,
Renate Rugelj, Samo Rugelj, Veronika Šoster,
Žiga Valetič, Neža Vilhelm**Gostujoči pisci:**Luisa Gergolet, Andrej Hočevnar, Manca Košir,
Miha Marek, Tjaša Mrgole Jukič,
Boštjan Videmšek, Janja Vidmar

OBLIKA in PRIPRAVA

Oblikovanje in prelom: Aleš Cimprič
Organizacija tiska: Merima Jular s. p.
Natisnjeno v Evropski uniji.
Fotografija na naslovnici: Borut Krajnc

OGLASNO TRŽENJE

Renate Rugelj
Telefon: (01) 520 18 31,
GSM: 031/688 590Brez pisnega dovoljenja izdajatelja je vsaka
javna priobčitev, predelava ali uporaba
vsebine prepovedana. Vse pravice pridržane!
Pisci in kolumnisti izražajo svoja mnenja in ne
nujno mnenja uredništva in izdajatelja revije.

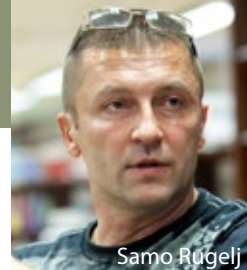
LEGENDA KRATIC

m. v. – mehka vezava
t. v. – trda vezava
pt. v. – poltrda vezavaIzdajo revije Bukla sofinancira Javna agencija
za knjigo RS. Podporniki revije Bukla so tudi
knjižnice iz Združenja splošnih knjižnic.

buklplus

Sofinancer projekta »Berimo Slovence v
BukliPlus« je Ministrstvo za kulturo RS.

www.bukla.si

NA NOGOMET IN ZALOŽNIŠTVO
SE SPOZNA VSAK

Samo Rugelj

Nedavno je bil časopisu Delo objavljen članek o t. i. knjižnih vplivnežih. Nekdo ga je delil na spletu, postavil provokativno vprašanje o njihovem pomenu za promocijo knjig nasploh, in kmalu se je usulo raznovrstnih odgovorov ter komentarjev. Osebo se mi zdi dobro, da so si posamezni knjižni ljubitelji v digitalnem svetu ustvarili svoj krog sledilcev. Marsikomu od njih bi jih privoščil še več, ker se nekateri od njih pri svojem pisanju o knjigah res trudijo. A to je bila samo ena plat te knjižne debate.

Med debato so komentatorji namreč hitro začeli udrihati čez knjižne založnike. Kritizirali so jih vse povprek, kako ne znajo delati tega, kar je njihov poklic, kako knjig ne znajo promovirati in prodajati, kako ne vidijo priložnosti, ki se jim ponujajo na raznih koncih, itn. Ko sem preletel imena komentatorjev, sem hitro našel njihovo skupno značilnost: med tistimi, ki so se odzvali, ni bilo niti enega založnika. Morda je kaj pokomentiral kak urednik, ki znotraj založbe ustvarja svoj program, vsekakor pa ni bilo nikogar, ki, kot pove že beseda sama, zalažba knjige.

Klasični založnik pač počne ravno to: založi denar, energijo in svoje ime za knjižno stvaritev kakega domačega ali tujega avtorja, s tem finančno tvega, ob tem pa upa, da se mu bo vložek povrnil, in bo od te dejavnosti lahko živel ter knjige izdajal še naprej. Včasih mu pri tem pomaga tudi javna ali pa kaka druga podpora, večina knjižnih izidov pa je vseeno odvisna od njihovega nakupa, založnik pa se z njimi, kakor ve in zna, vedno znajde na prepihu.

Zdi se mi kar logično, da se k debati ni priglasil noben založnik: na javnem forumu se v kratkih komentarjih res ne moreš pregovarjati z ljudmi, ki založniškega posla ne poznajo dovolj od blizu in ga ne živijo prav vsak dan, predvsem pa pri njem sami nič ne tvegajo. V tem smislu se vedno spomnim na pomenljivo izjavo nekdanjega nogometaša Brneta Oblaka, ki je v neki pogovorni oddaji na vprašanje, kako sedaj spremlja to športno dogajanje, lakonično odvrnil približno takole: »O nogometu se pogovarjam samo s tistimi, ki so ga kdaj igrali na mojem nivoju!«

Založnik je pogosto obkrožen z različnimi ljudmi, ki se ukvarjajo s knjigami: avtorji, torej pisci knjig, pogosto bolje od njih vedo, kako bi bilo treba knjigo izdati in prodajati. Prevajalci se pogosto strinjajo, kako so založniki res nesposobni, saj knjig, ki so jih prevedli, ne znajo dovolj približati bralcem. Tudi uredniki, oblikovalci in lektorji včasih komentirajo, kako posamezni založniki nimajo pojma o izdajanju knjig. Včasih kaka taka izjava uide celo tiskarju. Zdaj najbrž že veste, kam pes taco moli: naštetih so tisti sodelavci pri nastajanju knjige, ki so seveda nujni in ključni pri njenem ustvarjanju, vendar pa – vsaj v večini primerov – plačilo za svoje delo pri posameznem knjižnem projektu običajno dobijo pred založnikom in seveda prav od založnika. Založnik mora namreč najprej pokriti honorarje in stroške vseh sodelujočih, potem pa, če kaj ostane od prodaje knjig, pride na vrsto tudi sam.

Naj vam izdam majhno skrivnost. O slovenskem knjižnem založništvu pišem že več kot dve desetletji, o njem sem objavil tri samostojne analitične knjige, bil soavtor še pri najmanj treh, ves ta čas pa tudi vsakodnevno čutim utrip na krvnem obtoku slovenske knjige, saj sem jih izdal približno štiristo. Vseeno pa si še vedno ne drznem kar takole počez in v neformalnih javnih debatah presojsati poslovnih odločitev kateregakoli domačega založnika. Ob koncu lanskega leta sva z mojo ženo in sodelavko Renate pripravila pregleden raziskovalni članek za revijo Sodobnost, v katerem sva popisala večino knjižnih založnikov, ki so ustanovili svojo založbo v zadnjih treh desetletjih in še vedno aktivno izdajajo knjige. Zaključek je jasen: vsak od slovenskih knjižnih založnikov, ki že po definiciji deluje na jezikovno majhnem knjižnem trgu, je razvil svojo metodo, svoj pristop in svoj model, po katerem lahko izdaja nove knjige.

Seveda je po svoje logično, da skoraj vsak, ki bere, pomisli, da se spozna na knjige in njihovo izdajanje. (Tudi gledalci nogometa mislijo, da se spoznajo na žogobrc.) V digitalnih časih, ko je napisane stvari možno tudi neposredno in takoj objaviti kje na spletu, se sploh zdi, da je do tiskane knjige samo še kak korak. In v resnici tudi je: marsikdo lahko dandanes izda knjigo, saj gotovo pozna kakega oblikovalca in tudi kakega tiskarja, ki lahko pripeljeta knjigo do končne oblike. Če se tovrstni samozaložnik dodobra pouči o tem, kako narediti knjigo, mu lahko izdelek tudi odlično uspe: celo prodaja jo lahko, če je knjiga vsaj približno solidna in če je dovolj aktiven. Seveda pa je nekaj povsem drugega imeti kontinuirano založniško dejavnost: stalno in skozi daljše časovno obdobje, vsaj desetletje in dlje, izdajati knjige.

To, da je založnik poklic, ki je pri knjigah potisnjen na stran kot nekaj samoumevnega, pa seveda sploh ni neka novost. Prav domiselno je to nakazala tudi Tanja Tuma v novem romanu *Brodnik*, ki je literarno prepleten življenjepis Lavoslava Schwentnerja, velikega slovenskega založnika z začetka dvajsetega stoletja. V tistih časih je bil Schwentner, kljub temu da je bil izjemno zaslužen za izdajanje tedanje slovenske moderne (Ivana Cankarja in drugih), v domači kulturni srenji vedno v nekoliko podrejenem položaju: da je lahko preživel, je moral knjige pač tudi prodati, s tem pa je nanj vedno znova padla tudi avra trgovca, ki skuša s knjigami predvsem zaslužiti. (Kaj več o knjigi si preberite v intervjuju na strani 10.)

Tudi stoletje kasneje so stvari podobne: založniki naj bi s knjigami služili, ob tem pa izkoriščali ustvarjalno delo drugih, za katero praktično zmeraj plačajo premalo. Je to miselnost možno vsaj malo spremeniti? Ne vem. Rečem lahko samo to: če se obstoječi pisani družini slovenskih knjižnih založnikov želi pridružiti kdo, ki založniško delo tako rad kritizira, je seveda toplo povabljen, da to stori čimprej – že kar nekaj časa je minilo od takrat, ko je bila ustanovljena kaka nova založba, ki je v slovenski knjižni krajini pustila opaznejši vtis.

Po enem ali dveh desetletjih rednega izdajanja knjig pa bomo začeli presojsati, kaj in kako je naredil dotlej.

ANA MARWAN

ZABUBLJENA

Beletrina, zbirka Beletrina,
2021, t. v., 201 str., 21 €, JAK

Zabubljena je druga knjiga Ane Marwan, ki se je po študiju v Ljubljani preselila na Dunaj, in njena prva knjiga, napisana v slovenščini. Skozi zgodbo o pedantnem gospodu Ježu, za katero ne vemo, ali je izmišljena, resnična ali prikrojena, nas vodi pripovedovalka Rita. In tudi zanjo ne vemo, kaj je namen njenega pisanja, saj se zdi, da ji je bilo pisanje pravzaprav naročeno, a od koga? Rita se namreč počasi razkriva in postaja vedno bolj gostobesedna, gospoda Ježa pa uporablja kot sredstvo za svojo pripoved, ki jo ustvarja zaradi lastne svobode. Skrivnostna pripovedovalka nas zvito popelje skozi labirint, kjer morda preži Minotaver, morda pa so tam samo vrata, ki se nekam odpirajo. Gre za drzen, nekonvencionalen roman, ki se sicer ozira za postmodernističnimi postopki, a jih zasuka po svoje, pri tem pa pokaže tudi velik občutek za besedne igrarije, ironične bodice in predvsem pomensko razprtost. Kljub neulovljivi zgodbi pa je roman pretanjena študija odnosov in navad, želja in obžalovanj – vsega, kar nas dela ljudi. In ravno zato je tako hipnotičen. *Zabubljena* je presenetljivo delo, vredno vsakršne pozornosti, vanj se boste zabubili s prav posebno slastjo. > VERONIKA ŠOSTER

... drzen,
nekonvencionalen
roman ...

ARJAN PREGL

DOLGA ZGODBA

LUD Literatura, zbirka Prišleki,
2021, t. v., 107 str., 19 €, JAK

Zbirka kratkih zgodb, tematsko in slogovno zelo različnih med seboj, očara bralca že po nekaj straneh. Njen avtor je namreč mojster besed, ki jih zna tako prefinjeno obračati in zlagati v celoto, da na koncu nastane prava bralna poslastica. A to še ni vse! Pregl se izkaže za fantastičnega opazovalca tudi najmanjših podrobnosti našega vsakdanjika in tako zmore iz navidezno preprostega trenutka ustvariti zgodbe, ki včasih navdušujejo s prefinjeno bizarnostjo, spet drugič te spravijo v huronski smeh zaradi cinizma in ironije, vpletenih vanje, ali pa te povsem prepredejo s svojo sporočilnostjo, ki je pogosto zapakirana tako domišljeno, da se je v prvem hipu morda niti ne oveš. Tako je naslovna *Dolga zgodba* v resnici po dolžini najkrajša, toda vso svojo moč skriva prav v ubesedenem. In kaj naj bi to bilo? No, to je pač dolga zgodba ... Ali če strnemo nekako takole, navdihnjeni v slogu neke druge Preglove zgodbe iz te zbirke, ki nosi naslov *Primer p* in v kateri se pisatelj spretno poigrava s kovanjem zgodbe iz besed, ki se začenjajo na isto črko: Preprosto premišljeno posrkajte prebrano, potem pa prisluhnite pozvanjajočemu pomenu! > VESNA SIVEC POLJANŠEK

... zbirka kratkih
zgodb ...

ERNEST JAZBINŠEK

DREJKA

samozaložba, 2021, t. v., 383 str., 30,50 €

Roman o treh generacijah s kmetije v bližini Ljubljane, od koder se v daljši sluti kraje, ki jih vaščani nikoli ne obiščejo, se osredotoča na življenje Andrejke od otroštva do selitve v dom starejših občanov. Življenje ji ni prizanašalo. Rojena je bila v čustveno

hladno družino, kjer je rasla brez ljubezni, ob trdem delu, zasmehovanju in preziru. Njeno družino so zaznamovale posledice zla, ki se preliva še na naslednje generacije. Pronicljiv roman pripoveduje o domačijah, ki se praznijo, o vrednotah, ki se spreminjajo, o času in ljudeh, ki nas določajo, o odnosih med moškimi in ženskami. Predvsem pa o tem, kakšne so posledice, če sočloveku storimo zlo ali če mu izkažemo dobroto. Sporočilo romana je nedvoumno: verigo zla lahko prekine le svetloba ljubezni, medsebojnega spoštovanja in zapanja. Ran ne celi čas, celijo jih ljudje. > MAJA ČREPINŠEK

SEMIRA OSMANAGIĆ

KOLIKO KORAKOV NAREDIMO, KADAR STOJIMO?

Lynx, 2020, m. v., 176 str., 17 €

Živčni zlom, ki ga pripovedovalka nekega dne doživi ob šefovem puhloglavo hvalisavem nakladanju, jo privede najprej na policijo, nato v ustanovo, kjer zdravniki poskrbijo za takšne, ki s krikom besnila popadejo najbližji por iz nakupne vrečke, da z njim namlatijo samoljubno snobovsko gobezdalo. Iz psihiatrične ustanove, kjer je – samo zaradi pora – pristala, bi zlahka ušla, toda stanovanjci in stanovalke čistiljive ustanove imajo vsak svojo zanimivo zgodbo. Škoda bi jih bilo zamuditi! V šopek polnokrvnih, odpuljenih zgodb varovancev in zdravnika v psihiatrični ustanovi so kot rozine v kolaču posuti namigi, citati, tudi duhovito obrnjeni citati, modrosti in okruški zdrave pameti. Kdo je resnično nor (če sploh kdo je), bo presodil bralec sam. Svež, malo trčen roman niha med realizmom in nadrealizmom. > MAJA ČREPINŠEK

LORIN MÖSCHA

NA TNALU NEMOČI

Zgodba o medvrstniškem nasilju

Buča, 2021, m. v., 220 str., 23,90 €

Otroku, ki postane žrtev medvrstniškega nasilja, postane svet neprijazen, grozeč kraj. O svojih mukah težko spregovori, saj se počuti osramočenega in se boji še hujšega ustrahovanja. Ko pa končno spregovori, a mu odrasli ne pomagajo tako, da bi se môra končala, ima občutek, da so ga vsi zapustili. Roman pripoveduje zgodbo petošolke, ki se je znašla v vlogi žrtve. Razredničarka, svetovalna delavka in starši vedo za nenehno nasilje, ki jo nad njo izvajajo sošolke, a se ne odzovejo pravilno. Zakaj smo odrasli in otrokovi vrstniki, ki so

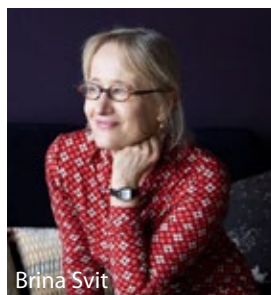
mu naklonjeni, tako pogosto neučinkoviti, da zasramovani otroci ostajajo sami s svojo muko, kaj bi lahko storili, kaj bi morali storiti in česa ne bi smeli, pripoveduje Lorin Möscha, ki se je z različnimi oblikami medvrstniškega nasilja srečal v svoji učiteljski praksi. Tej temi se je na teoretičnem in praktičnem področju posvetil ob rednem pedagoškem delu s sodelovanjem pri nacionalnem projektu Zdrava šola. Nazorno in prepričljivo pa je o medvrstniškem nasilju spregovoril v romanu, ki je navdih za starše in vse, ki se z otroki srečujejo profesionalno. > MAJA ČREPINŠEK

BRINA SVIT

NE ŽELI SI LAHKE POTI

Goga, zbirka Goga,
2021, t. v., 113 str., 24,90 €, JAK

Brina Svit

Koronavirus je kmalu začel vplivati na avtorske motive v slovenski knjižni produkciji, ti pa se raztezajo od neleposlovnih (strokovnih) knjig, preko fiktivnih do osebnoizpovednih knjižnih zgodb, ki jih je tako ali dru-

gače zaznamovalo obdobje pandemije. Izviren lonček k tej burni reki literarnih sprememb je s svojo avtobiografsko izpovedjo dodala tudi slovenska pisateljica Brina Svit, avtorica mnogih odmevnih romanov (denimo *Moreno* in *Odveč srce* in več zbirk kratkih zgodb, nazadnje *Nove definicije ljubezni*), ki že dolgo živi in ustvarja v Franciji. Ravno pred začetkom pandemije se je odpravila v Indijo do ajurvedskega centra, kjer naj bi se podvrgla vsestranski čistilni kuri, s katero si je zadala pozdraviti bolečine v hrbtu ter prenoviti utrujenega duha. A ko so se za njenim hrbtom zaprla velika železna vrata starodavnega centra, se ni zavedala, da bo – skupaj z drugimi – stopila v novo dobo, v prostor in čas, ko bo glavno vlogo v življenjih vseh nas začel igrati virus. Tako smo priča intrigantni perspektivi: avtorica pride v Indijo na sprostitev duha in pomiritev svojih notranjih stanj, nad njenimi mislimi pa vse bolj preteče kroži skrivnostna in vse bolj nevarna zunanost. Knjiga o tem, kako so se pandemiji morale prilagoditi tudi pradavne indijske zdravilne tehnike. > SAMO RUGELJ

EMIL FILIPČIČ

NEPOČESANE MISLI

Beletrina, 2021, t. v., 263 str., 27 €, JAK

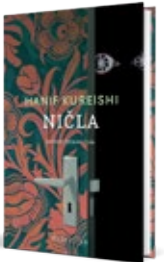
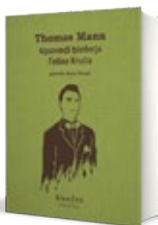
Emil Filipčič

Življenje glavnega protagonista Krcka je zelo razgibano: zadnje čase nekam pogosto obiskuje zdravnike, z ženo zaseda kavč in strastno gleda vse mogoče televizijske oddaje, dobiva se na parti-

jah tenisa, s prijatelji in znanci rad modruje o tem in onem, za nameček, nekje proti koncu romana, pa že dvanajsti dan praznuje svoj devetinšestdeseti rojstni dan. Prav zares hecen je, tale Krcko, in neverjetno sumljivo spominja na samega pisatelja. Pa ne le, da spominja nanj; nekje vmes Filipčič jasno pove, da je Krcko pravzaprav on sam in da ga to izstopanje iz tretjeosebne v prvoosebne junaka občasno navdaja s shizofrenimi občutki. S tem še dodatno poruši meje med realnostjo in fantazijo, ampak, čakajte – če si sposodimo kar Filipčičevo modrovanje, ki ga je v svojo novo knjigo, kot prizna, prenesel iz ene od svojih prejšnjih: *Kaj pa je potem fantazija?* Bralec odgovora na to vprašanje niti ne išče, ker v resnici vse od začetka uživa v potepu po Filipčičevem svetu tisočerih misli. Te potujejo med preteklostjo in sedanjostjo ter so požlahtnjene z njegovim prepoznavnim slogom in vrhunskim humorjem. Iz tega (avto)biografskega zapisa, (verjetno) ustvarjenega tudi kot neki življenjski pregled ob pisateljevi letošnji sedemdesetletnici, preprosto žari življenje v vsej lepoti, kakršno zmore (le) Filipčič videti tudi v najmanjših, »nepočesanih« stvareh. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

Na počitnice s klasiki.

Beletrina*

Andrej E. Skubic je pisatelj, dramatik, scenarist, prevajalec in jezikoslovec. Napisal je sedem romanov, med njimi *Grenki med*, *Koliko si moja?* in *Samo pridi domov*, za katere je prejel nagrado kresnik. Objavil je zbirko kratkih zgodb *Norišnica*, sociolingvistično monografijo *Obrazi jezika*, tri drame (*Neskončni šteti dnevi*, *Paula nad prepadom* in *Hura, Nosferatu!*), njegova dramatisacija romana *Fužinski bluz* je bila uprizorjena v SNG Drama. Za knjigo *Babi nima več telefona* iz serije otroških knjig *Trio Golaznikus* je prejel nagrado večernica. Njegove knjige so prevedene v številne jezike, za pisateljsko delo je prejel tudi nagrado Prešernovega sklada. Pri založbi Beletrina je pravkar izšel njegov roman *Krasni dnevi*, ki pripoveduje, kako »težko je preživeti življenje in nikogar izdati, niti samega sebe«.

»Nikoli nismo daleč od usodnih stvari.«

ANDREJ E. SKUBIC

KRASNI DNEVI

Beletrina, zbirka Beletrina,
2021, t. v., 436 str., 29 €, JAK

Bukla: Tokrat ste z romanom stopili v glavo ostarelega zdravnika, vdovca, ki je izgubil stik z edinko, in v glavo njegove že odrasle, a še vedno uporniške hčere, ki se je zapletla v nekaj strašnega. Kje ste srečali Lejo in Dušana Šauto?

Skubic: V začetku je bila neka časopisna novica iz črne kronike, ko naj bi policisti v neki podeželski hiši odkrili moškega z dva dni starim truplom njegove žene. S skrivnostnim dodatkom, da iščejo tudi neko neznano žensko, ki naj bi prejšnjo noč prebila v tisti hiši in je morala truplo gotovo videti. To bi lahko bila iztočnica za kriminalko ali zgodbo o usodnem razmerju, samo mene velikopotezni žanr z usodnimi strastmi ni zares zanimal. Bolj sem razmišljal o teh ljudeh in kaj je to naredilo njihovim bližnjim – takim, ki sicer živijo povsem vsakdanja, benigna življenja. Pred oči mi je prišla podoba ostarelega očeta, ki izve, da je njegova hči vpletena v neko njemu povsem nedoumljivo stvar – da je prebila noč v hiši po umoru. Zanimati me je začel značaj te nekako povsem povprečne družine. In tako je nastal roman o rodovih, o vzajemni nedoumljivosti generacij – v končni verziji treh generacij – in odnosih, možnosti bližine med ljudmi. O očetovem odnosu do žene, do lastnega očeta in hčere, o tem, kako hči vidi okolje, v katerem je odraščala v določenem času, ki jo je nazadnje privedlo tudi do udeležbe pri tisti skrivnostni smrti.

Bukla: Kaj naredi povprečneže, zmerne uspešneže, malomeščane in navidezne upornike, ki ne storijo ničesar pomembnega, za nosilne like romana?

Skubic: Hja, no. Tudi jaz sem en tak povprečnež, zmeren uspešnež, navidezni upornik ... Tudi nam se kdaj pa kdaj zgodi taka stvar, da smo lahko čisto spodobni liki romana. Zgodijo se kakšna katastrofa, smrt, huda bolezen – nikoli nismo daleč od usodnih stvari, čeprav se zdi življenje tako umirjeno in domačno.

Bukla: Roman plete zgodbo o pogrezanju v pesek, o hrepenenju po minulem, o izgubljanju tistega, kar mislimo, da je naše, da nam pripada. Družina, starši, otroci, ljubimci, hiša, vikend, besede ali pa vsaj misli. Kaj je najdragocenejše, kar lahko izgubite vi?

Skubic: Gotovo bi bila to ljubezen svojih najbližjih, mislim, da je to najdragocenejše, kar lahko izgubi sploh vsak. Kolikšno pa je lahko vzajemno razumevanje, koliko lahko ta ljubezen premosti tudi možno nerazumevanje – s tem sem se nekako ubadal v tem romanu. Ker nerazumevanja je povsod dovolj.

Bukla: Skozi besedilo pletete vzporedno temo govora, preoblija besed, pomanjkanja besed, udarnih besed, zamolčanih besed, dokončne izgube zmognosti ubesedenja misli ... Besedilo mojstrsko barvate z uporabo sociolektov. In vendar roman zaključite s spoznanjem, da je molčati podcenjena umetnost. Zakaj?

Skubic: Nasplah ljudje prepogosto blebetamo neumnosti in s tem prizadevamo druge. Neznosne lahkotnosti čvakanja je bilo sicer od nekdaj preveč, ampak verjetno še nikoli tako veliko kot danes, ko se ves svet na videz spreminja v eno samo neobvezno igro. To se je v času treh generacij družine v tem romanu temeljno spremenilo. Danes naj bi bilo vse dostopno, oglaševanje iz

Andrej E. Skubic

Foto: Klara Skubic Erment

vseh medijev nam sporoča, da imamo do vsega pravico, novi družbeni mediji pa nam omogočajo, da v trenutku iz domačega naslonjača ozmerjamo kogarkoli na svetu, ki bi si mislil, da nismo ravno mi glavni. V taki lahkosti čvakanja prihajamo že v nasprotje tudi sami s sabo, saj si niti več ne zapomnimo, kaj smo kategorično trdili še pred kratkim, če je vsaka misel cenena. Odvabili smo se, da naj bi imele besede težo, dejanski pomen, resnično sporočilo. In smo presenečeni, ko ugotovimo, da smo s svojo neobvezno igro povzročili kakšno katastrofo, tudi na primer kakšno smrt.

Bukla: Dušan, Leja, Neža (Agnes), Jedrt, Juntez (Janez) ... Nekatera imena se v variacijah ponavljajo skozi vaše romane. Lahko pojasnite simbolično izbora imen?

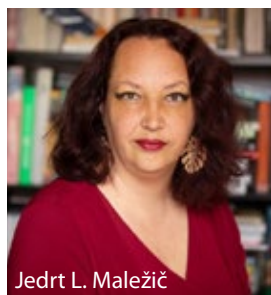
Skubic: Običajno simboliki pri imenih ne pripisujem kakšne teže. Izjema je bilo menda v *Samo pridi domov*, kjer se je navidezni lev Leon spopadal z dvema navideznima jagnjičkama Agnes, tisto se mi je zdela drobna osebna kaprica. No, pa Agata Š. oziroma Sch. v *Lahko* – to je bil seveda citat iz Tavčarja in Šeliga. Večinoma so imena in priimki, ki so mi v nekem času čisto zvočno všeč. Iz čiste lenobe kdaj ponavljam bolj generična imena kakšnih minornih likov – mislim, da imam mogoče malo preveč Marjanov. Sploh Leja se mi zdi nekako lepo ime, še zmeraj se mi zdi.

Bukla: V času, ko se Lejino življenje razlomi, kot dramaturginja pripravljala analiza Beckettove drame *O, krasni dnevi*. Vas poznamo tudi kot uspešnega pisca gledaliških del. Kaj določa temo, primerno za gledališče?

Skubic: Izvorno sicer nisem ravno gledališki človek – da sem si sploh drznil začeti ukvarjati s tem, je »kriv« Janez Pipan, ki je najprej predlagal dramatisacijo mojega romana – takrat sem prvič začutil tisto neverjetno energijo, ki jo lahko ima tvoja beseda v ustih igralca. Na odru s svojo fizično prezenco še do sti bolj kot v filmu. Potem mi je prav on s provokativnimi komentarji pomagal klesati prvo dramo – trajalo je, preden sem se zvil v ta medij. Pozneje sem že znal nekako ugotoviti, katera ideja je primerna za roman, katera pa ima potencial za dramo. Ideja, pri kateri ti je za navdih neka situacija, v kateri si dva lika strmita v oči v konfliktu, ki se zdi nepremagljiv.

Zadnje čase sem se sicer malo odmaknil od dramatike, ker sem se posvetil literaturi za otroke. Pa tudi sicer je za gledališče težko pisati, če nisi neposredno vključen v gledališki svet, ki je zelo kooperativen milje, jaz pa raje živim bolj samotarsko. Kar pa še ne pomeni, da ne bom spet poskusil. Tisti organizmični občutek ob uspešnem porodu končnega produkta je vsekakor večji kot pri knjigi, tudi drugi poskrbijo za to.

JEDRT L. MALEŽIČ

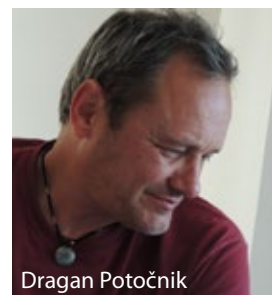
NAPOL MORILKEGoga, zbirka Goga,
2021, t. v., 233 str., 24,90 €, JAK

Jedrt L. Maležič

Napol morilke je roman o treh generacijah žensk – noni, mami in hčeri –, ki iz fašističnega Trsta zbežijo v Istro, od tam pa še naprej v Maribor. Marina, ki je z materjo (nono) simbiotično zlita, se ne

zmore rešiti njenih (klerikalnih) okovov, na drugi strani pa njena hči Zorka, ki brez očeta odrašča v samoniklo upornico, sta zaznamovani tako z osebnimi kot družbenimi okoliščinami, ki jih lahko strnemo v »begunstvo«. Tekoče, izvrstno napisan roman je pisateljica postavila v čas med obema vojnama, deluje zrelo in sveže – aktualizira sodobno perečo tematiko begunstva, ki se odraža v iskanju lastne identitete in izgnanstvu zaradi osebnih ali katerih koli drugih okoliščin. Na celotni časovnici zgodovine smo begunci prav vsi. Jedrt Lapuh Maležič, prevajalka in pisateljica, v romanu tako bralce brezkompromisno sili k razmišljanju in preizprašuje o odnosu do osrednje teme – begunstva. Aktualen roman sodobne slovenske pisateljice se zaključí takole: »Pojdi in poišči, ta mala, če moraš. Jaz nisem našla ne v zakonu ne v kozji štali ne v tuji dobroti, poišči še zame.« > SABINA BURKELJCA

DRAGAN POTOČNIK

GORA POJE MIModrost naših prednikov
Pivec, 2020, m. v., 103 str., 19,95 €

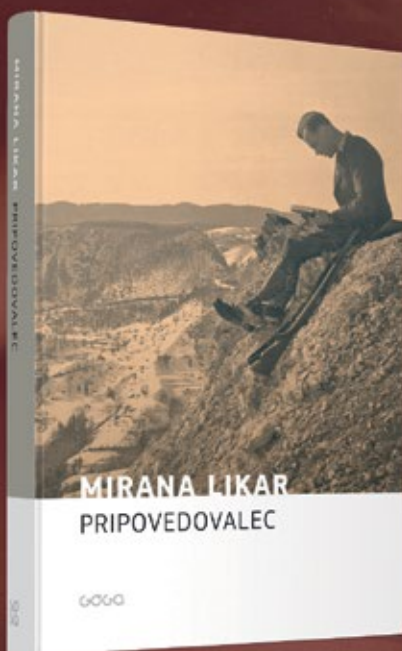
Dragan Potočnik

Potočnik (1959) je štajerski zgodovinar in izredni profesor na Filozofski fakulteti v Mariboru. Je avtor več knjig in ni profesor klasičnega kabinetnega tipa, saj je svetovni popotnik in iskalec, ki z odprtostjo duha sprejema vse, kar

mu prinaša življenje. V tej maniri je napisan njegov kratki roman *Gora poje mi*, za katerega je prispeval tudi avtorske črno-bele fotografije, ki jih je uglasil z vsebino. V njem pripoveduje (mitsko) zgodbo o ljudeh, naših prednikih, in časih, ko so ti še vedno živeli povezani z naravo, hodili na svete kraje in se tam pogovarjali z drevesi, studenci, votlinami in tudi kamni. Med njimi je živel prijazen mladenič Svetovid, sin vaškega duhovnega zdravilca, ki ga je učil starodavnega znanja, potem pa so ga izbrali, da bi odšel na pot spoznavanja skrivnosti Gore. Pot Svetovida vodi po naravi, kjer se spominja očetovega znanja in njegovih nasvetov, opazuje naravo in njene značilnosti ter lovi njen ritem, vse to pa z namenom, da z Goro stopi v čim tesnejši tisk, saj bo le tako lahko prisluhnil, kaj mu ima povedati. Roman, ki ga lahko beremo neposredno ali pa tudi metaforično, najbolje pod kakim hrastom, na kar napeljuje tudi priročen format te občutljivo izpisane knjige. > SAMO RUGELJ

Roman Lucije Stepančič **Naj me kdo zbudi** je nominiran za kritiško sito in Cankarjevo nagrado. Za slednjo sta nominirana tudi romana **Luknje** Andreja Blatnika in **Pripovedovalec** Mirane Likar, ki je tudi med deseterico za nagrado kresnik.

Čestitamo!

MIRANA LIKAR
PRIPOVEDOVALEC

Trda vezava, 287 strani, cena 24,90 €

LUCIJA STEPANČIČ
NAJ ME KDO ZBUDI

Trda vezava, 285 strani, cena 24,90 €

ANDREJ BLATNIK
LUKNJE

Trda vezava, 258 strani, cena 24,90 €

Janja Vidmar je že dolgo ena najbolj branih slovenskih pisateljic, ki se je po obsežnem opusu otroške in mladinske literature v zadnjem obdobju usmerila tudi v pisanje knjig za odrasle. Po politični shrhljivki *Tretja možnost* in družbeni satiri *Naš Tone ne tone* je v najnovejšem romanu *Niti koraka več* stopila korak naprej in na najbrž najbolj znano romarsko pot Camino postavila dramatično izpisano zgodbo o junakinji Alenki, ki mora na njej obračunati s svojo preteklostjo, ob tem pa se soočiti tudi s svojo sedanjostjo. Ob izidu smo z avtorico opravili kratek pogovor.

»Pot v sebi skriva proces preobrazbe, že popotnikovo duhovno očiščenje vodi k njej.«

JANJA VIDMAR

NITI KORAKA VEČ

UMco, 2021, m. v., 329 str., 24,90 €, JAK

Bukla: Za vami je že zavidljiv romaneskni opus. Kaj pa so ključni poudarki vašega najnovejšega romana?

Vidmar: Vsekakor gre na prvem mestu za hvalnico življenju in vsemu, kar mu pride po poti naproti. Pravijo, da je Camino prisposoda za življenje, torej je to zgodba o ljudeh ter pravih in napačnih smereh na njihovih poteh.

Bukla: Koga kot bralca ste imeli v mislih, ko ste pisali ta roman? Kdo bo po vašem mnenju najbolj užival ob njegovem branju?

Vidmar: Med samim pisanjem nisem imela pred očmi bralcev, temveč zgodbo. To je preprosto roman, kakršne sama rada berem, ker sem mahnjena na dramo, nabito z napetostjo in čustvi. Mogoče sem imela pred očmi tudi nenehen očitek, da slovenski avtorji ne znajo pisati zanimivih, kakovostnih, berljivih romanov. Prvi odzivi potrjujejo, da gre za komunikativen roman, privlačen hibrid žanrov, zapakiran v formo potopisa, ki se enako močno dotakne tako bralk kot bralcev. Kaže, da učinkuje na različnih ravneh, sili k razmisleku in posameznika aktivira na več načinov. V tem času omejitvev in prepovedi se zdi kot vrata, odprta na stežaj.

Bukla: Glavna junakinja Alenka se je zaradi tragedije v mladosti odpovedala polnemu življenju. Lahko taka pot, kot je Camino, to res preobrne?

Vidmar: Se razume, da lahko taka pot v sebi skriva proces preobrazbe, že popotnikovo duhovno očiščenje vodi vanj. Po drugi strani pa se številni mrzlično podajo na slovito Jakobovo pot v iskanju odgovorov in odrešitve, a jih tam doleti samo še več vprašanj. Poleg tega se na Caminu med napori od prehojenih kilometrov človek kvečjemu sprašuje, kaj mu je treba vseh teh muk. Za potapljanje na dah v svoje jedro imaš od izčrpanosti preprosto prekratko sapo. Tudi ni treba, da vsaka pot prinaša dekonstrukcijo človekovega bistva, transformacijo in razne sorte duhovnih procesov, zadostujeta že sprejemanje in pomirjenost s sabo in svetom.

Bukla: Alenka se pokaže kot precej neizkušena popotnica, prvi dan dobi žulje, težave ima s pretežkim nahrbtnikom ipd. So to realne postavke pohodnikov po tej poti?

Vidmar: Realno so žulji skorajda neizogiben spremljevalni pojav romarjev. O njih obstaja morje zgodb, nasvetov, mazil, priporočil o primerni obutvi, obližih, nogavicah in podobnem. Žulji in čepki za ušesa, oboje je del caminovske ikonografije, podobno kot školjka in palica. Redki se na pot podajo dobesedno s kavča in jo premagajo brez žuljev in bolečin. Recimo temu začetniška sreča. Spet drugi, izkušeni pohodniki in tekači pa se med potjo srečujejo s težavami, na katere niso računali. Pot je nepredvidljiva in ti, če se ji ne predaš popolnoma, na različne načine kaže zobe.

Bukla: O Caminu je bilo napisanih že mnogo knjig, tudi slovenskih. Zakaj ste se odločili, da boste nanj postavili svoj roman? Je Camino s svojo simboliko in konkretnostjo primeren za romaneskno kuliso in zakaj?

Vidmar: Primež sodobnega vsakdana s svojima kaosom in naglico je kot veto, ki ga človek sam neprenehoma vlaga na lastno prebujenje. Z izgovorom o pomanjkanju časa si mu ni treba vzeti časa. Zgodbo o nezmožnosti vzpostavljanja bližine in posledičnem osvobajanju sem zato preusmerila v pletenje korakov, meditativno aktivnost, ki človeka, osvobojenega

vsakdanjih okovov, spodbudi, da znova začuti svoje bistvo. Glavna junakinja v romanu začne iskanje svetega in svetlega pri in v sebi. Šele ko sprejme identifikacijo romarke, sam proces izpodrine prvotno zavračanje poti. Romarja pač definirajo strpnost, solidarnost, dialog z drugimi in celo enakovrednost, vse, kar dela človeka ranljivega in plemenitega. Človeškega. Alenka spozna, kako je enkratno, četudi paradoksalno, da se je začela osvobajati šele, ko se je uklonila simbolni moči poti. Vanjo se odtiskujejo popotniki, ki jih srečuje, in skupaj z njihovimi zgodbami se vsi in vse tke v neponovljivo izkušnjo. Zaradi nje se tudi v stvarnem življenju mnogi neprestano vračajo na Camino. Sama sem občutenja, ubesedena na papirju, doživela, in to ne prvič, celo bolj intenzivno kot taista občutenja v stvarnosti. Tako da sem šele s pisanjem romana sklenila prehojen del Camina. Za zdaj.

Bukla: Eden ključnih spremljevalnih motivov romana je Alenkina popotna družina, ki postane del zgodbe o Caminu. Ste pri tem črpali iz izkušenj, ko ste se sami potepali po tej poti?

Vidmar: Camino je s svojim terenom, arhitekturo in številnimi znamenitostmi seveda univerzalen spomenik svetovne kulturne dediščine, fizično in duhovno presečišče človeških usod, religije in vrste simbolov, ki ga določajo. Jasno, da še zdaleč nisem prva in tudi ne zadnja, ki sem napisala knjigo o njem. Vendar je za razliko od osebnoizpovednih potopisov moj roman fikcija s Caminom kot podlago oziroma ozadjem za izrisovanje zgodbe in njej pripadajočih likov, ki sem jih morala oblikovati v domišljiji, da samo zgodbo podpirajo kot stebri. Torej ne gre za osrednji lik, ki si podredi zgodbo, ampak ravno nasprotno – zgodba si je podredila vse, tudi avtorico.

Bukla: Je torej popotna družina izmišljena ali realna?

Vidmar: Na Caminu res srečaš pisano družino romarjev z vsega sveta, ki s svojimi prigodami in štorijami posekajo še tako živahno pisateljsko domišljijo. V resnici nas je septembra 2019 romalo pet prijateljic, ki najbolje vedo, kaj se nam je dogajalo. Roman so že prebrale in poleg izmišljene zgodbe so jih osupnili prav liki, zrasli na mojem zelniku. Očitno sem, če sem želela v sebi rekonstruirati poglavje o svoji hoji, morala napisati tristo strani dolg roman. Med številnimi liki, ki sem jih v romanu gradila po nareku zgodbe, se mi je, četudi fiktiven, posebej priljubil lik Čeha Vena. Z njim sem se želela pokloniti modrosti in plemenitosti, ki ju prinaša zrelost. In to prav v času, ko postaja starost na neki način skorajda inkriminirana.

Bukla: Boste še kdaj odšli na Camino tako v resnici kot s pisanjem?

Vidmar: Koronska realnost je že odplaknila nekaj načrtovanih poti. Upam, da letošnje septembrske ne doleti podobna usoda. Mnogi bralci romana me že pozivajo k nadaljevanju. Menda so zelo priljubljene triloge (nasmešek).

Janja Vidmar

Foto: Borut Krajnc

CVETKA BEVC SENCE

Zavod Droplja, 2020, t. v., 259 str., 24 €

Cvetka Bevc je pisateljica, pesnica in kulturna ustvarjalka v širšem pomenu besede – piše tako za najmlajše kot za odrasle. V pričujočem romanu *Sence* razgrinja senčno in tudi sončno stran odnosov v členjenih poglavjih: On, Tisto, Ona, ki si tako zaporedoma sledijo do konca romana. Rdeča nit romana so odnosi Iana (Jana) in Ajde, ki ju poveže na-ključ-je, a zgodba se piše tudi širše – družbenozgodovinsko. V vmesnih poglavjih Tisto pisateljica posega v nezavedno, neosvetljeno, neodkrito, travmatično – v to, kar se mora razkriti, če želi živeti v ljubezni, kakor beremo že v uvodnem motu Junga h knjigi: »Kjer vlada ljubezen, ni želje po moči, kjer moč prevladuje, primanjkuje ljubezni. Drug drugemu sta senca.« Pisateljica o sencah zapiše takole: »Naše notranje sence temeljijo na obstoju nezavednega. Nekje v nas je naš živalski del, ki ga poskušamo prikriti pred drugimi, naša javna podoba mora biti prijazna in ljubeča. Ampak senco potrebuješ, če hočeš preživeti. In moraš jo poznati ...« Velik del romana prinaša tudi razmišljanja o umetnosti – pisanju in plesu, kar daje zgodbi posebno vrednost, saj je umetnosti kot najvišji vrednoti in smislu življenja pisateljica zavezana v celoti, kar se razkriva v njenem pisanju. Roman si želi bralca, ki zna prisluhniti in razumeti ter počakati na (ugoden) veter. > SABINA BURKELJCA

no stran odnosov v členjenih poglavjih: On, Tisto, Ona, ki si tako zaporedoma sledijo do konca romana. Rdeča nit romana so odnosi Iana (Jana) in Ajde, ki ju poveže na-ključ-je, a zgodba se piše tudi širše – družbenozgodovinsko. V vmesnih poglavjih Tisto pisateljica posega v nezavedno, neosvetljeno, neodkrito, travmatično – v to, kar se mora razkriti, če želi živeti v ljubezni, kakor beremo že v uvodnem motu Junga h knjigi: »Kjer vlada ljubezen, ni želje po moči, kjer moč prevladuje, primanjkuje ljubezni. Drug drugemu sta senca.« Pisateljica o sencah zapiše takole: »Naše notranje sence temeljijo na obstoju nezavednega. Nekje v nas je naš živalski del, ki ga poskušamo prikriti pred drugimi, naša javna podoba mora biti prijazna in ljubeča. Ampak senco potrebuješ, če hočeš preživeti. In moraš jo poznati ...« Velik del romana prinaša tudi razmišljanja o umetnosti – pisanju in plesu, kar daje zgodbi posebno vrednost, saj je umetnosti kot najvišji vrednoti in smislu življenja pisateljica zavezana v celoti, kar se razkriva v njenem pisanju. Roman si želi bralca, ki zna prisluhniti in razumeti ter počakati na (ugoden) veter. > SABINA BURKELJCA

URŠKA KLAKOČAR ZUPANČIČ GRETIN GREH

Primus, 2021, m. v., 513 str., 27 €

Težki časi reformacije in protireformacije, ko je zaradi obtožbe krivoverstva človek zlahka izgubil življenje, so bili še neprimerno težji za ženske, po božji volji drugorazredna bitja. Greta je mlada vdova, čedna, bistra in izobražena. Odkar ji je srce skoraj strla smrt sinca, pomaga rojevati drugim ženskam. Podpira jo oče, pomočnik grajskega oskrbnika. On jo je naučil nemško, razložil, kako je svet postavljen, kdo je na vrhu in kdo pod njim, dovoli ji brati luteransko biblijo in jahati domačo kobilo, toda za to ne sme izvedeti živa duša. Jemlje jo s seboj na najbolj zaupne in nevarne opravke, na primer, da mu pomaga skriti nevarne knjige iz knjižnice sevniškega barona Moscona, preden pride inkvizitorska komisija. Toda zveze z grajskimi – še posebno če se s kom od njih zbližaš v ljubezni – in pomoč pri porodih so smrtno nevarne. Obtožbe, da je bil ljubimec v ljubezen prisiljen s čarovnijo ali da je novorojenček umrl zaradi babičnih obrednih besed, odpirajo vrata mučilnice in prižigajo grmade. Pretresljiv, čustveno napet roman, umeščen v trikotnik med Štajersko, Kranjsko in Ljubljano, prežet s številnimi podrobnostmi življenja v 17. stoletju, je poklon močnim ženskam, ki pogumno sprejemajo slast ljubezni in bolečino izgube, svoboden polet duha in grozo smrti. Avtorica, okrajna sodnica in magistrica pravne zgodovine, je s prvencem vzbudila zanimanje ljubiteljev beletristike, z žensko tematiko in prepričanji knjižne junakinje pa po štirih stoletjih prebudila sodobne inkvizitorske tendente. > MAJA ČREPINŠEK

... poklon močnim ženskam ...

KUD Sodobnost International

Naročila sprejemamo na telefonski številki 01/437 21 01 in spletnem naslovu www.sodobnost.com.

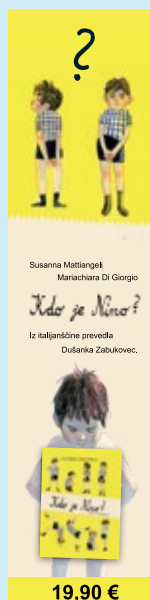
Več na www.sodobnost.com.

Sofinancira program Evropske unije Ustvarjalna Evropa

Projekt *Literarni kolodvor* prinaša prevode izjemnih literarnih del za otroke, mladino in odrasle z različnih koncev Evrope.

Spodnje knjige poiščite tudi v naših novih kompletih za poletne dni. V vsakem kompletu najdete **4 odlične knjige** že za 50 €.

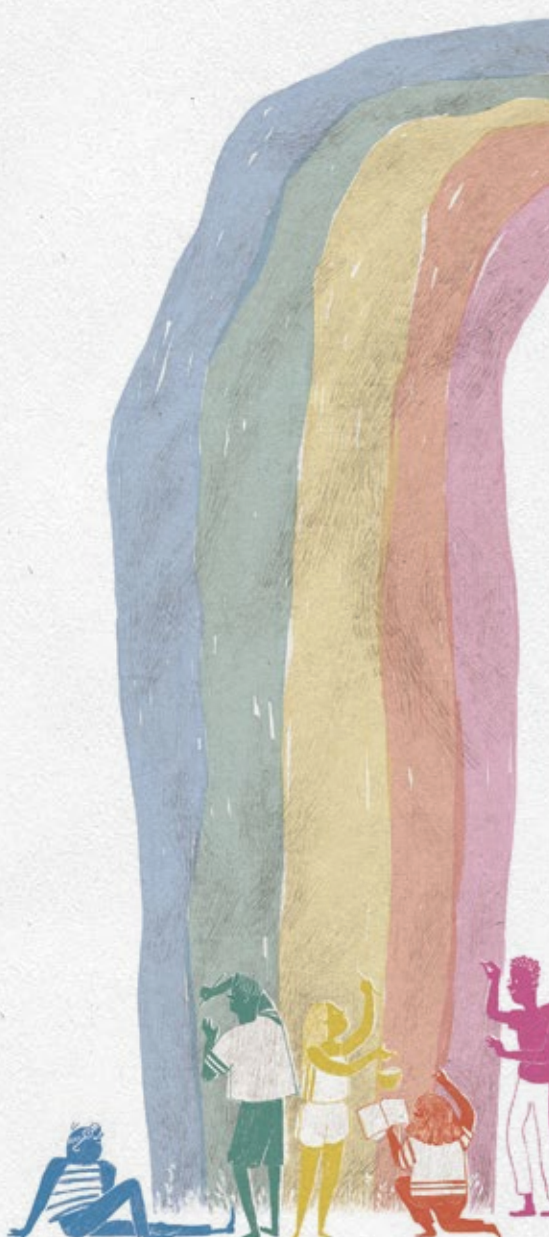

Večjezičnost

Knjižni festival
in sejem

Bevkov trg,
Nova Gorica

11.–18. junij 2021

ESTOKNJIGE

www.mestoknjige.si

INTERVJU: TANJA TUMA

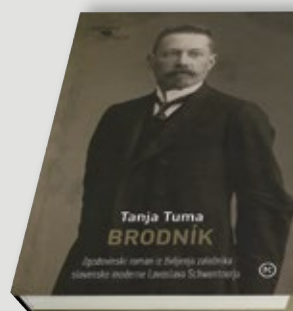
Tanja Tuma se zdi kot poklicana za roman o rodoljubnem založniku Lavoslavju Schwentnerju (1865–1952), po katerem je med drugim poimenovana tudi najpomembnejša slovenska založniška nagrada. Profesorica francoščine in angleščine po izobrazbi, z dolgo kilometrino v založništvu, najprej je bila zaposlena v Cankarjevi založbi, potem je ustanovila svojo (založba Tuma), nazadnje pa je svojo življenjsko barko usmerila v pisanje in v zadnjih letih napisala nekaj romanov: *Češnje, bele in rdeče* v slovenščini ter dva zgodovinska in en sodobni roman v angleščini. Zadnja leta je posvetila raziskovanju Schwentnerjevega življenja, potem pa o njem izpisala prvovrsten zgodovinski roman.

»Slovenski založnik se od Schwentnerja lahko uči poguma, poštenja in predanosti!«

TANJA TUMA

BRODNIK

Zgodovinski roman iz življenja založnika slovenske moderne Lavoslava Schwentnerja slikovno gradivo: Rok Glavan Mladinska knjiga, 2021, pt. v., 479 str., 32,99 €, JAK

vsakega junaka mi je dala možnost, da različne značaje prikažem tudi z jezikom, ki z arhaizmi bralca preseli v čas pred sto leti. Cankar govori popolnoma drugače kot Schwentner ali Tuma. Najbolj zgodovinsko natančen prizor v knjigi je razprava na sodišču, saj je napisana po sodnem zapisniku in sodbi.

Bukla: Kdaj ste se odločili, da boste napisali roman o Lavoslavju Schwentnerju in zakaj?

Tuma: Pred približno petimi ali šestimi leti mi je ob podelitvi Schwentnerjeve nagrade na Slovenskem knjižnem sejmu prišlo na misel, da splošno občinstvo bolj malo ve o tem izjemnem Slovencu. Razen knjige *Rodoljubni založnik Lavoslav Schwentner* ni veliko. Potipala sem pri Roku Glavanu, šla v Schwentnerjevo hišo na Vrnsko in tuhtala, kako bi lahko zgodbo zastavila tako, da bi pritegnila bralce.

Bukla: O Schwentnerjevem osebnem življenju ni veliko znanega, o njegovi založniški dejavnosti veliko več. Kako je potekala vaša raziskava zgodovinske osnove za roman?

Tuma: Res je, bolj malo je znanega o njegovi zasebnosti in to me je na trenutke spravljal v stisko. Kamenčke mozaika sem sestavljala iz poslovne korespondence, pisem in dokumentov, ki sem jih našla v Rokopisnem oddelku NUK-a in Arhivu Slovenije, pripovedi Vranščanov in Roka Glavana. Najprej se je rodila zgodba, sledilo je raziskovanje za vsako poglavje posebej. Ker sem vpletla tudi druge zgodovinske osebnosti, sem morala veliko prebrati tudi o njih. Stoletnica Cankarjeve smrti in številne knjige o njem so bile zelo dobrodošle, Schwentnerja pa malo omenjajo.

Bukla: Gre za zgodovinski roman, v katerem se prepletajo realne in izmišljene osebe ter dogodki. Kako ste vijugali med zgodovinskimi dejstvi in fikcijo?

Tuma: Velikokrat sem se spraševala, kako daleč smem v pisateljski svobodi in katere lastnosti založniku še lahko pripišem, ne da bi skrunila spomin nanj. Ker sem bila tudi sama dolga leta založnica, sem morala še posebej abstrahirati ta del svojega življenja in ne vpletati svoje osebe v Schwentnerjev lik. Prvoosebna pripoved

Bukla: Prvi del romana se dogaja v Kranjski Gori, kjer smo pričča srečanju med Schwentnerjem, ki tam obišče svojega avtorja Ivana Cankarja, in odvetnikom ter publicistom Henrikom Tumo. Zakaj ste se odločili, da temu srečanju namenite tako težo – zgodovinsko namreč ni izpričano, da bi se Schwentner in Tuma poznala.

Tuma: Vse tri junake sem hotela postaviti v težak položaj, ob reševanju katerega lahko bralec spozna njihove značaje. Razen tega, da je Schwentner obiskal Kranjsko Goro in Cankarju osebno prinesel predujem, je ozadje resnično. Tuma in sodrugi so tisto poletje leta 1912 povabili Cankarja na počitnice, o katerih obstajajo pričevanja in zapisi. Prav Kranjska Gora mi je dala tudi okvir, da prikažem meščansko življenje v začetku 20. stoletja; o čem so se pogovarjali, kaj jedli, kako razmišljali in planinarili. Ob možeh nastopajo žene in obe, Marija Gianola Tuma in Slavica Schwentner, imata velik vpliv nanje. Cankar pa je bil tako zavezan umetnosti, da za drugo ljubezen ni bilo prostora.

Bukla: Res živo ste popisali kulturno in založniško obdobje v prvih desetletjih dvajsetega stoletja. Kakšen je bil takrat vpliv kulture na družbeno življenje?

Tuma: Kultura je bila del iskanja narodove identitete. Brati, peti, pisati, poimenovati planine po slovensko je bilo zelo pomembno. Cvetelo je tudi gledališče, brali so se časopisi in revije. Bil je čas velike raznolikosti. Danes v času globalizacije je vse bolj uniformno. Iste knjižne uspešnice dominirajo na lestvicah skoraj povsod po svetu. Občutek imam, da imamo slovenski kulturniki bolj malo vpliva na domače družbeno življenje.

Bukla: Z likom Slavice, ki pobegne svojemu možu, ste romanu dodali tudi feministično noto ...

Tuma: Začetek dvajsetega stoletja je čas gibanja za enakopravnost. V Trstu je izhajala prva ženska revija *Slovenka*, sufražetke so zahtevale volilno pravico. Četudi so glavni junaki zadržani do teh tokov, je bila tema prisotna. Lik Slavice je moj poklon enemu najbolj pretresljivih hrvaških romanov – *Kamen na cesti* pisateljice Marije Jurić Zagorke.

Bukla: Avtentično popisujete odnos med Schwentnerjem in Cankarjem. Lahko za hipotetično razmislite o tem, kaj bi bilo s Cankarjem, če ne bi imel Schwentnerja?

Tuma: Hipotetično lahko upamo, da bi Cankar našel drugega zavetnika in založnika, ki bi mu tako zvesto stal ob strani kot Schwentner. Njun odnos je presegal odnos avtor – založnik. Bila sta prijatelja. Cankar je bil velik esteta, ne le za književnost, tudi za slikarstvo. In Schwentner ga je poslušal. Bil je njegov urednik in likovni urednik hkrati. Med (prvo svetovno) vojno se je njun odnos skrhal. Cankar je od prehudega dela pregorel, bil je utrujen in ranjen, kar lahko beremo v *Podobah iz sanj*, Schwentner pa je moral krmariti čez nasilje monarhije, ne da mu podjetje propade. Cankarjeva smrt ga je zelo prizadela.

Bukla: V čem je bil Schwentner inovativen pri svojem delu? Kako je vplival na slovensko založništvo v svojem času?

Tuma: O tem izčrpno piše Rok Glavan v spremni besedi. Bil je strokovno razgledan in izobražen.

Znanje in izkušnje je nabiral na Dunaju, v Pragi in Nemčiji. Obiskoval je vse velike knjižne sejme in navezoval stike s tuji partnerji. Imel je nos za novosti in posluh za želje bralcev. Nedvomno je največje inovacije uvedel s knjižnimi opremami, pri katerih je sodeloval z najvidnejšimi likovniki svojega časa, to so bili Matija Jama, Hinko Smrekar, Maksim Gaspari, Ivan Vaupotič. Posebej uspešen dvojec sta bila Cankar in Smrekar, o katerem pripravlja Narodna galerija veliko razstavo. Pomemben segment njegove založbe so bile otroške knjige, ki so bile lepo ilustrirane, naročal pa jih je tudi v koprodukcijah. Zbirke pesmic, klasične pravljice, učbeniki in priročniki – vse je moralo biti privlačno. Pomemben je bil tudi kot glasbeni založnik notnih zapisov in pesmaric, ki so se za potrebe pevskih in kulturnih društev odlično prodajale. Kot knjigotržec je prodajal tudi knjige drugih založb in uvožene knjige, imel je razvito mrežo strank – naročnikov novosti. Pomembna je njegova

Tanja Tuma

Foto: Borut Krajnc

publikacija o knjigah *Slovenska knjigarna*, ki jo je izdajal kot prilogo *Ljubljanskega zvona*. Bil je soustanovitelj in prvi predsednik Združenja založnikov in knjigotržcev Jugoslavije.

Bukla: Česa pa se lahko sodobni knjižni založniki po vašem mnenju naučijo od Schwentnerja?

Tuma: Poguma, poštenja, predanosti. Založništvo ni zgolj posel, je tudi poslanstvo. To čutimo vsi, ki doživljamo svet skozi knjige.

LITERIN KNJIŽNI KLUB

30% popust

na redne cene vseh knjig

BREZ OBVEZNOSTI

Včlanite se na

www.zalozba-litera.org

Dodatna naročila:

041-398-916

tajnistvo.litera@gmail.com

 LITERA

ESAD BABAČIĆ

VČASIH

LUD Literatura, 2021, t. v., 92 str., 19 €, JAK

Zbirka kratkih in še krajših verzov, ki se začenjajo z iztočnico včasih ..., je učna ura, kako povedati več z manj. Sredi beline strani kot iz velike tišine izstopa le nekaj besed. Premišljenih in umirjenih, jezikovno zgoščenih, pogosto paradoksalnih, toda takšnih, da sprožijo nenađen plaz občutij in misli. Na primer: *Včasih živiš na napačnem naslovu.* Nekaj strani naprej: *Včasih je nekaj / več kot vse.* In nato: *Včasih te boli moč, ki je nimaš.* Verze je mogoče brati kot oreščke razsvetljenja, vodilo čuječega premisleka ali med njimi preskakovati preprosto zgolj za razkošno brezciljni užitek branja poezije, ki niha med liričnimi utrinjki, parolami in zenovskimi koani. Verzi poplesujejo na tanki meji med logiko in ne-logiko v pomenljivem sobivanju nasprotij. Ker ... *Včasih zapreš knjigo. / In te ni več.* Knjiga na zadnjih straneh skriva presenečenje, nesluteno zaklad. (Namig: ne preskočite kazala.) Esad Babačić je prejemnik mednarodne nagrade Hörbiger, nagrade velenjica – časa nesmrtnosti in Rožančeve nagrade v letu 2020. > MAJA ČREPINŠEK

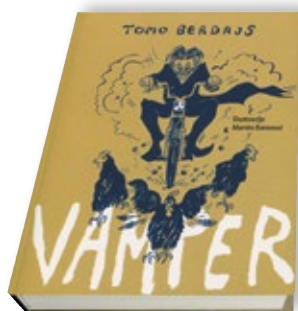

BOJAN SEDMAK

VIOLINA V VODNJAKU

Litera, 2021, t. v., 111 str., 19,90 €, JAK

Nova pesniška zbirka kantavtorja, pesnika in esejista Bojana Sedmaka združuje violino kot instrument virtuoza in vodnjak kot nesluteno globino, v katero strmimo in lahko vanjo celo pademo. Pesmi v njej so razdeljene na tri cikle oziroma tri zajetja (iz *spominskega vodnjaka*); lahko bi rekli, da je prvo bolj idilično-nostalglično (spomini na babico in deda, domačo hišo, naravo, prve izkušnje), drugo bolj realistično in tretje navihano vitalistično, saj se pesniški subjekt vrne k igri: »Smrt nafintiraš z otroštvom; / preprosto se igraš kot otrok / in ko ti zateži, naj nehaš, se / ji samo smejiš v tečni obraz.« Prijetna, osebna ter zvočno in ritmično močna pesniška zbirka, ki je življenje v malem. > VERONIKA ŠOSTER

TOMO BERDAJS

VAMPER

ilustracije: Martin Ramoveš

Zenit, 2021, m. v., 168 str., 17,90 €

Satirično delo *Vamper* Toma Berdajsa, napisano v kleni lublanščini, je zbirka več kot tristo štirivrstičnic, ki so nastajale več kot petnajst let. Njihov junak je naslovni vampir, ki poskrbi za precej zabave – ukvarja se z literaturo, kuhanjem, osvajanjem, družbenimi omrežji, žuranjem in še čim, pri tem pa se na vse kriplje otepa stereotipov o vampirjih (»vampir šalotko / je popražu / da pred bejbo / bi se važu« ali pa »vampir brkla / na mimovrste / iše kšne / fensi krste«). Sočna, odpičena, neskončno zabavna knjiga z nabritimi ilustracijami Martina Ramoveša je polna zanosa, ki ne jenja do zadnje strani, kjer so vampirjevi prijatelji (pesniki in pesnice, ki so prispevali verze o vampirju) in prostor za vaše lastne vampirje. > VERONIKA ŠOSTER

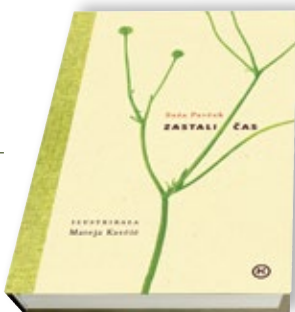
SAŠA PAVČEK

ZASTALI ČAS

ilustracije: Mateja Kavčič

Mladinska knjiga, 2021, pt. v., 96 str., 24,99 €

Druga pesniška zbirka dramske in filmske igralko Saše Pavček je presunljivo delo, ki ga določata predvsem boleča izguba in neusahljiva ljubezen. Pesniški subjekt ustvarja hvalnice naravi, v tej maniri pa je knjiga tudi oblikovana, saj jo prežemajo realistične ilustracije posameznih cvetic, ki ji dajejo nadih herbarija. Med verzi lahko zatipamo duh časa, saj je nekaj pesmi odzivov na epidemično situacijo, vključno s pretresljivo pesmijo, posvečeno bolniškim sestram, negovalkam in prijateljicam. V drugem delu pa se zbirka preljuje v žalostinke, najprej za pesnično družino, pa tudi za preminule gledališke kolege, kot so Jernej Šugman, Iva Zupančič in Dušan Jovanović. Trpko, a nujno branje. > VERONIKA ŠOSTER

ANA PEPELNIK

TREŠ

LUD Šerpa, zbirka Klasična šerpa, 2021, m. v., 77 str., 16 €, JAK

Uveljavljena slovenska pesnica Ana Pepelnik tokrat v svet, ki ga zaznamuje popolnoma drugačen čas, kot je bil še pred dobrim letom, pošilja zbirko pesmi s pomenljivim naslovom *Treš*, ki za hip odzveni v tujem jeziku, po uvodnem motu v zbirko pa vidimo, da gre v resnici za glagol *tretji*, ki ga pesnica v motu sprega v sedanjiku v vseh osebah in številih. Nekaj/nekdo se bo torej v zbirki trlo, menda ne tudi dokončno strlo (»vsakič me / streš // preden greš«). Poezija, ki se izogiba celosti, mejam, se razpira v svet in išče svojo svobodno pot preko avtoričinih izrekanih. Poezija je nujna vsakemu pesniku (pa tudi bralcem poezije), ne vemo pa, ali bo kaj pomagala: »Vse / kar si želim v tem trenutku je izstop. / In te skrbi. Da me pustijo na miru.« V drugi pesmi se pesnici zapiše: »na meni je / da celim sebe // da se ne ranim / pre/več.« Orfej je tu, muza tudi. Potem pa pride krona (tudi v naslovu pesmi), no, korona in del, v katerem so nekatere pesmi tudi datirane v čas začetka lanskega prelomnega zgodovinskega »korona časa«. »[S]vet / se je res skrčil se je skrčilo srce grlo trebuh se je skrčilo / veliko. Upanje. Kako se strah stopnjuje in ti na koncu / ne pusti zaspat ne zaradi lune ne zaradi prahu.« Pesmi (si) upajo, da bo »ta moč v volji zdržala«. > SABINA BURKELJCA

KÄTLIN KALDMAA

LJUBEZEN JE

prevod: Bojana Vajt

KUD AAC Zrakogled,

2020, m. v., 83 str., 20 €

Estonska pesnica, prevajalka, literarna kritičarka in članica mednarodnega združenja PEN se predstavlja z zbirko pesmi, ki jih je napisala v finščini, estonščini in angleščini. Doslej je objavila štiri pesniške zbirke, roman, zbirko kratkih zgodb, štiri otroške knjige in dve avtobiografski deli. Prevajalka Bojana Vajt je pesmi zbrala iz obsežnega opusa avtoričinih pesmi, v katerih glavno vlogo igra ljubezen, ljubezen do kakšnega izmed številnih pripovedovalskih ljubimcev, ljubimk, okolja, Islandije in Grčije, preostalega sveta. Pesmi so izjemno komunikativne in nagovarjajo tako zahtevnejše bralce kot tiste, ki jim poezija še ni blizu. > NEŽA VILHELM

ZORAN PEVEC

NA OBJEKTIVISTIČNEM STOLU

Pivec, zbirka Branje. Poezija, 2021, m. v., 123 str., 19,95 €

Zoran Pivec

Pesnik je prejemnik številnih nagrad, med drugim velenjice – čase nesmrtnosti za vrhunski desetletni slovenski pesniški opus v 21. stoletju (2013), nominiran pa je bil tudi za Veronikino (2018) in Jenkovo nagrado (2019).

Novo zbirko sestavlja sedem krožno

razpostavljenih stolov, sedem predelkov. Med njimi so pesnikov stol, Platonov stol, cinestol, Abrahamov stol, mitski stol in Chagallov stol. Pesnik se preseda z enega na drugega, bralec pa mu sledi kot v otroški igri menjave prostih stolov. Z vsakega stola se odpira nekoliko drugačen pogled na vseobsežno pesniško pokrajino. Pesnik plete misli ob izbranih citatih, ki so se ga dotaknili tako ali drugače – od Simone de Beauvoir do Mojce Pokrajculje, od Biblije do Slavuja Žižka. Citati in verzi v bralcu zbuja begave, izmikajoče asociacije, variirajo podobe, jih zvrčajo in ustvarjajo miselne zanke. Ali je v poeziji torej sploh mogoč objektivizem? Stole pa lahko razumemo kot avtoironičen namig na Ionescove *Stole*, na nesmiselno vprašanje smisla bivanja, ki v zbirki zazveni večkrat. Zbirka pesmi s stoli vabi v aktivno, dejavno branje, ki se bralcu razkriva ob vsakem poglobljanju nekoliko drugače. > MAJA ČREPINŠEK

LIDIJA GOLC

KAKOR ROKE V OBJEM

Wie Hände zur Umarmung
prevod v nemščino: Ivana Kampuš
ilustracije: Silva Karim

Mohorjeva Celovec,
zbirka Ellerjeva edicija,
2020, m. v., 166 str., 19,90 €

Peta zbirka pesnice in publicistke Lidije Golc je izšla kot 44. enota v Ellerjevi ediciji, imenovani po slovenskem koroškem pesniku Franu Ellerju, kar jo že po tej plati povzdiguje med večje pozornosti vredne knjižne nastope. K temu prispevata še valovanje razpoloženja v verzih spremljajoče ilustracije Silve Karim in predvsem vzporedni prenos pesmi v nemščino, delo Ivane Kampuš, ki ji omogoča vstopiti tudi v krog nemško govorečih Korošcev. Enim in drugim je lahko v pomoč spremna beseda literarnega kritika Igorja Divjaka. Poezija odprtega kroga bivanja, ki se tankočutno pogloblja v duhovni in pesniški svet avtorice, za katerega je pomenljiv, ob malone vseh predstavitev izpostavljen orientir, da njen rod izhaja iz Ziljske doline na Koroškem. Med drugim opozarja na pesnično močno navezanost na njeno identiteto in pripadnost skupnosti, v kateri deluje. Osnovno vodilo Lidije Golc, pa tudi v tukajšnjih pesmih, razporejenih v sedem ciklov, ostaja spoznavanje same sebe, tesno prepleteno z razprtostjo do drugih, do sočloveka. Ustavljeni čas, kot pravi v tako naslovljeni pesmi, »te prisili pospraviti / po svojih predalih / in se gledati v zrcalih«. In še: »Objem ruši mostove, / beseda stopa čez prage / v naše domove«. > IZTOK ILICH

... poezija odprtega kroga bivanja ...

DOKTOR, PSI IN SMRT**Marko Filipčič**

Seznam akterjev:

**Dr Arnold specialist endokrinolog
nj. žena Dr. Rosa**

**psi: Luna - alfa samica krdela / Alan – mladič / Rex – sorojenec
Profesor Schwartzkopf Sibuna – patolog – sodni medicinec –
odgovoren za obdukcijsko službo**

**Sv. Rok - zavetnik zdravih pred okužbami + zaščitnik obolelih v
epidemijah**

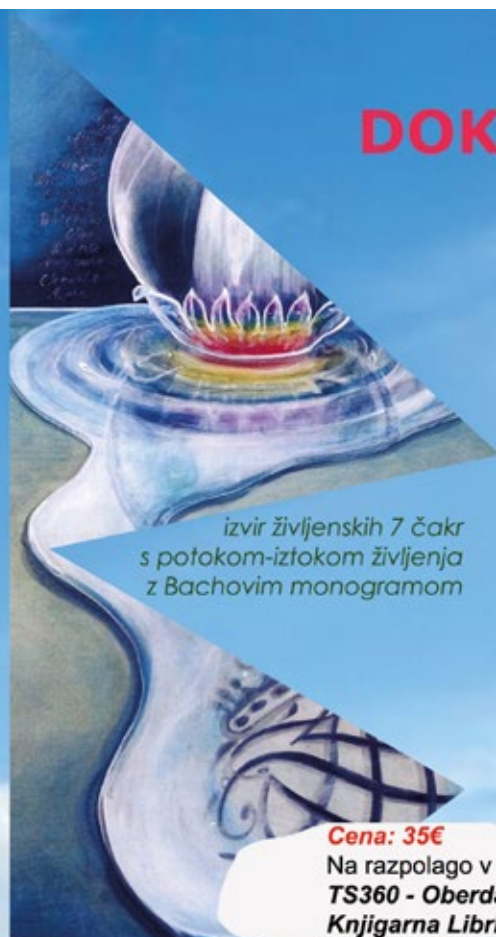
dr. Peter - veterinar v kliniki za živali

**dr. Chenry - lastnik laboratorija za pripravke – zdravila s
testosteronom in bivši prijatelj protagonista, sedaj antagonist**

Postavlja se vprašanje, ali so človeški akterji samovoljno ali pod vplivom družbene prisile nosili maske podobne živalskemu obrazu, ali so živali v tem romanu poseblejale maske „Homo sapiensa“? Povdarek na življenjepisu Sv. Roka se lahko tolmači kot naznanitev današnje pandemije. Sumljivo je, ali lahko hormoni pomagajo v tem svetu potrošništva, kjer manjka spiritualnost – duhovnost, nadomeščeni z množično vsestransko nacepljenostjo.

Cena: 35€

Na razpolago v knjigarnah:

TS360 - Oberdankov trg 7, Trst tel. +39 0403 63494**Knjigarna Libris - Prešernov trg 9, Koper tel. +38 05 6278630**

izvir življenjskih 7 čak
s potokom-iztokom življenja
z Bachovim monogramom

Novo!

Tukaj

poslušamo

literaturo.

Stalna zvočna postavitev na vrtu Društva slovenskih pisateljev.

Kurirani izbori, povezani z literarnim dogajanjem v mestu. Do konca junija vabimo k poslušanju Glasov Fabule.

www.mestoliterature.si

LJUBLJANA:
MESTO/CITY
OF/LITERA-
TURE ..

Kdor pri založbi VigeVageKnjige naroči kakšno knjigo, jo utegne dobiti dostavljeno osebno, s kolesom. Za to se brez pomisleka potrudi Anja Zag Golob (1976), prevajalka, kolumnistka in predvsem nagrajena pesnica – ena najbolj prepoznavnih, tudi v tujini –, ki založbo s sedmimi stalnimi in nekaj projektnimi sodelavci kot soustanoviteljica in glavna urednica tudi vodi. Ker ji ni vseeno. In ker se nikoli ne trudi samo zase.

LJUBLJANA:
MESTO/CITY
OF/LITERA-
TURE ...

ANJA ZAG GOLOB:

»NOČEM, DA MOJE IME DELUJE KOT METAFORA.«

PRIPRAVIL: ANDREJ HOČEVAR

Kot trenutno ena najbolj angažiranih in kritičnih premišljevalcev polja kulture oz. širšega družbenega dogajanja ima Anja izjemen uvid v delovanje mehanizmov, za katere brez njenega neumornega opozarjanja mogoče niti ne bi vedeli, kako izključujoči so v resnici. Ali kako pogosto preprečujejo profesionalizacijo založništva, čeprav govorijo nasprotno: »Imamo novo streho, temelji pa so v nevarnosti,« opiše trenutno stanje v založništvu.

»S svojimi dejanji je treba opolnomočiti tudi druge, pokazati, kaj je mogoče in kaj je dobro,« pravi Anja. Kajti glavni izziv je v tem, da ne popustiš in se ne ustaviš tam, kjer je dobro samo zate. Njene kolumne zato tudi niso odpustek za istomisleče, temveč si prizadevajo predvsem sprožiti premislek in kultiviran dialog. Noče misliti namesto drugih in noče, da bi postala center kakršnekoli moči. Če si torej s svojim pisanjem – tudi s poezijo – želi kaj doseči, potem to, da bi se kot družba aktivirali in skupaj postali močnejši. Da ne bi bili več tiho. Da bi ponovno obudili sposobnost empatije.

Ob tem pa je Anja tudi v nenehnem dialogu sama s sabo, saj vedno išče nove (boljše, drugačne) načine za objavlanje oz. komuniciranje. Če po eni strani objavlja v *Večeru* in nastopa v *Studiu City*, po drugi strani redno objavlja tudi na Facebooku in celo prek platforme Patreon, ki je v svetu že precej razširjena, da bi jo uporabljali kolumnisti in pesniki – kaj šele v Sloveniji – je pa nekaj povsem novega. »Zame so to orodja, ki jih poskušam premisliti in ugotoviti, ali jih lahko uporabim za uresničenje višjih ciljev,« pravi, vendar pa obenem dodaja, da vsaka platforma terja davek in zahteva premislek, kje je sploh tvoja meja.

Pravzaprav je bila tudi odločitev za izdajo poezije v samozaložbi obenem nuja in eksperiment. »Če bi šli moja poezija in jaz na kavo,« pravi Anja, »bi mi moja poezija najprej rekla, naj na izid zbirke ne čakam tri leta!« Izid knjige je namreč badioujevski dogodek, po katerem je vse drugače – tudi za nazaj. »Da so družbeni in založniški procesi tako dolgotrajni, je zame postalo naravnost mučno.« Toda odločitve ni sprejela niti zlahka niti ni bila brez posledic. Bo takšna knjiga sploh prišla do bralcev? Ali je sploh pripravljena tvegati?

S prvo izdajo v samozaložbi (ponatisom druge zbirke) si je prodobila izkušnje, ponatis treh zbir v eni knjigi je bil že večji podvig, ki ga je med drugim spodbudilo povečano povpraševanje po razprodanih zbirkah. V resnici do konca ni mogla zares vedeti, v kaj se

Anja Zag Golob

spušča, pripravljena je bila tudi na popoln poraz, a zgodilo se je nekaj drugega: obe zbirki, ki sta prvič izšli v samozaložbi, sta bili nagrajeni: *Didaskalije k dihanju* (2016) z Jenkovo nagrado, *da ne da ne bo več prišla ...* (2019) pa z nagrado kritiško sito.

In če se zdi, da je Anja dosegla svoj cilj in spremenila način, kako sploh dojemamo samozaložništvo – da samozaložba ni nekaj *a priori* slabega –, pa je po drugi strani naletela tudi na stare ovire. Sodeč po pogojih za pridobitev statusa samozaposlenega v kulturi osrednje literarne nagrade namreč nič ne pomagajo, če nimaš dovolj izdaj pri *osrednjih* založbah. Lahko si nagrajen, nisi pa pravi pesnik ...

Tudi kot vodja založbe VigeVageKnjige pravi, da ji ni pomembno, da bi bili zgolj uspešni, ampak da bi s svojim predanim delom spodbudili še druge. Če se je osredotočenost založbe sprva mogoče zdela nišna in omejena, ji je v letih delovanja uspelo uveljaviti nov termin »risoroman« in nagovoriti nič več nišno bralstvo, s tem pa se je v očeh javnosti spremenilo tudi dojemanje različnih stripovskih zvrsti za vse starostne skupine.

Natanko zato denimo tudi Nodiereva nagrada 2020 za sodelavko Katjo Šaponjić ni zgolj priznanje za vrhunsko opravljeno prevajalsko delo, temveč je tudi potrditev prizadevanja založbe za uveljavitev stripa. Potrditev, da skupni trud ni bil zaman. Težave, ki ta trud omalovažujejo, nastopijo seveda tam, kjer prevlada razmislek o lastnih koristih, delo pa poteka brez jasnejše vizije iz rok v usta.

Toda alternative vedno obstajajo. »Moje izhodišče je drugačno,« pravi Anja. »Vprašam se: kaj lahko naredimo, da bo več ljudem boljše?«

BARBARA KORUN

IDIORITMIJA

KUD AAC Zrakogled, 2021, m. v., 89 str., 17 €

Avtorica si je naslov svoje sedme zbirke sposodila iz dela francoskega filozofa Rolanda Barthesa *Kako živeti skupaj*. Sleherni subjekt po njem živi v skladu s svojim ritmom. Zbirka je razdeljena na tri dele. V prvem se avtorica posveti svojemu sanjskemu svetu, v drugem ob morju najde številne utrinke in se jim posveti v kratkih, izbrušenih pesmih, ki jih je naslovila Najdenke. Zadnji del nosi naslov Eholokacija. S pomočjo eholokacije živali identificirajo svoje okolje in se lahko znajdejo v popolni temi. Zakaj se je odločila za tak naslov, je pojasnila v svoji spremni besedi: Z uporabo tega pojma želi avtorica pokazati na prizadevanje, zaobiti strukture moči, ki so vpisane v vsakdanji, normirani jezik in poiskati svoj odgovor, svoje ravnotežje med tem, kar nas jezik »sili izreči« oziroma nam »dovoli povedati«, in »zaumnostjo« jezika. Nujno branje za vse ljubitelje poezije. > NEŽA VILHELM

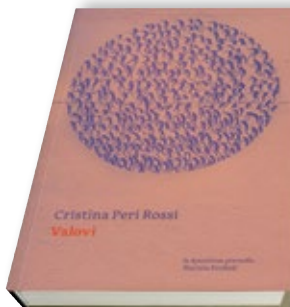

CRISTINA PERI ROSSI

VALOVI; Izbrane pesmi

prevod: Marjeta Drobnič
Center za slovensko književnost,
zbirka Aleph,
2020, m. v., 136 str., 20 €, JAK

Urugvajska pesnica, pisateljica in prevajalka Cristina Peri Rossi (1941) se z *Valovi* prvič v slovenščini predstavlja v knjižni obliki. Njena poezija je sicer prevedena v več kot dvajset jezikov, pričujoča knjiga pa je izbrana iz izbora avtoričinih pesmi *Čoln časa* iz leta 2016 in vključuje pesmi iz njenih petnajstih pesniških zbirk od leta 1971 do leta 2014. Teme, h katerim se najpogosteje vrača, so izgnanstvo, domovina, telesnost, lezbična ljubezen, ustvarjanje, samota (*»Kadar greš, / greš vedno na pol.«*). Njene pesmi so polne samoironije, s katero prepere tudi bolj trpke podobe, obenem pa se gibajo na meji zasebnega in javnega in se prek družbene kritike, zgodovinskih prelomnic in popkulture izkažejo za zapomnljive in močne. > VERONIKA ŠOSTER

BORUT RUTAR

BOŽJI MLINI

Mladika Trst, 2021, t. v., 168 str., 22 €

Izbor pesmi, ki so se v avtorju prebujale v štirih desetletjih ustvarjanja, razgrinja bogato niansirano paleto občutij, misli in razpoloženj, ki so zorela in se spreminjala, kot je zorel in se spreminjal avtor. Premišljujočim verzom je skupno čudenje ljubezni, mistiki bivanja, življenju in smrti, večnosti – božjemu mlinu, ki v večni zanki ciklično drobi in znova ustvarja. Predvsem pa višjemu, ki ga pesnik služi nad vsem, kar je, kar je bilo in kar bo. Pesmi navdihuje ljubezen v vseh oblikah, od čutne ljubezni med moškim in žensko do prijateljstva, od ljubezni do narave do Božje ljubezni, ki je vseobsežna. Celota je hvalnica stvarstvu v vseh pojavnih oblikah in vseobsegajoča molitev v enem. Borut Rutar je avtor osmih knjig, ki so izšle v Sloveniji in Avstriji. Za literarni in zgodovinski opus je prejel več nagrad, pohval in priznanj. > MAJA ČREPINŠEK

vilenica **36.**
mednarodni
literarni festival
international
literary festival

strah in
pogum
fear and
courage

7.–12. 9. 2021

www.vilenica.si

MIRT KOMEL DETEKTIV DANTE

Kdo je zagrešil kar tri zaporedne umore na Goriškem? *Detektiv Dante* je predzgodba k *Medsočju*, avtorjevemu detektivskem romanu, ki je požel dobre kritike in navdušil zahtevnejše bralce žanra, leta 2018 pa je bil tudi nominiran za kresnika.

Trda vezava, 334 strani, cena: 27,90 €

JEDRT L. MALEŽIČ NAPOL MORILKE

Roman opisuje usodo treh generacij tržaških Slovencev, ki zbežijo pred fašizmom, a pravega doma ne najdejo več nikjer. V kontekstu današnjih migracijskih zgodb roman kaže na precej drugačen, morda strpnejši odnos Slovencev do begunstva in domoljubja.

Trda vezava, 233 strani, cena: 24,90 €

BRINA SVIT NE ŽELI SI LAHKE POTI

Ko se Brina Svit znajde na jugu Indije, ne more vedeti, kaj jo tam čaka in kaj se bo zgodilo, ko bo z nekaj tujci zaradi pandemije postala ujetnica zdravilnega centra sredi tropskega gozda. Pripoved po resičnih dogodkih.

Trda vezava, 113 strani, cena 24,90 €

NORA VERDE O LJUBEZNI, BATINAH IN REVOLUCIJI

Prevod: Suzana Tratik

Prestresljivi in pristni portreti mlade anarhistke, aktivistke, upokojene pomožne kuharice, trmoglave deklice, učiteljice, ki izgublja razum, lezbijke, utrujene od vsakodnevnega boja in desetletij trajajočega razkrivanja.

Trda vezava, 117 strani, cena 24,90 €

POEZIJA

CZESŁAW MIŁOSZ ZBRANE PESMI 1

Pesnitev o zamrznjenem času;
Tri zime; Rešitev
prevod: Jana Unuk
Književno društvo Hiša poezije,
2020, m. v., 232 str., 23 €, JAK

Czesław Miłosz, poljski nobelovec, eden najbolj cenjenih pesnikov preteklega stoletja (1911–2004), Litvanec, ki mu ni bilo dano, da bi to bil, je preživel nemirno življenje. Sem in tja po svetu so ga suvale prva svetovna vojna, oktobrska revolucija, druga svetovna vojna, ruska okupacija, beg pred trdim komunističnim režimom na Poljskem, emigracija v Parizu in nato emigracija v ZDA. Njegova poezija svinčenih časov zato vsebinsko divje niha med ekstatičnim slavljenjem sveta in katastrofičnim pesimizmom. Široko razgledanega levičarskega intelektualca sta oblikovali francoska avantgarda in ruski futurizem. Zbirka povezuje več ciklusov pesmi, ki so nastajale od leta 1933 do 1945; od programsko avantgardnih mladostnih pesmi do mračnih slutenj predvojne poezije; od medvojnih idiličnih pesmi, ki so mu omogočale pobeg v vzporedno pesniško veselje, kjer groze ni, do pesmi »rešitve«, ki so nastale leta 1945. > MAJA ČREPINŠEK

MARIJA ŠVAJNCER SAMOGOTOVOST

Kulturni center Maribor,
2021, m. v., 77 str., 17 €

Filozofinja, publicistka in pesnica Marija Švajncer se v svoji novi pesniški zbirki *Samogotovost* ukvarja s težko temo, ki se je pri nas v zadnjem času najbolj zasidrala z romanom *Belo se pere na devetdeset* Bronje Žakelj, v poeziji pa na primer z *Imunostjo* Márie Ferenčuhove – z boleznijo. Zbirka je zgrajena kronološko, od bojazni, če bo še imela jutrišnji dan, pa tesnobnega čakanja na (slabo) novico in sprejemanja bolezni, do operacije, obsevanj in zajedanja bolečine v telo. Subjektka upesnjuje lastno telo, ki postane izdajalec, in se utaplja v bolečini, dokler ne postane eno z njo. Na koncu pa vseeno najde voljo za smeh, kajti »za jok bo še dovolj časa«. Pretresljivo. > VERONIKA ŠOSTER

PRIMOŽ ČUČNIK, MATEJ STUPICA SAMO KRALJ & NOREC

Balada in romanca
LUD Šerpa, 2021, m. v., 161 str., 15 €, JAK

Knjiga bodičastih dvostihov Primoža Čučnika in satiričnih ilustracij Mateja Stupice so preplet besed in risb, ki sta jih od 1. aprila 2020 do 1. aprila 2021 avtorja objavljala na omrežju, ko sta s pravico dvornega norca stresala kraljevske resnice o aktualnem družbenem dogajanju v zadnjem letu. Na primer, *kralj odreja totalni pouk na daljavo / norcu prosm čimprej odsekite glavo. In kralj je tuki, da dela nove drame, / norc pa odzadi komentera iz osame*. V rimah, ki se pigravajo s prosto formo haikuja, se med pogovornim jezikom pobjiskavajo odsevi *Pesmi štirih*, Shakespeara in Prešerna, črno-bele vinjetne ilustracije pa izrisujejo močna vizualna sporočila. »Norca iz ozadja«, ki sta ustvarila izjemen dokument časa, sta pesnik, esejist in prevajalec Primož Čučnik, ki je nagrajenec Prešernovega sklada (2008) in prejemnik Jenkove nagrade (2011), ter Matej Stupica, ki je prejemnik nagrad Slovenskega bienala ilustracij (2014 in 2016), priznanja Hinka Smrekarja (2008) in nagrade skupine OHO (2015). > MAJA ČREPINŠEK

DARKO TUŠEVLJAKOVIĆ

VRZEL

prevod: Vasja Bratina

KUD Sodobnost International, zbirka Horizont,

2021, t. v., 176 str., 24,90 €

Prvi slovenski prevod uspešnega, že večkrat nagrajenega srbskega pisatelja in prevajalca je pomembno delo, ki je prejelo tudi nagrado evropske unije za književnost. Raziskuje vrzel, ki v zgodbi ločuje dva svetova, dve zgodbi, dva človeka. Je praznina med pripovedovalcema, očetom in sinom, je prazen prostor, ki ga junaka nikakor ne moreta premostiti. V prvem delu spoznamo par, moža in ženo, ki sta na počitnicah, vendar so zanj te počitnice moreče; v mislih se vrača na bojišče, na katerem se je v preteklosti bojeval. Hkrati se ne more znebiti prežemajoče jeze zaradi sina, čigar identitete nikakor ne more sprejeti. Namesto da bi se na počitnicah v Grčiji sprostil, ta čas zanj pomeni eno samo trpljenje. V drugem delu vlogo prvoosebnega pripovedovalca prevzame sin in pripoved postavi v čas študija na fakulteti, kjer spozna skrivnostnega kolega, ki ga čisto prevzame. Svoj odnos do sveta in življenja gradi v razmerju z novim prijateljem in postane nekako odvisen od njunih srečanj, čeprav ve, da so zanj toksična. Se naša identiteta in pogled na življenje oblikujeta zgolj v odnosih ali ju moramo najti sami? Se morda prav zaradi medsebojnih vrzeli ne zmoremo razumeti in začutiti? Odlična in ganljiva zgodba, ki vam bo dala misliti še dolgo po tem, ko jo boste prebrano odložili. > URŠKA BRAČKO

LANA BASTAŠIĆ

UJEMI ZAJCA

prevod: Dijana Matković

Sanje, zbirka Sanje. Roman, 2021, m. v., 187 str., 15 €, JAK

Lana Bastašić (1986), rojena v Zagrebu, je za svoj prepričljivi prvenec *Ujemi zajca*, ki je izšel leta 2019, leto kasneje dobila evropsko nagrado za književnost, to pa je spodbudilo prevajanje tega romana v več kot deset jezikov do zdaj. V slovenščino je to zgodbo o ženskem prijateljstvu, prestreljenem tudi z balkanskimi vojnimi leti, domiselno prevedla Dijana Matković,

zgodba tega inovativno izpisanega romana pa se začne, ko Sara prejme klic dolgoletne prijateljice Lejle, naj Sara nujno pride do nje. Sara se temu upira, kar je razumljivo, saj Lejle ni videla že osemindeset letnih časov, izgubila se je namreč neznanu kam, poleg tega pa Sara zdaj živi v dvoje v Dublinu in ji ni prav preprosto priti v Zagreb, kjer je zdaj Lejla. Vendar jo Lejla razoroži z besedami: »Sara, Armin je na Dunaju.« Armin je Lejlin brat, te besede pa Sara odpihnejo v prvi Starbucks, kjer po spletu hipoma kupi letalsko vozovnico za Zagreb s prestopanjem v Münchnu za 586 evrov. Vnovično srečanje dolgoletnih prijateljic in obetajoči road trip, skupaj s spoznavanjem njune preteklosti, spravi ta roman v prvovrstni pogon, ki ne popusti vse do konca. Priporočam! > SAMO RUGELJ

TOMÁŠ ZMEŠKAL

LJUBEZENSKO PISMO V KLINOPISU

prevod: Nives Vidrih

Mladinska knjiga, zbirka Roman, 2021, t. v., 373 str., 32,99 €

Za prvenec Tomáša Zmeškala (rojen leta 1966 v Pragi) bi lahko rekli, da je zgodovinska družinska saga, katere osnovni okvir se razteza čez pol stoletja, od štiridesetih do devdesetih let dvajsetega stoletja. Osrednja premisa je ljubezenska zgodba Josefa in Kvetě Černý, vendar roman ni zapisan kronološko, in v prvem poglavju vstopimo kar v poročno jutro njune hčere Alice konec šestdesetih let, na koncu romana pa smo v zadnjih dneh druge svetovne vojne, kjer Josefu v čeških gozdovih grozi smrt. Vmes je več pregibov močnih stranskih zgodb, spreminja se tudi pripovedovalec, glavni in stranski liki pa skozi svoj psihološki razvoj nakazujejo na problem odtujenosti, filozofijo minevanja, nesmrtnost, osvobajanje, pa tudi na tragedijo in zlo. Premišljeno strukturiran roman, ki je dobesedno prežet s češko zgodovino prejšnjega stoletja, živahno preskakuje med klasično pripovedjo, življenjepisom in legendo, ne potrebuje dodatnih zgodovinskih interpretacij. Leta 2011 je dobil nagrado Evropske unije za književnost. > RENATE RUGELJ

... nagrada
Evropske unije
za književnost ...

Hans Kaspar

**Hans Kaspar:
FINALE**

Nekateri pravijo, da je Finale parodija. Drugi, da razkriva umazano resnico o nogometu. Kontroverzna knjiga, ki se spogleduje z nenavadno resnico. Ali pa so to le teorije zarote? Kaj se je pravzaprav zgodilo z Evropskim prvenstvom v nogometu leta 2020?

ANDREJ NIKOLAIDIS

ODLAŠANJE. PAREZIJA

prevod: Dijana Matković
Sanje, zbirka Otroci Slave,
2021, m. v., 127 str., 13,95 €

Andrej Nikolaidis (1974) je eden ključnih piscev – in družbenokritičnih glasov – s področja nekdanje skupne države. Ne le v regiji, ampak globalno, kjer ga je po moči izpovednosti, lucidnosti in sposobnosti interpretacije časa in prostora mogoče postaviti ob bok izjemni, a vendarle malenkost starejši generaciji piscev – Faruku Šehiću, Aleksandru Hemonu, Milenku Jergoviću, Ahmedu Buriću, Anteju Tomiću, Robertu Perišiću, Borisu Dežueloviću ... Nikolaidisov novi roman *Odlasjanje. Parezija* poteka na dveh – nikakor ločenih – pripovednih ravneh. Prva, v kateri avtor za potrebe svojega novega romana raziskuje nenavadno izginotje duhovnika globoko na črnogorskem podeželju, je fiksijska; celo z nastavki magičnega realizma. Druga je neposredno osebnoizpovedna, skoraj poročevalska in prča o resničnih napadih na avtorja, ki je s svojimi etičnimi stališči in konsistentnem boju proti balkanskim nacionalizmom in nasilnemu političnemu primitivizmu razburil lokalne in regionalne nosilce moči. Ta del knjige je v svoji resničnosti veliko bolj srhljiv kot kakršna koli fikcija: gre za izjemno družbenopolitično analizo, ki absolutno presega meje nekdanje Jugoslavije. Parezija – prosto po Foucaultu in še bolj prosto po Nikolaidisu – je neprizanesljivo pisanje in razmišljanje o resnici ne glede na posledice za avtorja. Je »resica, vržena v obraz«. V primeru avtorja, ki ga je slovenska publika že dobro spoznala, to nikakor ni le stvar teorije. Njegove *parezija* je dobesedna in kot taka lahko domuje zgolj izven območja udobja. Izjemno pomembno branje! > BOŠTJAN VIDEMŠEK

ELENA FERRANTE

ZLAGANO ŽIVLJENJE ODRASLIH

prevod: Daša Perme Jurjavčič
Cankarjeva založba, 2021, t. v., 314 str., 29,99 €

Elena Ferrante se je v sodobno svetovno književnost neizbrisno zapisala z neapeljskim ciklom, živopisno panoramo evolucije odnosa in življenja dveh prijateljic na ozadju buhtečega Neaplja, njen opus pa zadnje čase občasno omenjajo tudi v zvezi z Nobelovo nagrado. Poleg samostojnega romana *Dnevi zavrženosti* smo zdaj v prevodu dobili tudi njeno najnovejše delo *Zlagano življenje odraslih*, ki se motivno naslanja na »cikel«, čeprav – tudi v Neaplju – izpisuje samostojno zgodbo. Pripovedovalka zgodbe je najstniška Giovanna, hči staršev srednjega razreda, z vedno prijaznim očetom, ki pa ga nekega dne sliši izreči stavek, ki spremeni njen pogled na svet: »Giovanna je grda.« In ne samo to. Izkaže se, da naj bi bila odraščajoča Giovanna vse bolj podobna očetovi sestri Vittorii, s katero je imel oče pred leti neljubo obdobje, tudi zato, ker se je zapletla s poročenim moškim in z njim doživela nepozabne trenutke. Očetova verzija na to temo je seveda drugačna. Giovanna se odloči priti resnici do dna, njena pot v odraslost pa je tlakovana tudi s seksualno prebuditvijo, ki se odigrava na kulisi mesta z dvema povsem različnima obrazoma. *Zlagano življenje odraslih* je suvereno napisan roman, ki so ga med najboljša dela lanskega leta uvrstili mnogi svetovni časopisi in revije. > SAMO RUGELJ

... eno izmed najboljših del lanskega leta po izboru mnogih svetovnih medijev ...

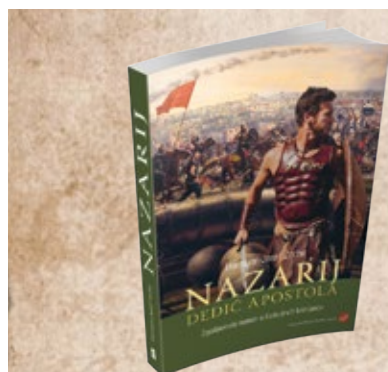
KRISTIAN BANG FOSS

SMRT SE VOZI V AUDIJU

prevod: Darko Čuden
KUD Sodobnost International, 2021, t. v., 172 str., 24,90 €, JAK

Asgerju nič ne manjka, ima dobro službo v oglaševalski agenciji in krasno ženo. Vendar se nekega dne vse preobrne, izgubi službo, ženo in streho nad glavo. Svojo nesrečo prične utapljati v alkoholu in se za plačilo najemnine zadolži pri prijatelju. Nato izgubi še državo podporo in primoran je sprejeti delo pomočnika invalidnega Waldemarja, ki je s svojimi številnimi boleznimi praktično ves čas na robu smrti. Tako stopimo še v Waldemarjev svet, ki je povsem drugačen, tako v pogledih na svet, kot v njegovem razumevanju, a neobičajen par začne sčasoma uživati v lagodnem zapravljanju časa. Asgar si ob petkih

privošči viski (ali pa tudi med tednom), Waldemar pa marihuano, ki naj bi mu pomagala omiliti bolečine. Nekega dne se Waldemar odloči, da bo odšel k zdravilcu v Maroko in Asgar mora z njim. Njuno potovanje se spremeni v zabavno dogodivščino, z izjemo pretečega moškega v audiju, ki ga večkrat srečata. Je njegovo zasledovanje metafora ženske s koso? V romanu, ki je posredno tudi kritika danske družbe, boste našli satirično pripoved o nenavadni dvojici, ki ju je življenje združilo v nepričakovano prijateljstvo. Danski pisatelj je za svoj roman o morali človeške družbe leta 2013 prejel nagrado Evropske unije za književnost. > URŠKA BRAČKO

Hermann Josef Zoche
NAZARI, DEDIČ APOSTOLA
(35 €)

Janez Suhadolc
STOLI 5/CHAIRS 5
(59 €)

Annalisa Pomilio
VELIKA KNJIGA BABIC IN DEDKOV
(23,50 €)

1857
CELJSKA MOHORJEVA DRUŽBA
Prva slovenska založba

www.mohorjeva.org
info@celjska-mohorjeva.si

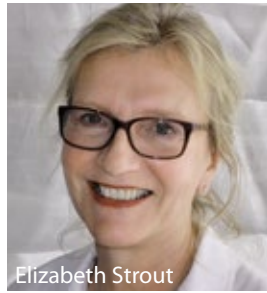
Tel.: 03 490 14 20
ali 01 244 36 50

ELIZABETH STROUT

OLIVE KITTERIDGE

prevod: Branka Šnek Oset

Hiša knjig, 2021, t. v., 300 str., 33,90 €

Elizabeth Strout

V povsem običajnem obalnem mestecu Crosby v ameriški zvezni državi Main upokojena učiteljica Olive Kitteridge stoično preživlja dneve s svojo družino. Življenje teče in dogajajo se ji lepe in tudi strašljive reči. Tako kot vsem čisto običajnim ljudem. Zaradi svoje rahlo zajedljive in cinične narave pogosto deluje brezsrčno, a je zmeraj iskrena in včasih tudi empatična. Cela vrsta življenjskih zapletov

... Pulitzerjeva nagrada! ...

njenih someščanov in njene družine razkrije mnogo plati bivanja v malem kraju, od nevoščljivosti, ljubosumnosti in ozkosrčnosti do tračev in malih, pa tudi večjih tragedij. Vse pa so na neki način povezane z živopisno in nadvse večplastno junakinjo Olive. Ameriška romanopiska (1956) Elizabeth Strout je leta 2009 za pripoved o tistem upanju v spremembe na bolje, ki tli v vsakem posamezniku, prejela Pulitzerjevo nagrado, v produkciji HBO pa je pred leti po tem romanu nastala tudi večkrat nagrajena televizijska mini serija, v kateri je naslovno junakinjo uprizorila nenadkriljiva Frances McDormand. > RENATE RUGELJ

NORA VERDE

O LJUBEZNI, BATINAH IN REVOLUCIJI

prevod: Suzana Tratnik

Goga, zbirka Goga,

2021, t. v., 117 str., 24,90 €, JAK

Nora Verde, s pravim imenom Antonela Marušič, je ena najbolj uveljavljenih hrvaških pisateljic. V slovenščini je leta 2016 izšel njen roman *Do razprodaje zalog*, pričujoča knjiga pa prinaša devet izvrstnih kratkih zgodb, v katerih so protagoniste ženske sodobnega časa, ki »zastopajo« ženske, ki živimo tukaj in zdaj. Mlada ženska, ki se preživlja s pobiranjem plasten, pa starejša vdova, pomočnica pri bogati zagrebški družini, ki stori ta »zločin«, da se za nekaj dni, medtem ko njeni delodajalci uživajo na dopustu, preseli v njihovo luksuzno stanovanje in uživa v njem – a ker se vrnejo predčasno, jo dobijo in odpustijo. Žalostna je usoda profesorice Lerotić, ki z učenci dela drugače, bolj človeško, potem pa je nenadoma ni več v šolo. Učenci gredo kar k njej domov, da bi preverili, kaj se ji je zgodilo. V *Voriorki* se mlada angažirana študentka loti odstranjevanja nacističnih plakatov v nočnem mestu, a jo pri tem »dobijo« in maltretirajo trije mladi moški, za nameček pa še policisti. Urbana bojevnica, kakor žensko imenuje prevajalka Suzana Tratnik, ki je napisala tudi spremno besedo v zbirko, vedno ostane sama. V osrednji zgodbi *O čemer sem od nekdaj hotela pisati* junakinja doživlja nasilje v družini, ki pa ga vsi zanikajo. Tu so še zgodbe lezbičnih ljubezni, polne iskanja medsebojne bližine in mesta v družbi. Tudi v preostalih zgodbah so junakinje večinoma revolucionarke, ki želijo le (pre)živeti. Pisava Nora Verde je sveža, angažirana, fluidna, živa. To niso zgodbe, ki jih preberemo in pozabimo, ravno nasprotno – to so močne zgodbe, ki ostanejo v bralcih. > SABINA BURKELJCA

Nagrada Evropske unije za književnost

Darko Tuševljaković

VRZEL

Prevedel: Vasja Bratina

Cena:
24,90 €

VRZEL je pretresljiv roman o Srbiji na prehodu iz dvajsetega v enaindvajseto stoletje. Je osupljiva zgodba o tem, kako se spopasti s prelomnimi zgodovinskimi dogodki, ne da bi se odrekli svoji drugačnosti.

Sofinancira program
Evropske unije
Ustvarjalna Evropa

HORIZONT

Zbirka HORIZONT prinaša NOVE evropske romane.

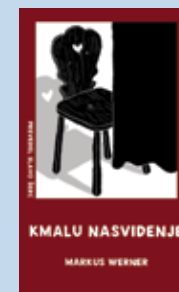

Eugen Ruge

V ČASIH POJEMAJOČE SVETLOBE

Iz nemščine
prevedel
Štefan Vevar.

Cena: 24,90 €

Markus Werner

KMALU NASVIDENJE

Iz nemščine
prevedel
Slavo Šerc.

Cena: 24,90 €

Kristian Bang Foss

SMRT SE VOZI V AUDIJU

Iz danščine
prevedel
Darko Čuden.

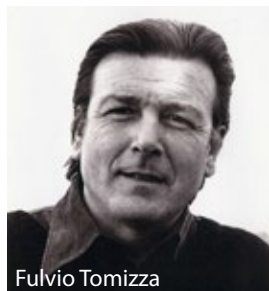
Cena: 24,90 €

Naročila sprejemamo na telefonski številki 01/437 21 01
in spletnem naslovu www.sodobnost.com.

FULVIO TOMIZZA

AKACIJEV GOZD

prevod: Primož Sturman
Slovenska matica, 2021, t. v., 91 str., 17 €

Fulvio Tomizza

Fulvio Tomizza (1935–1999) je bil istrski pisatelj, ki je napisal več kot trideset del; poleg romanov tudi eseje, novele, dramska besedila in knjige za otroke. *Akacijev gozd* je zadnji del Istrske trilogije, ki obsega še romana *Materada*

in *Dekle iz Petrovije*. Prvi dve knjigi sta kot romana tradicionalnejša, zadnji del, ki je po obsegu bliže noveli kot romanu, pa je izpisan v slogu novega romana, o čemer obširneje govori pisateljica spremne besede Katarina Marinčič. Roman v ospredje postavlja naravo in zgodbo moža in žene, ki pelje svojega očeta, pregnantca iz rodni krajev, umret drugam, na nadomestno zemljo. Roman spodbuja k razmisleku o temah, kot so identiteta, izguba in iskanje domovine, izgnanstvo, domotožje, navezanost na zemljo, sobivanje različnih identitet, s čimer se je Tomizza ukvarjal ves čas svojega bogatega ustvarjalnega opusa. Za svoja dela je prejel več literarnih nagrad. > SABINA BURKELJCA

CHARLES BURNS

ČRNA LUKNJA

prevod: Bojan Albahari
Forum, 2021, m. v., 365 str., 17 €, JAK

Iz srednješolskega laboratorija pobegne virus, prenaša se s spolnimi odnosi ... *Črna luknja*, likovno remek delo Charlesa Burnsa iz leta 1995, ki je preraslo v klasiko, o kateri poučujejo

na ameriških kolidžih in univerzah, je bio-psihološki horor na nivoju japonskih horor-mang, kot jih ustvarja Junji Ito, le da je Burnsov izdelek na ravni risbe še nekoliko bolj izčiščen. Dinamičen 380-stranski tobogan nas premetava med tematikami virusa in okuženosti, izobčenosti ter osamitve, najstništva, prve ljubezni in spolnosti pa navsezadnje podleganja drogam, alkoholu, zgodnji kolektivni odvisnosti ter v spraševanju, kako se izviti iz zakletosti zmede in podivjanih čustev. Strip kot nalašč za trenutek, ko biologija vse bolj narekuje naš vsakdan in zdravje. Albaharijev prevod je brez zatikanj, sodoben, svež in živ, za piko na i pa dobimo poučno spremno besedo Gašperja Rusa. Stripovske klasike, o katerih bi bilo vredno poučevati, se nabirajo tudi pri nas. > ŽIGA VALETIČ

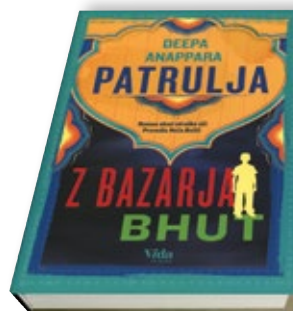
TOSHIKAZU KAWAGUCHI

PREDEN SE KAVA OHLADI

prevod: Sonja Benčina
Vida, 2021, pt. v., 280 str., 24,90 €

Toshikazu Kawaguchi (1971) je japonski gledališki ustvarjalec, ki se je rodil v Osaki, svojo kariero pa je začel s pisanjem, režiranjem in produciranjem dram za lokalno gledališče. Tako je napisal tudi odmevno in nagrajeno dramo o kavarni, ki po nekem spletu naključij in pod določenimi pogoji ter pravili omogoča vrnitev posameznikov v preteklost, kasneje pa jo je priredil tudi za romaneskni izid (ki je potem dobil še svoje nadaljevanje). Kavarni je ime Funiculi Funicula, njeni stalni obiskovalci le malo izstopajo iz povprečja, Kawaguchi pa svojo idejo o vračanju v preteklost izkoristi za to, da v štirih zgodbah na to magično potovanje postavi arhetipske pare našega življenja, vsakega z lastno dramatično usodo. Tu sta ljubimca, pa mati in otrok, sestri ter na koncu še mati in sin. Vsak junak zgodbe, ki se odloči, da bi se vrnil nekam nazaj v svoj že preživeti čas, je oseba s svojimi hrepenenji in željami, ki si želi uravnati preteklost drugače, kot se je zgodila prvič, čeprav je za to le malo možnosti. Vznemirljiva knjiga o (ne)moči drugih priložnosti. > SAMO RUGELJ

DEEPA ANAPPARA

PATROLJA Z BAZARJA BHUT

prevod: Neža Božič
Vida, 2021, m. v., 392 str., 24,90 €

Indijska pisateljica Deepa Anappara, ki se je rodila v Kerali, kjer tudi živi, se je mednarodno prebila že s svojim prvencem *Patrulja z bazarja Bhut* (2020), dinamičnim, nabrito spisanim

romanom, postavljenim v indijski basti, revni predel v izmišljenem velemestu. Tu buhti od življenja, dramatičnih usod, otroci so vsepovsod, pritisk življenja pa skoraj neznošen, kar so dodobra popisali že indijski romani in filmi od *Revnega milijonarja* naprej. Anappara v ta vsakodnevni indijski kaos postavi napeto zgodbo o izginotju mladega fanta, za katerega se pristojni ne zmenijo, kar spodbudi tri prijatelje, da se odločijo ukrepati in priti stvari do dna. Džaj, Pari in Fajz so hitri in odzivni, pametni in iznajdljivi, z mešanico detektivskega dela in otroškega pristopa se lotijo primera, ki jih odpelje po vijugah skrivnostnega indijskega življenja, kjer se poleg v lasten krog zaprtih odraslih bohotijo govornice o džinih, ki jemljejo duše. Bazar Bhut jih potegne v svoja divja nedrja, od koder se seveda ne morejo vrniti enaki. Divji portret sodobne Indije. > SAMO RUGELJ

EUGEN RUGE

V ČASIH POJEMAJOČE SVETLOBE

prevod: Štefan Vevar
KUD Sodobnost International, 2021, t. v., 355 str., 24,90 €, JAK

Avtobiografski roman sledi usodam štirih generacij razpadajoče vzhodnonemške družine, ob tem pa pronicljivo izrisuje pot vzpona in propada vzhodnonemškega komunizma. Osrednji del romana se odvija v enem samem dnevu, ko se razkropljena družina zbere na rojstnem dnevu patriarha družine. Dementni devetdesetletnik je predstavnik druge generacije, generacije prepričanih komunistov. Z ženo sta žive-la za partijo in zanjo veliko žrtvovala. V nevarnih časih sta opravljala ilegalne naloge, potem so ju izgnali iz domovine. Vrniti sta se smela

še po izgubljenih letih, toda vere v »našo stvar« kljub vsemu nista izgubila. Naslednjo generacijo, njenega sina, spoznamo v srednjih letih, ko izve, da je na smrt bolan. Obračun njegovega življenja je porazen – vse mu je razpadlo, nadenj se zgrinja mračna slutnja konca, ničesar več ni, za kar bi se bilo vredno truditi. Četrta generacija, njegov odtujeni sin, je emigriral na zahod, od koder se ne bo več vrnil. Premišljeno zasnovan roman, prvenec, ki je dosegel na nemškem govornem območju nesluteno velik uspeh, v domovini postavljajo ob bok *Buddenbrookovih* (Thomas Mann). > MAJA ČREPINŠEK

UŽIVAM
V NARAVI ...
IN DOBRI
KNJIGI.

Miška

Za poletje polno akcije, drame, pustolovščin in novih spoznanj, pridi v Mladinsko knjigo.

Najvplivnejše ženske evropskih dvorov, ki so krojile svetovno zgodovino.

Elena Ferrante o tem, ali je v življenju odraslih sploh kaj res.

Nagrajeni roman o tem, da ni važno, od kod si, ampak kam greš.

 Izšlo s podporo programa EU Ustvarjalna Evropa

MUANIS SINANOVIĆ

BEAT V SVETU

LUD Šerpa, zbirka Klasična šerpa,
2021, m. v., 134 str., 16 €, JAK

Beat v svetu je prva prozno-esejistična knjiga pesnika in pisatelja Muanisa Sinanovića, ki z divjo strastjo zasleduje beat (bit!) v svetu, čeprav tudi beat zasleduje njega. Skozi enajst tekstov, ki sestavljajo knjigo, se izkaže za pozornega opazovalca; življenje motri z nepričakovanih gledišč, skozi neobremenjeno in čisto lastno prizmo, pri tem pa se ne boji radikalnejših pogledov ali močnih stališč. Nasprotno, prav ta ga ustoličijo za pričevalca, ki mu z zaupanjem in navdušenjem sledimo na potovanje. Najprej v Ljubljano in Sarajevo, kasneje pa v London, v karanteno in še kam. Sinanović je spreten pri ustvarjanju vzdušja, saj zna prepoznati mikro- in makroznačilnosti neke skupnosti, nekega mesta in jih izpisati tako otipljivo, da nas čisto posrka v sentiment. Obenem pa se doživetevega loteva skozi filozofski, politični, sociološki in še kakšen aparat, ki se prekrivajo in dopolnjujejo na fascinante načine. Čeprav se v esejih nič posebnega ne dogaja – pogosto se zdi, da subjekt pohajkuje brez pravega cilja in zapisuje svoja opažanja –, se v resnici zgodi vse. Zgodi se beat v svetu, ki ga ima za svojega, a ga tudi nenehno zavrača, s tem pa ga vedno na novo ubeseduje, priklicuje, ustvarja. In s tem (vsaj zase) zakoliči njegov obstoj. > VERONIKA ŠOSTER

ALDO MILOHNIĆ

GLEDALIŠČE UPORA

Znanstvena založba Filozofske fakultete,
2021, m. v., 156 str., 19,90 €, JAK

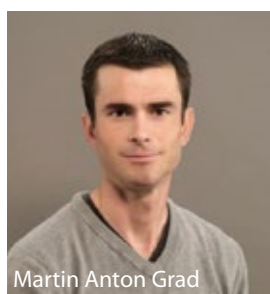
Aldo Milohnić, izredni profesor na Akademiji za gledališče, radio, film in televizijo, kjer predava zgodovino gledališča, se v pričujočem delu posveča umetniškimi dogodkom (performativnim praksam) upora, ki so se od začetka 20. stoletja pa do danes odvijali na Slovenskem. Delo je rezultat številnih domačih in mednarodnih raziskovalnih projektov o zgodovini in teoriji scenskih umetnosti, sociologiji kulture in kulturni politiki, pri katerih je avtor sodeloval, in vsebuje vsebinski in analitični pregled predvsem gledaliških primerov, pa tudi drugih uprizoritev umetniškega uporništva, ki so nastali v specifični družbenopolitični situaciji in pomembno vplivali na razvoj domačega gledališča. Knjiga je pregledno razdeljena na sedem večjih poglavij, ki obravnavajo pomembnejše primere od ljubljanskega Delavskega odra, partizanskega gledališča, »telesnega« gledališča in performansov v času neoavantgarde, pa vse do brutalizma (nazornega prikaza anatomije družbenih odnosov) v sodobnem slovenskem gledališču in artvizma (dejanj, ki imajo hkrati lastnosti aktivizma in artizma) tako skupine protestnikov kot posameznikov. Delo zaključuje z razmislekom, kakšen učinek, če sploh, še ima (politično) gledališče na javne politike v sodobnih družbah neoliberalnega kapitalizma, ko se ljudje prostovoljno podrejujejo in to dojemajo kot višek svobode. Rešitev vidi v spoznanju, da odgovornost za doseg temeljnih družbenih sprememb ni na drugih in da do teh sprememb ne bo prišlo samodejno, ampak mora dati vsak svoj prispevek k razsvetljevanju naše dobe. Akademsko delo, ki je v prvi vrsti namenjeno študentom in teoretikom gledališke umetnosti, je zaradi svoje aktualnosti, razumljivosti in tekoče besede primerno tudi za amaterske umetniške ustvarjalce in vse, ki jih zanimajo umetniške prakse upora. > GORDANA GRANATIR

MARTIN ANTON GRAD

SPLETNI ŽANRI V PREVODU

Znanstvena založba Filozofske fakultete,
zbirka Prevodoslovje in uporabno jezikoslovje,
2020, m. v., 222 str., 20 €

Martin Anton Grad

Angleški jezik že dolgo časa uživa ugled mednarodnega sporazumevalnega jezika, za kar obstaja veliko (zgodovinsko utemeljenih) razlogov, ki jih avtor te odlično zasnovane in pregledne publikacije razgrne pred bralca že takoj na začetku. Če želi raziskovalec res dobro in temeljito opraviti svoje delo, kar vsekakor velja za avtorja pričujoče monografije,

je dobro, da se osredotoči le na posamezne segmente ponujenega, sploh če se odpravi raziskovat področja, povezana s svetovnim spletom, kjer kar mrgoli polj, vrednih raziskovanja. Tega se zaveda tudi Grad in zato vsa svojo pozornost zoži na raziskavo jezikovnih plati trženjskih spletnih strani. Vsak jezik namreč nosi svoje zakonitosti, vpete med drugim tudi v kulturni in sociološki prostor, kar na koncu precej vpliva na samo moč oziroma izraznost ubesedenega (tudi) na spletni strani. Omenjeno potrdijo tudi prikazane primerjave med slovenskimi in angleškimi spletnimi besedili, ki se glede na izraznost med seboj precej razlikujejo. Grad se v svojem delu poleg drugega posveti tudi prevodom slovenskih spletnih strani v angleščino in ob tem ugotavlja, da ti jezikovno sicer sledijo originalu, zapovedi kulturnih in drugih okolij pa ne upoštevajo najbolje. Delo, ki je zasnovano zelo analitično in upošteva vse potrebne metodološke zakonitosti tovrstnih znanstvenih publikacij, bo prišlo prav strokovnjakom s področja trženja in prevajalcem besedil za splet, prav tako pa je zanimivo tudi za vse ljubitelje jezikov, ki se radi potapljajo v bogastvo njihove izraznosti. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

GILLES DELEUZE

PODOBA-ČAS

prevod: Jelka Kernev Štrajn, Stojan Pelko
Studia humanitatis,
2020, m. v., 440 str., 30 €, JAK

Prevod filmske teoretske klasike *Podoba-gibanje* je v slovenščini izšel leta 1991, ko je napočila tudi doba poosamosvojitvenega domačega filma, ki je dala nekaj poleta tudi filmski publicistiki in teoriji. Njeno nadaljevanje z naslovom *Podoba-čas* (izvirno je izšla 1985) izhaja v času, ko sta se globalna filmska estetika in njen dostop do gledalcev povsem spremenila, slovenska kinokultura pa je najbrž na najnižji ravni doslej, saj je bilo kinoprikazovanje v letu pandemije zelo omejeno, filmska teorija pa v knjižnem smislu še vedno sloni na avtorjih, ki so v slovenskem prostoru prisotni že več desetletij – mladih skoraj ni. Morda bo izid Deleuzove knjige spodbudil k ponovnemu razmišljanju o filmu v specifično teoretskem okviru. Deleuze je namreč filme delil v dve zvrsti, ju potem tudi popisal v svojih knjigah in obširno dokumentiral s primeri iz različnih klasičnih filmov: prvo (podoba-gibanje) je označeval tudi s terminom podoba-akcija, za katero je bila značilna neprekinjena čutno-gibalna kontinuiteta protagonistov. V nasprotju s tem pa je za podoba-čas značilno prekinjanje čutno-gibalne kontinuitete. To se odraža tudi v dejavnosti likov: v prvem tipu filmov so liki dejavni in organizirajo čas (in življenje) po svoje, v drugem pa so bolj opazovalci časa, kar v nekem smislu velja tudi za gledalce, ki pri tem tipu filmov pogosto tavajo v času. Knjižna filmska klasika, ki jo je preprosto treba dodati k njeni predhodnici! > SAMO RUGELJ

PETER STANKOVIĆ

ZGODOVINA SLOVENSKEGA CELOVEČERNEGA IGRANEGA FILMA 2

Preporod slovenskega filma (1988–2004)
Fakulteta za družbene vede, 2020, t. v., 496 str., 30 €

Peter Stanković

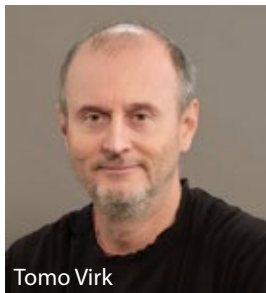
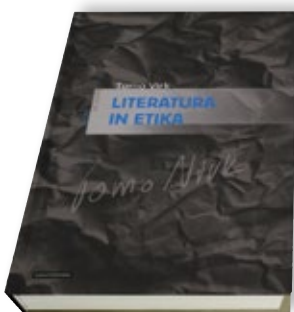
V času, ko v kinodvoranah že več kot eno leto nismo videli kakega novega slovenskega filma, smo dobili drugi del (v prvem delu iz leta 2013 je analiziral celovečerni slovenski film v obdobju 1931–1988) zgodovine slovenskega celovečernega igranega filma, ki si jo je kot svoj opus magnum že pred leti zastavil Peter Stanković, redni profesor na Katedri za kulturologijo Fakultete za družbene vede v Ljubljani. Zgodovina slovenskega filma v obdobju 1988–2004, v filmskem smislu od *Remingtona* do *Ruševin*, popisane v tem delu, ki ga Stanković podnaslovi kot preporod slovenskega filma, je že

četrti tovrstna (po tistih, ki sta jih napisala Zdenko Vrdlovec in Marcel Štefančič, jr. ter po *Filmografiji slovenskega celovečernega filma*), pri čemer Stanković nadaljuje s svojo precizno metodo, ki jo je utemeljil že v prvem delu. Ta se osredotoča predvsem na posamezne filme, pri čemer avtor postreže s sinopsismom filma, doda portret režiserja, ko se ta pojavi prvič, potem pa skozi svojo filmsko sociološko prizmo (včasih tudi primerjalno z drugimi domačimi ali tudi tujimi filmi) analizira scenaristične, igralske, režijske in slogovne vsebine filma. Na koncu ob vsaki analizi doda nekaj mnenj drugih kritikov o filmu ter dopolni s podatki o gledanosti filma, nagradah itn. Manj pozornosti pa Stanković (podobno kot njegovi predhodniki) posveča produkcijskemu, distribucijskemu in kinematografskemu vidiku filmov, torej kako in zakaj so posamezni filmi sploh nastali ter v kakšnih družbenih in institucionalnih razmerah, kakšna je bila zgodba njihovega režisersko-scenarističnega razvoja in producerskega financiranja, kako so prišli do kinoobčinstva, kdo jih je pri tem podpiral in kakšna je bila njihova kasnejša usoda na drugih medijih in drugod. Obdobje po letu 2000, ko sta tudi Slovenijo preplavili tako digitalizacija filma, ki je zelo razvejala produkcijo, kot tudi prikazovalska ekspanzija, ki je omogočala omejena lokalna prikazovanja celovečernih igranih filmov, je v tem smislu še veliko bolj pomenljivo in še čaka na celovitejšo obravnavo. > SAMO RUGELJ

TOMO VIRK

LITERATURA IN ETIKA

LUD Literatura, zbirka Novi pristopi, 2021, t. v., 226 str., 25 €, JAK

Tomo Virk

Avtor je literarni zgodovinar in teoretik, predavatelj na Oddelku za primerjalno književnost in literarno teorijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani in plodovit pisec, saj je pred nami že njegova šestnajsta samostojna knjiga, ki je nadaljevanje teoretske monografije *Etični obrat v literarni vedi* (2018). V tokratni knjigi, kot sam pravi, obravnava pomen etike v literarnih delih izbranih avtorjev manj učenjaško, bolj sproščeno in konkretno. Prek etike homerskega sveta in atiške tragedije preide na li-

terarno teodicejo pri Voltairu (z izvrstnim komentarjem Kandida), Bulgakovu in Dostojevskem, prek pojma vesti do empatije pri Schlinkovem *Bralcu*. Pojavno obliko etike je izdvojil in jo opisal še v delih Morrisonove, Borgesa, Coetzeeja in v Rothovem *Človeškem madežu*. Ob obravnavanih besedilih razmišlja o etičnih dilemah, čim natančneje želi pokazati, kako se z njimi spoprijemajo avtorji in njihovi junaki v izbranih literarnih delih. Kaj je prav in kaj narobe, kaj je dobro in kakšno je zlo? Etika in literatura se napajata ena iz druge, skupaj reflektirata in napovedujeta. Vse je odvisno od družbeno- in duhovnozgodovinskega stanja v politiki, filozofiji, znanosti, zgodovini, religiji in seveda umetnosti. Virk pravi, da etične situacije niso računalniške formule le z enim rezultatom. Teh je lahko več in izvirajo tudi iz drugih zvrsti pametnosti. Kako naj človek deluje, da ga ocenimo kot etičnega? Izhaja naj iz volje do dobrega in pravičnega. Književnost in etika ne moreta ena brez druge, saj obe temeljita na moralni dilemi človekove pod/zavesti. Pri določenih avtorjih in njihovih delih Virk pusti prostor za diskurz, saj je predmet Literatura in etika del študijskega programa, zato na predavanjih in po njih dopušča izmenjavo mnenj in razumevanj. Tomo Virk je prejemnik številnih nagrad in priznanj. Njegovo zadnje delo pa je prav tako izjemno, kot so bila vsa pred tem. > SONJA JUVAN

NOVOSTI ZNANSTVENE ZALOŽBE FILOZOFSKE FAKULTETE

Egiptovsko puščavništvo

UREDILI: JAN CIGLENEČKI, FRANCI ZORE,
NENA BOBOVNIK

Mojstrovine poljske književnosti in filma

FARAON, SVATBA, MATI IVANA ANGELSKA
LIDIJA REZONIČNIK IN SEWERYN KUŚMIERCZYK

Izobraževalna politika GLOBALNI IN LOKALNI PROCESI

VERA SPASENOVIĆ

Založba Univerze v Ljubljani predstavlja knjižne novosti

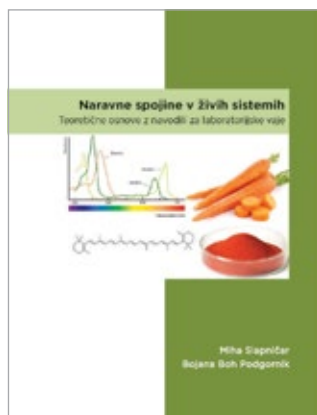

TEHNOLOGIJE PRIDELAVE GROZDJA: NAMIZNO GROZDJE

Denis Rusjan

400 str., 30,00 EUR
Biotehniška fakulteta

Pri pridelavi namiznega grozdja razmišljajte kot sadjar in delajte kot vinogradnik.

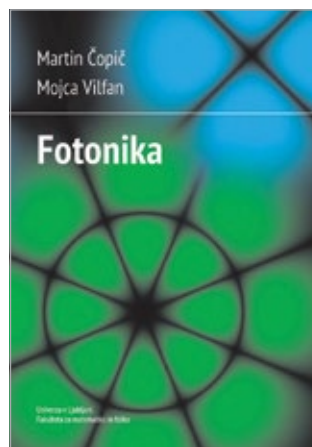

NARAVNE SPOJINE V ŽIVIH SISTEMIH: TEORETIČNE OSNOVE Z NAVODILI ZA LABORATORIJSKE VAJE

Miha Slapničar,
Bojana Boh Podgornik

192 str., 15,00 EUR
Pedagoška fakulteta

Učbenik za študente in učitelje kemije z zbranimi poskusi, ki se lahko uporabijo pri poučevanju.

FOTONIKA

Martin Čopič, Mojca Vilfan

328 str., 25,00 EUR
Fakulteta za matematiko in fiziko

Uvod v fiziko laserjev, svetlobnih vodnikov in zaznavanja svetlobe.

OSNOVE FIZIKE

Jože Peternež, Tomaž Kranjc

487 str., 35,00 EUR
Fakulteta za gradbeništvo in
geodezijo

Temeljito in poglobljeno napisan učbenik za področja mehanike, termodinamike, molekularne fizike in valovanja.

ORGANIZACIJSKO VEDENJE: KAKO (PRE)ŽIVETI V ORGANIZACIJI IN USPETI?

Katarina Katja Mihelič,
Nada Zupan (ur.)

351 str., 27,90 EUR
Ekonomski fakulteta

Temelji teorije, uporabne v praksi: o razumevanju, razlagah in izboljšanju vedenja o najrazličnejših organizacijah.

MLADOST NA ZASLONU: KONTEKSTI IN PROTISLOVJA MEDIJSKIH KULTUR MLADIH

Tanja Oblak Črnič

277 str., 21,00 EUR
Založba Fakultete za družbene vede

Knjiga o transformacijah sodobne medijske kulture skozi pogled mladostnikov.

ODPRTA SCENA: ZMANJŠEVANJE ŠKODE MED BREZDOMNIMI UPORABNIKI DROG V LJUBLJANI

Vera Grebenc, Amra Šabić (ur.)

228 str., 25,00 EUR
Fakulteta za socialno delo

Zanimiv vpogled v življenjski svet brezdomnih uporabnikov drog.

POHORSKO PODRAVJE PRED TREMI TISOČLETJI: TRADICIJA IN INOVATIVNOST V POZNI BRONASTI IN STAREJŠI ŽELEZNI DOBI (SLO IN ANG)

Biba Teržan, Matija Črešnar (ur.)

590 str., 59,00 EUR
Znanstvena založba Filozofske
fakultete in Narodni muzej Slovenije

Založba Univerze v Ljubljani je skupna organizacijska enota Univerze v Ljubljani, ki povezuje založniško dejavnost na 26-ih članicah UL. Predstavljene knjige lahko kupite na posameznih fakultetah.

Univerza v Ljubljani

MARJETA ZOREC

**SLOVENSKE ŠEGE IN
NAVADE SKOZI LETO**Mladinska knjiga, zbirka Zlata Slovenija,
2021, t. v., 211 str., 24,99 €

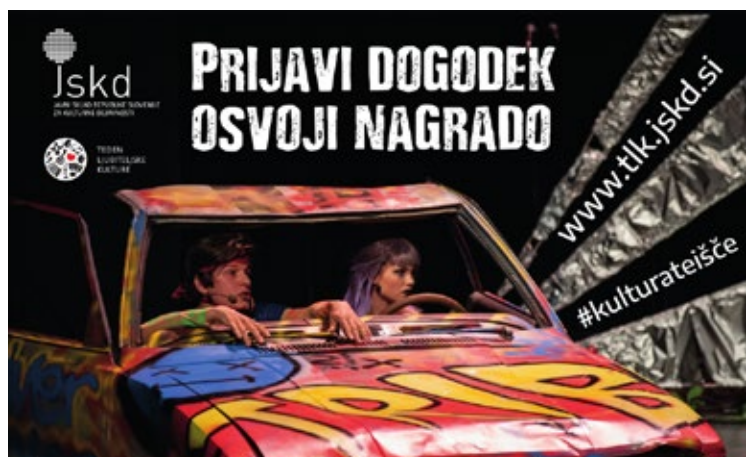
Pred stoletji prvi januar ni bil novoletni dan. Novo leto so stari Rimljani začeli s prvim marcem, z nastopom pomladi, ko so novi konzuli prevzemali službo, potem pa so se med uporom španskih kmetov leta 154 pr. n. št. oblastniki ustrašili zamenjave konzula v tako nemirnem času in so leto skrajšali na devet mesecev ter ga začeli prvega januarja. Zanimivo, ne? V lično oblikovanem vodniku so za vsak mesec v koledarskem letu zapisana posebna praznovanja, običaji, praznične in sezonske jedi, pa tudi kaj je ponudila narava in je bilo treba postoriti v posameznem letnem času. Drobcu izredno privlačno zapisanih šeg in vraž lepo pokažejo, kako so živeli in delali naši predniki, v kaj so verjeli in kaj od tega se je ohranilo do danes. Pester nabor dogajanja iz slovenske ljudske zakladnice je zbrala Marjeta Zorec, ki se je po upokojitvi začela ukvarjati z zapisovanjem etnološkega (ljudskega) gradiva in svoje izsledke objavila v številnih knjigah. S pričujočo knjigo o naši kulturni dediščini pa se je založba poklonila tudi 30. obletnici razglasitve samostojne Republike Slovenije. > BETI HLEBEC

JANEZ BOGATAJ

**KOLIKOR GRIČEV,
TOLIKO OKUSOV!**Bogastvo okusov Dolenjske
Hart, 2021, t. v., 112 str., 21,90 €

Kulinarični vodnik združuje etnološko-antropološki pogled in knjigo receptov v celosten, poglobljen pogled na dvanajst dolenjskih kulinaričnih mikroregij od novomeške kotline čez Gorjance, po dolini Krke, skozi Suho krajino, čez Ribniško dolino, na Kočevsko ..., ki vabijo, da jih raziščemo z vsemi čuti. Vodnik predstavlja integralni užitek kulture hrane, vključujoč med okuse in vonje regionalnih jedi tudi naravne lepote in kulturno dediščino. Predstavljene jedi so izbor s seznama Strategije gastronomije Slovenije. Nekatere so bile na mizi ob vsakdanjiku, druge le za praznike. Zastopane so zelenjavne jedi, pogače, enolončnice, mesne in ribje jedi, pa tudi divjačina. Posebno mesto imajo sladki in slani štruklji, pa tudi skoraj pozabljene stare jedi, kot so češpljeva kaša, fižolovi štruklji, levša in poljšja obara. Avtor, prof. Janez Bogataj, je prejemnik Murkove nagrade (2003), reda za zasluge Republike Slovenije in nagrade Recherche de la Qualité OSF in Gourmand World Cookbook Award. > MAJA ČREPINŠEK

Knjižna zbirka slovenskih folklornih pripovedi iz naših dni *Glasovi* je ena najbolj trdoživih – izdaja jo že tretja založba – in dolgoživih slovenskih knjižnih projektov. Od prve knjige iz leta 1988 jih je do začetka letošnjega leta izšlo že 55 z blizu 21.700 zgodbami. Za objavo so prišle v poštev le tiste pravljice, bajke, povedke, šale in anekdote s slovenskega etničnega ozemlja, zapisane na terenu ali objavljene v obšolskih, tovarniških ali lokalnih glasilih in zbornikih, ki niso starejše od leta 1945. Urednica ter mentorica in spodbujevalka zbiralk in zbiralcev je vseskozi literarna zgodovinarica in etnologinja ddr. Marija Stanonik z Inštituta za slovensko narodopisje ZRC SAZU, za pravilen zapis besedil pa že vrsto let skrbi dialektologinja dr. Vera Smole.

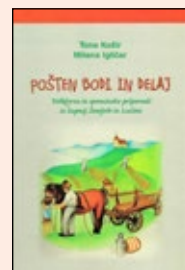
Glasovi 53–55

TONE KOŠIR, MILENA IGLIČAR

POŠTEN BODI IN DELAJ

ZRC SAZU, zbirka Glasovi, 2020, t. v., 324 str., 24 €

Knjiga prinaša 434 folklornih in spominskih pripovedi iz sosednjih župnij Lučine in Šentjošt nad Horjulom. Zbrala sta jih zdravnik Tone Košir in Milena Igljučar, dopolnjujejo pa jih obsežen slovar manj znanih narečnih besed in oblik ter domačih imen in ilustracije Vide Igljučar ter Ize, Janje in Pavline Košir. Stanonikova poudarja, da še v nobenih dosedanjih *Glasovih* ni bilo toliko pripovedi o beračih in drugih mimoidočih kot v tej, ki odpira vrata v Tavčarjev svet doline med gorami. Zemljevid, ki v vsaki knjigi olajšuje orientacijo, je narisala Lucija Pucihar.

BARBARA KORITNIK, NASTJA KORITNIK,
BREDA PODBREŽNIK VUKMIR**JAZ SEM PA TAKO SLIŠAL**

ZRC SAZU, zbirka Glasovi, 2020, t. v., 156 str., 21 €

V med tremi zadnjimi *Glasovi* najmanj obsežni knjigi je zbranih 160 folklornih in drugih pripovedi v zemljepisnem loku od Spodnjih Pirnič, Vodice, Mengša, Domžal, Lukovice, Blagovice, Moravč in Vač do Podgorice. Po besedah Marije Stanonik je za knjigo najzaslužnejša sourednica Barbara Koritnik, ki se ji je z delom na terenu pridružila Breda Podbrežnik Vukmir, v kabinetu pa Nastja Koritnik. Vse tri so slovenistke, strokovno verificirano delo pa so uredile tako, da bo pritegnilo vsakogar, ki mu domoljubje kaj pomeni. Ilustracije in zemljevid je prispevala Marija Mojca Vilar.

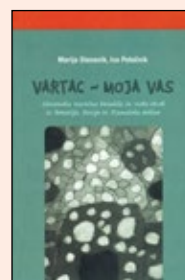

MARIJA STANONIK, IVA POTOČNIK

VARTAC – MOJA VAS

ZRC SAZU, zbirka Glasovi, 2020, t. v., 424 str., 24 €

Zbirka slovenskih narečnih besedil in risb otrok iz Benečije, Rezije in Kanalske doline ni prva, ki sega med Slovence v Italijo, je pa nastajala najdalj, kar 30 let, in pokriva tudi najboljše kos zahodnega in severozahodnega zamejstva. Gradivo so od leta 1974 zbirali sodelavci Študijskega centra Nadiža v Špetru, ki so otroke spodbujali, naj zapišejo to, kar so slišali od odraslih, opišejo lastne prigode in igre, življenje v vasi itn. Tako se je nabralo 366 folklornih in spominskih zgodb, v katerih najpogosteje nastopajo živali, v skupini bajčnih povedk pa se prvič pojavi škrafarč. Objavo besedil v narečnem zapisu in v knjižni slovenščini bogati več spremnih besed, ki bralcu približajo zgodovinsko usodo prostora, v katerem so nastala.

MARIA ANTONIETTA MORO

VSE DUŠE MOJEGA TELESA

Dnevnik mlade partizanke
(1943–1945)

prevod: Nevenka Troha

Sophia, zbirka Previharimo viharje,
2020, m. v., 180 str., 20 €, JAK

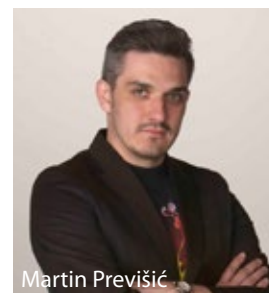
Maria Antonietta Moro je bila »Italijanka po rojstvu, a ne tudi po čustvovanju«, kot ta neverjetna vojna aktivistka pojasni v enem od svojih dnevniških zapisov. Živela je na obmejnem območju, zato se je v času srednješolskega izobraževanja veliko družila s Slovenkami, pa tudi pripadnicami drugih narodnosti, ki so bile kot ona usmerjene izrazito antifašistično. Nenehno se je srečevala s smrtjo, tvegala svoje življenje in življenje svoje primarne družine, predvsem pa je globoko v sebi ves čas hrepenela, da bi bilo čim prej konec morije druge svetovne vojne in bi lahko spet svobodno uživala v drobnih radostih, denimo v poslušanju Mozarta ali Beethovna. Da je bila Maria Antonietta Moro, ki je med drugo svetovno vojno delovala kot partizanka Anna, res posebna in edinstvena, je njena hči Lorena Fornasir, priznana klinična psihologinja in psihoterapevtka, spoznala šele po maminu smrti, ko je našla njen dnevnik. Ko se je potopila vanj, je začela postopoma odkrivati številne odtenke mamine osebnosti. Prav Annini hčerki gre torej za sluga, da lahko zdaj tudi mi vsaj za hip vstopimo v svet čustvovanj in doživljanj mladega dekleta, ki je živelo in delovalo zvesto svojim moralnim načelom in bilo kljub strašljivosti zgodovinskega trenutka in boju s svojimi notranjimi demoni pripravljeno žrtvovati svoje življenje za višje vrednote. Pretresljivo branje, ki na srečo ni ostalo pozabljeno v neki stari komodi! > VESNA SIVEC POLJANŠEK

MARTIN PREVIŠIČ

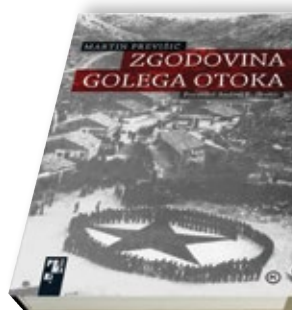
ZGODOVINA GOLEGA OTOKA

prevod: Andrej E. Skubic

Mladinska knjiga, zbirka Premiki,
2021, t. v., 624 str., 39,99 €, JAK

Martin Previšič

Ime Goli otok ima ne glede na to, da se je ta otok že pred leti spremenil v precej priljubljen turistični cilj, kjer si obiskovalci ogledujejo ostanke nekdanjega taborišča, še vedno zloglasen pridih, saj je bilo tu med letoma 1949 in 1956 delovno taborišče, v katerem so bili zaprti politični zaporniki, povezani z informburojem. Vse skupaj je bilo tam približno 13.000 zapornikov, med njimi tudi še živeči Slovenci, kot sta Andrej Aplenc in Radovan Hrast, ki je o tem napisal tudi knjigo. Zdaj pa je izšel še prevod monumentalne zgodovinske monografije Martina Previšiča (1984), docenta za hrvaško zgodovino na Filozofski fakulteti v Zagrebu, ki je za podrobno raziskavo in obdelavo te boleče teme porabil več kot deset let. Rezultat je podrobna in šokantna študija, v kateri je popisal vse od zgodovinskih temeljev za nastanek taborišča, sojenja kasnejšim taboriščnikom, njihov sprejem na otoku, kasnejše politično prevzganje, delo, bolezni in subkulturo na otoku, vračanje taboriščnikov domov in njihovo kasnejše življenje na prostosti. Poglobljena in sistematična knjiga, ki bo gotovo postala klasična zgodovinska študija temnih plati jugoslovanskega socialističnega režima! > SAMO RUGELJ

SONJA BORUS

SONJIN DNEVNIK

Beg in alija v zapisih Sonje Borus
iz Berlina, 1941–1946

prevod: Jaša Drnovšek

ZRC SAZU, 2021, t. v., 263 str., 19 €

Knjiga Josefa Indiga *Beg in alija skozi Evropo 1940–1943* je pred tremi leti prva seznanila naše bralce z dejavnostjo cionistične organizacije Alija za otroke, ki je reševala judovske najstnike pred nacističnim divjanjem iz okupirane Evrope v Švico in naprej v Palestino, s *Sonjinim dnevnikom* pa smo dobili njeno dopolnilo. Sonja Borus je bila namreč ena od teh otrok, pri čemer pa so njeni dnevniški zapiski manj

podatkovno in bolj osebno prizadeto pričevanje o takratni požrtvovalnosti in iznajdljivosti rešiteljev, ki so bili tudi sami ves čas v smrtni nevarnosti. Še bolj pa je v ospredju s pubertetniškimi stiskami štirinajstletne sirote obarvano doživljanje te epopeje, ki se je po rešitvi iz Berlina deloma odvijala tudi na Lesnem Brdu na slovenskih tleh, dokler se leta 1946, ko je Sonja že vedela, da je v holokavstu izgubila vse svoje, ni končala v Palestini. V predgovoru k svoji knjigi je leta 2011 priznala, da je v tistem času pogosto jokala, pisanje dnevnika pa ji je pomagalo in ji dajalo novih moči. Branje pole glosarja pogosto omenjanih hebrejskih in judovskih pojmov ter organizacij olajšujejo pojasnila prevajalca Jaše Drnovške, predgovor Klause Voigta, urednika nemškega izvirnika, ter spremni besedi biblioterapevtke Bele Sagi in Ota Lutharja, ki posebej opozarja na avtoričin pogum, optimizem in samoironijo. > IZTOK ILIČ

... avtoričin
pogum,
optimizem in
samoironija ...

KNJIGA. ZNANJE. RAZUM.

Od protestantizma do
razsvetljenstva (1500–1800)

urejanje: Mojca Ferle, Irena Žmuc

Muzej in galerije mesta Ljubljane,

2021, t. v., 354 str., 35 €

Letna razstava Mestnega muzeja Ljubljana, posvečena temeljem dosežkom in osrednjim osebnostim zgodnjega novega veka – od prvih natisnjenih besed v slovenskem jeziku prek Valvazorja do Zoisa in Vodnika v Ljubljani in na Kranjskem – na področjih knjige, znanja in razuma, se je iztekla. Zaradi omejitev, ki jih je narekovalo preprečevanje širjenja novega koronavirusa, je bila večji del predvidenega časa, od srede novembra 2019 do konca lanskega oktobra, zaprta oziroma le pogojno odprta za širšo javnost. Obiskovalcev je bilo vsekakor manj, kot bi jih bilo sicer, kljub temu pa večdisciplinarna razstava o treh stoletjih od protestantizma do razsvetljenstva s svojo pestro vsebino in mnogimi še svežimi odkritji, kot na primer, da Trubar svojih prvih knjig ni tiskal v Tübingenu, temveč v Schwäbisch Hallu, ni ostala prezrta. Poleg mesečnih predavanj in strokovnih vodstev, kadar je bil ogled dovoljen, je k širšemu odmevu največ prispeval malo pred zaprtjem organiziran dvodnevni posvet, na katerem so ob neposrednem prenosu na družbenih omrežjih sodelovali soavtorji razstave in mnogi drugi poznavalci posebej osvetljenih področij. Marko Štuhec, Vincenc Rajšp, Matevž Košir, Metod Benedik, Mateja Kos, Miha Preinfalk, Boris Kryštufek pa Irena Žmuc, avtorica razstave in z Mojco Ferle urednica monografije, ter še osmerica muzealcev in zgodovinarjev umetnosti, literature, prava, naravoslovja in medicine, so svoje prispevke pripravili za knjižno objavo z enakim naslovom, kot ga je imela razstava. Vrednost zdaj vsakomur dostopne knjige še povečujejo bogato slikovno gradivo in za dodatne raziskave pomembne navedbe virov. > IZTOK ILIČ

KARL SCHLÖGEL

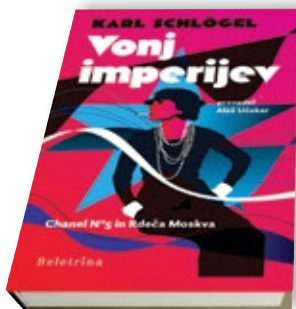
VONJ IMPERIJEV

Chanel N°5 in Rdeča Moskva

prevod: Aleš Učakar

Beletrina, 2021, t. v., 182 str., 24 €, JAK

Schlögel (1948) je nemški zgodovinar, ki je na univerzah v Berlinu, Moskvi in Leningradu študiral filozofijo, sociologijo ter vzhodnoevropsko zgodovino in slavistiko. S parfumi se v življenju ni veliko ukvarjal, vendar pa mu je v nosu ostal vonj, ki je bil, ko je bil v Sovjetski zvezi, v zraku povsod, kjer se je dogajalo kaj posebej slovesnega, od gledaliških premier do porok. Malce sladkobna, težka aroma je pripadala parfumu, imenovanemu Rdeča Moskva, ki je bil najbolj priljubljena sovjetska dišava. Glede parfumov je v zahodnem svetu dobro poznana dišava Chanel N°5, komaj kdo pa je poznal zgodovino sovjetskega parfuma. Ko je Schlögel izvedel, da oba parfuma izvirata iz neke skupne kompozicije in da je vsakega od njiju ustvaril drugi francoski parfumar, je hitro ugotovil, da je pred njim intrigantna zgodba nastanka dveh novih svetov vonjav kot posledice radikalno različnih biografij ter različnih kulturnih okolij v Parizu in Moskvi, kar je obenem simboliziralo tudi vonj dveh imperijev. Živopisna knjiga, v kateri nastopata tako Coco Chanel kot Kazimir Malevič! > SAMO RUGELJ

ODKRITJA IN IZUMI

Od prazgodovine

do sodobnih časov

urejanje: Jörg Meidenbauer

prevod: Niki Neubauer

Mladinska knjiga,

2021, t. v., 400 str., 49,95 €

Na začetku je bil ogenj. Bakle so razsvetljevale temo v jamah, plameni so dajali toploto v mrazu, nad ognjem pa je bilo mogoče tudi skuhati meso in drugo hrano. Vse te lastnosti ognja pa so pomembno vplivale na nadaljnji razvoj človeka. Starodavne kulture, začetki uporabe orodja in orožja, preučevanje zvezd in luninih ciklov, gradnja mostov, uporaba papirja, bakra, skrivnostne piramide, železo, kompas, kolovrat, abakus, top, očala, knjigopis, koledar, nihalo in gravitacija, mikroskop, podmornica, vakuum, binarni sistem, parni stroj, padalo, črne luknje, električna razsvetljava, ladijski vijak, pisalni stroj, fotografija, hladilnik ..., vse to in še mnogo drugega so pomembne prvine in postopki, ki jih je odkril in/ali izumil človek, da bi si olajšal vsakdanje življenje. Četudi so velika odkritja in izumi v tej knjigi razporejeni kronološko (s časovnim trakom za lažjo umestitev tematike v zgodovinski okvir), zgodovina znanih nikakor ni naključno zaporedje neodvisnih dogodkov, pač pa vsak odgovor prinaša nova vprašanja, na katera je treba odgovoriti. Spraševanje in iskanje odgovorov pa je del hrepenenja človeške vrste, da bi izvedeli več o sebi in svoji okolici. Zato (se) sprašujemo še naprej. > RENATE RUGELJ

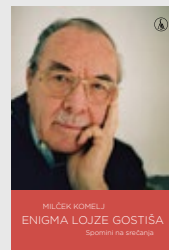
SLOVENSKA MATICA

USTANOVLJENA 1864

Milček Komelj: Enigma Lojze Gostiša

Knjiga spominov na srečanja pisca knjige z umetnostnim zgodovinarjem Lojzeto Gostišo je mojstrski portret te vsestransko kompleksne in fascinantne osebnosti, obenem pa tudi dragocen dokument časa, ki ga je vrhunska umetnost zaznamovala prav toliko kot pragmatična ideologija.

350 strani | 25 €

Neža Zajc: Brez slovesa

Spremna beseda: Denis Poniž

»Danes nihče več ne zna govoriti, / ne zna več v šepetu / nenehnega razklenjanja noči.« Zato Neža Zajc v svoji tretji pesniški zbirki pogumno stopi na rob smrti, ko ni časa in ne diha, a kjer bližina konca podžge ustvarjalnost, ki izkušnji nič zoperstavi besedo.

179 strani | 18 €

Francesco Petrarca: Moja skrivnost

Prevod in spremna beseda: Tomaž Potočnik

Klasično delo introspektivne literature, v katerem se Petrarca spopada z duhovno krizo, pri kateri mu na pomoč priskoči namišljeni sogovornik in vzornik sv. Avguštin. V tej edinstveni sintezi stoiške in krščanske misli bo bralec našel nasvete za življenje, ki niso danes nič manj uporabni, kot so bili v času avtorjevega življenja.

182 strani | 22 €

Fulvio Tomizza: Akacijev gozd

Prevod: Primož Sturman, spremna beseda: Katarina Marinčič

Sin pelje očeta umret na nadomestno zemljo, kjer so v Italiji po vojni uredili bivališča za povratnike iz taborišč; a to potovanje v najkrajšem in najbolj liričnem Tomizzovem romanu je tudi zgodba o domotožju in hrepenenju slehernika, ki najde svoj prepričljivi izraz v jeziku.

91 strani | 17 €

www.slovenska-matica.si
prodaja@slovenska-matica.si
01 422 43 40

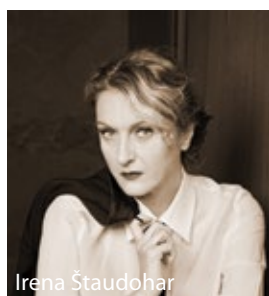
JAK
JAVNA
AGENCIJA ZA
KNJIGO RS

IRENA ŠTAUDOHAR

KAJ HOČE ŽENSKA?

UMco, zbirka Odkrito,
2021, m. v., 316 str., 24 €, JAK

Irena Štaudohar

Irena Štaudohar je priznana publicistka, nekdanja urednica in sedanja kulturna novinarka pri časopisu *Delo*, ki že dolgo piše poglobljena, občutljiva in premišljena besedila o različnih vidikih kulturnega življenja in intelektualnega izražanja ter izzivih sodobnega življenja, ki jih na različne načine preučujejo največji misleci. V zadnjih letih se je posvetila preučevanju življenj različnih karizmatičnih žensk in njihovih hotenj ter načinov, na katere so usmerjale svojo življenjsko barko in poskusila ugotoviti, kaj je tisto, kar si v resnici želijo ženske, kar je bilo vprašanje, na katero niti Sigmund Freud do konca življenja ni našel odgovora. V svoji knjigi *Kaj hoče ženska?* Irena Štaudohar tako raziskuje življenja posebnih žensk, da bi odgrnila tančico tega zapletenega vprašanja. Zanima jo, ali je ženska lahko svobodna, zaljubljena in hkrati srečna ali pa je ta želja vedno obsojena na neuspeh. Danes se namreč zdi skorajda bogokletno pisati in premišljevat o tem, da nas ne oblikujejo le okolica, pamet in talenti, temveč tudi strasti in ljubezni. V sodobnem svetu, v katerem si želimo užitke brez čustev, odnose brez bolečin in intimnost brez tveganja, se zdi ljubezen vedno bolj ogrožena. Zgodbe teh žensk so velik navdih, saj so imele pogum, da so bile romantične in strastne, obenem pa so bile glavne junakinje svojih življenj. Tu so pisateljice Colette, Doris Lessing in Nora Ephron, zanosne pustolovke Robyn Davidson, Karen Blixen in Nan Shepherd, intelektualka Susan Sontag, filozofinja Hannah Arendt, razvpiti igralci Zsa Zsa Gabor in Jeanne Moreau, pa tudi Erica Jong, Lee Miller, Georgia O'Keeffe in mnoge druge, ki so, ne da bi pomislile na nevarnosti in brez jasnih načrtov za prihodnost, živele tako, da so uresničile svoje talente, dihale svobodo in odprle srce. Navdahnjena knjiga o ženskah, iz katere se lahko marsičesa (na)učijo tudi moški. > SAMO RUGELJ

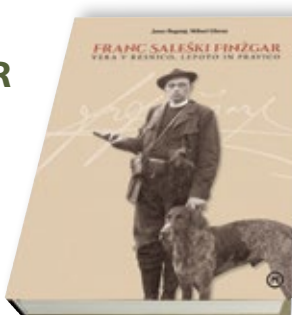
Irena Štaudohar je priznana publicistka, nekdanja urednica in sedanja kulturna novinarka pri časopisu *Delo*, ki že dolgo piše poglobljena, občutljiva in premišljena besedila o različnih vidikih kulturnega življenja in intelektualnega izražanja ter izzivih sodobnega življenja, ki jih na različne načine preučujejo največji misleci. V zadnjih letih se je posvetila preučevanju življenj različnih karizmatičnih žensk in njihovih hotenj ter načinov, na katere so usmerjale svojo življenjsko barko in poskusila ugotoviti, kaj je tisto, kar si v resnici želijo ženske, kar je bilo vprašanje, na katero niti Sigmund Freud do konca življenja ni našel odgovora. V svoji knjigi *Kaj hoče ženska?* Irena Štaudohar tako raziskuje življenja posebnih žensk, da bi odgrnila tančico tega zapletenega vprašanja. Zanima jo, ali je ženska lahko svobodna, zaljubljena in hkrati srečna ali pa je ta želja vedno obsojena na neuspeh. Danes se namreč zdi skorajda bogokletno pisati in premišljevat o tem, da nas ne oblikujejo le okolica, pamet in talenti, temveč tudi strasti in ljubezni. V sodobnem svetu, v katerem si želimo užitke brez čustev, odnose brez bolečin in intimnost brez tveganja, se zdi ljubezen vedno bolj ogrožena. Zgodbe teh žensk so velik navdih, saj so imele pogum, da so bile romantične in strastne, obenem pa so bile glavne junakinje svojih življenj. Tu so pisateljice Colette, Doris Lessing in Nora Ephron, zanosne pustolovke Robyn Davidson, Karen Blixen in Nan Shepherd, intelektualka Susan Sontag, filozofinja Hannah Arendt, razvpiti igralci Zsa Zsa Gabor in Jeanne Moreau, pa tudi Erica Jong, Lee Miller, Georgia O'Keeffe in mnoge druge, ki so, ne da bi pomislile na nevarnosti in brez jasnih načrtov za prihodnost, živele tako, da so uresničile svoje talente, dihale svobodo in odprle srce. Navdahnjena knjiga o ženskah, iz katere se lahko marsičesa (na)učijo tudi moški. > SAMO RUGELJ

JANEZ BOGATAJ, MIHAEL GLAVAN

FRANC SALEŠKI FINŽGAR

Vera v resnico, lepoto in pravico;
Življenje in delo Franca Saleškega
Finžgarja 1871–1962

Mladinska knjiga, zbirka Album,
2021, t. v., 232 str., 39,99 €, JAK

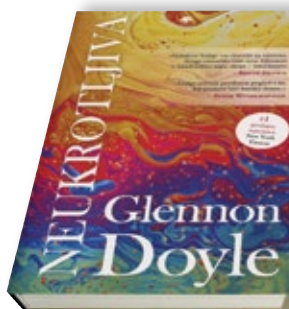

Mihael Glavan je biografijo, spleteno od Finžgarjevega otroštva, šolanja in študija do duhovniških službovanj, povezal z analizo njegove leposlovne ustvarjalnosti. Finžgar je na svoji literarni ustvarjalni poti prešel od mladostne narodopisne ljudske in zgodovinske proze k psihološki, estetsko in socialno angažirani zlahtni slovenski ljudski povesti in drami. Pisateljevo dinamično življenje v bogato dokumentiranem albumu še dodatno ilustrirajo nove zgodbe in pojasnila iz družinskega izročila, ki jih je, skupaj s spominskimi pričevanjem, in fotografijami iz domačega arhiva prispeval Janez Bogataj. Velika monografija vabi bralca k spoznavanju ali pa ponovnemu odkrivanju Finžgarjeve literarne zapuščine tudi z izbranimi odlomki iz njegovih del: *Oranže in citrone*, *Divji lovec*, *Pod svobodnim soncem*, *Dekla Ančka*, *Razvalina življenja ...* > BETI HLEBEC

GLENNON DOYLE

NEUKROTJLJIVA

prevod: Vesna Hauschild
Primus, zbirka Romani,
2021, m. v., 351 str., 25,90 €

Glennon Doyle

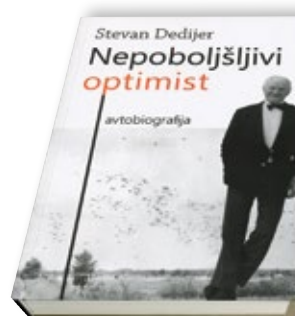
... iskrena
avtobiografska
pripoved ...

Glennon Doyle (1976) je ameriška avtorica in aktivistka, pri nas je prevedena njena *Bojevnica ljubezni*, leta 2020 izdana knjiga *Neukrotljiva* pa se je zavihtela med najbolj odmevne anglosaške knjige minulega leta. Za to je imela vse pogoje: ob knjižni turneji leta 2016, ki jo je imela kot avtorica po izidu *Bojevnice ljubezni*, v kateri je popisovala težave v zakonu s svojim možem, s katerim sta imela tri otroke, in prizadevanja, da jih premagata, je na konferenci ujela pogled ženske (Amy Wambach, nekdanje nogometašice), ki je spremenil njeno življenje, saj jo je v nadaljevanju pripeljal do tega, da se je odpovedala svojemu dotedanemu načinu bivanja z možem in otroki, se poročila z Amy in se odpravila neznanu prihodnosti naproti. *Neukrotljiva* je neobičajno iskrena avtobiografska pripoved o osebnih, družinskih in družbenih sponah, ki nas določajo od rojstva naprej in ki se jim (običajno) uklonimo, četudi v sebi čutimo, da smo ustvarjeni za drugačno življenje – Glennon Doyle si je upala stopiti naprej, s tem pa je postala zgled in ikona za marsikoga, ki si o tem drzne le sanjati. Zgodba o tem, kako ujeto deklo postane gepardka! > SAMO RUGELJ

STEVAN DEDIJER

NEPOBOLJŠLJIVI OPTIMIST

Avtobiografija
prevod: Petra Vidali
eBesede, 2021, m. v., 256 str., 24,90 €

Iz mladosti se spomnim očetovih knjižnih polic, na katerih so mogočno stale knjige Vladimirja Dedičerja, ki je med drugim napisal tudi obsežen življenjepis Josipa Broza Tita in v več knjigah objavil tudi svoje medvojne dnevnike. Medtem pa je njegov brat Stevan (1911–2004) živel in preživel svetovljansko življenje, vredno celovečernega filma. Že v mladih letih se je odpravil na šolanje iz Beograda v Italijo, od tam potegnil proti Ameriki, najprej študiral strojništvo, presedlal na fiziko, se kot ameriški padalec prostovoljec med drugo svetovno vojno udeležil zavezniških operacij v Arnhemu in Bastognu, se potem zaposlil pri beograjskem časopisu *Borba*, sodeloval pri izdelavi »Titove« atomske bombe, se potem v petdesetih letih začel boriti proti Titovemu komunizmu, se do tedaj že dvakrat poročil, nato na začetku šestdesetih emigriral na Švedsko, kjer se je pri petdesetih še tretjič poročil s pol mlajšo lepoticco, Švedinjo Carin (v dežnem plašču roza barve), se začel ukvarjati s področjem poslovnega obveščanja, ki ga je spravil tudi kot predmet na fakulteto, se pri svojih sedemdesetih letih vrnil k padalstvu in sredi osemdesetih tudi nazaj v Jugoslavijo, kjer je našel spokojne dni v Dubrovniku, koder je delal zapiske za to iskrivo knjigo, ki je izšla pet let po njegovi smrti v režiji sina in njegove žene. Človek za vse čase, ki je preizkusil mnogo poklicev in preživel vse ideologije! > SAMO RUGELJ

KATIE MACK

KONEC VSEGA

(Gledano astrofizikalno)
prevod: Niki Neubauer
UMco, zbirka 'S terena',
2021, m. v., 268 str., 24,90 €

Katie Mack

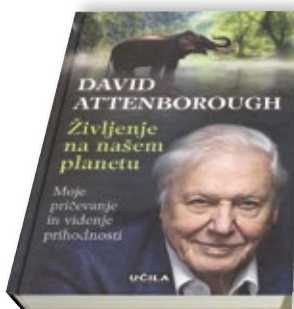
Ko sem bil mlajši, sta me navduševali astronomija in astrofizika, ob tem pa seveda tudi temeljna vprašanja našega bivanja, kot so: Kako je nastalo vesolje in iz česa? Kako staro je? Kaj se bo z njim in z nami zgodilo v daljni prihodnosti? Ko sem postal založnik, sem vedno znova iskal primerno knjigo s tega področja, ki bi jo izdali. Ko je ob koncu lanskega leta v Ameriki izšla knjiga *Konec vsega*, ki zgoščeno prinaša najnovejša spoznanja s tega področja, sem vedel, da je pred menoj pravi knjižni naslov, ki bo potešil tovrstno radovednost mladega in odraslega bralca. Z živahnim, ostrim in včasih tudi ironičnim pisanjem nas priznana ameriška teoretična astrofizikarka Katie Mack popelje na razburljivo intelektualno potovanje po štirih možnih koncih vesolja: Veliki stisk, Toplotna smrt, Veliki raztrg ali Razpad vakuuma. Na razumljiv način ter z mnogimi grafičnimi prikazi nas vodi skozi glavne koncepte kvantne mehanike, kozmologijo, teorijo strun itn. ter nam odstre, kako lahko majhni popravki v našem nepopolnem razumevanju realnosti pomenijo ogromne razlike v tem, kako se bo odvila naša prihodnost. Naše vesolje se po ugotovitvah znanstvenikov lahko sesede, lahko ga raznese ali pa se celo – v naslednjih petih minutah – vda neizogibnemu širjenju mehurčka pogube. To čarobno in fascinantno zgodbo prihodnosti vesolja avtorica pripoveduje na izredno vznemirljiv način, obenem pa poišče tudi naš prostor v njej. Med zvezdnimi eksplozijami in poskočnimi vesolji nas Katie Mack popelje do najbolj oddaljenih koticov našega sedanjega znanja. > SAMO RUGELJ

Podobno kot James Lovelock (rojen 1919 in trenutno star 101 leto) s knjigo *Novacen* je tudi britanski zoolog David Attenborough (rojen 1926 in star 95 let) s svojo knjigo *Življenje na našem planetu*, šele z drugim prevodom njegovega dela v slovenščino, skušal izpisati svoj poklicni testament, pri čemer pa ga je Attenborough začinil veliko bolj osebno ter ga hkrati povezal tudi z uspešnim dokumentarnim filmom, ki ima isti naslov. Attenborough je gotovo najbolj prepoznaven glas fascinantnih televizijskih serij o živalih in naravi v zadnjih desetletjih, v tej knjigi pa bralca popelje po dveh ravneh: po eni strani ga seznanja s svojo osebno zgodovino in pokaže, kako dramatično se je spremenila podoba Zemlje v njegovem veku, dolgem skoraj stoletje, v katerem smo (med drugim) izgubili ogromno divjine, po drugi pa ga opremi s poljudno izpisanimi nasveti, kako lahko usodo obrnemo nazaj v njeno bolj zeleno prihodnost, pri tem pa gradi na pojmihi, kot so zmanjšanje poganjanja za nenehno rast in oživetev divjine v morju in na kopnem. Knjiga, iz katere vejeta avtorjev neusahljivi humanizem in njegova vera v boljšo prihodnost! > SAMO RUGELJ

DAVID ATTENBOROUGH

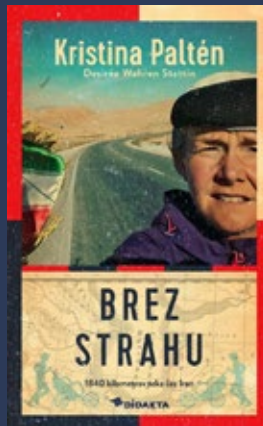
ŽIVLJENJE NA NAŠEM PLANETU

Moje pričevanje in videnje prihodnosti
prevod: Petra Anžlovar
Učila International,
2021, t. v., 255 str., 27,99 €

BREZ STRAHU

1840 kilometrov teka čez Iran

29,99 €

KNJIGA O MOJIH ČUSTVIH

interaktivna knjiga

19,99 €

MALA ENCIKLOPEDIJA ZGODOVINE SVETA

Od prazgodovine do danes: velika pustolovščina človeštva. Jedrnat pregled zgodovinskih obdobj po posameznih celinah z osnovnimi kronološkimi in zemljepisnimi podatki.

27,99 €

**Obiščite spletno knjigarno: www.didakta.si.
(Brezplačna dostava knjig s kodo: novost.)**

KAJ RAZMIŠLJA MOJ NAJSTNIK?

29,99 €

SNOOPY Pasji dnevi

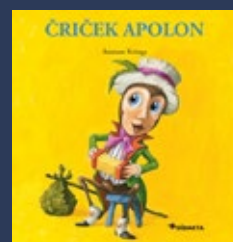

19,99 €

Novi knjigi iz priljubljene zbirke Drobižki!

ČRIČEK APOLON ŽELVA ŽELJKA

12,99 €

Tone Stojko (1947) je legendarni slovenski fotograf, neutrudni portretist slovenske realnosti, domačih Prešernovih nagrajencev in podvodnih svetov, a tudi svetovnih osebnosti od Hitchcocka do Lennona. Val demonstracij v zadnjem času ga je spodbudil k temu, da je pregledal svoje arhive od konca šestdesetih let do danes, rezultat pa je obsežna in referenčna fotomonografija, obogatena z esejmi Nataše Strlič, Mladena Dolarja, Rudija Rizmana, Vlada Miheljaka, Ervina Hladnika Milharčiča, Alija Žerdina in Aljoše Mastena, ki Stojkovo polstoletno spremljanje družbenega vrenja postavljajo v posamezen časovni kontekst.

»Nič se ne prične danes in nič se ne konča jutri.«

TONE STOJKO

NAŠA JEZA JE BREZMEJNA

Demonstracije 1968–2020

Muzej novejšje zgodovine Slovenije
in Mladinska knjiga,
2021, t. v., 359 str., 59,99 €

Bukla: Prve fotografije v vaši knjigi so datirane v začetku junija 1968, zadnje pa novembra 2020. Kaj so ključne asociacije, ki vam pridejo na misel ob tem več kot polstoletnem obdobju.

Stojko: Mladenič, človek na koncu zrelih let. Prve fotografije fotografira mladenič, ki še vse pričakuje od življenja (ravnokar je prišel iz Lenta v Mariboru). In toliko stvari je, ki jih mora narediti hkrati, in onih, ki se jih mora še naučiti! Vedoželjnost in velike, modre oči, ki morajo vse videti. Sedaj, bolj na koncu poti, so oči še vedno iskriče in radovednost nič manjša. Vse krivice, vsi protesti, ki so se zvrstili vmes, so dali neko izkušnjo, ki pravi, da se nič ne prične danes in se nič ne konča jutri. Protesti so bili, so in bodo, dokler bo obstajalo človeštvo.

Bukla: Kako bi v tem smislu opredelili polstoletno evolucijo protestnikov na eni strani in oblasti na drugi?

Stojko: To niso protesti ene generacije ali protesti proti eni oblasti. Dogajali so se skozi čas: za socialne pravice tako v socializmu kot kapitalizmu. Pa za okolje: oblastniki so tako neuki, da nam vsem kopljejo globoko jamo samo zato, da bo zadoščeno kapitalu! Pa sla po oblasti: prisotna je v vseh časih in ureditvah. Včasih pomislim, kaj je tako sladkega v tem vladanju? Pa ne da samo varnostnik, ki te varuje, in kapital, ki te podkupuje.

Bukla: Za vas pravijo, da je bil »Stojko vedno zraven, ko se je kaj dogajalo«. Kaj je to pomenilo za vas življenjski slog?

Stojko: To je samo literarna prisposoba. Če jo spreminimo v življenje, pomeni to, da moraš imeti poleg vsega, kar počneš, še veliko energije, ki jo porabiš za »skupno dobro« na demonstracijah. In da imaš idejo, da ene demonstracije ne pomenijo veliko. Slediti moraš vsem uporom in morda bo nekoč zaživela samo ena, zelo majhna ideja, napisana na kakem transparentu.

Bukla: Kateri protesti so se vas osebno najbolj dotaknili in zakaj?

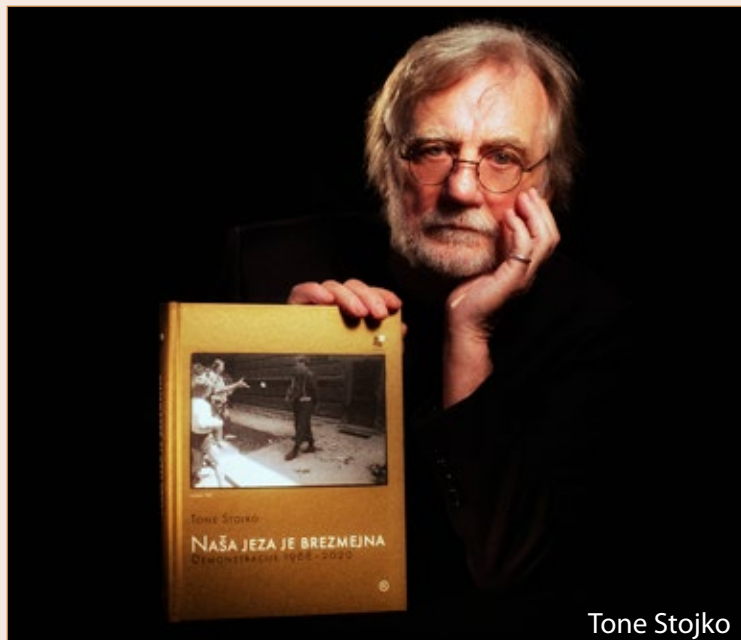
Stojko: Protesti otrok na demonstracijah Ni planeta B predlani. Zakaj? Vse napake, storjene v preteklosti in sedanosti, in vse dolge prelepe domovine bodo morali plačevati oni. Ni res, da se njih nič ne tiče, da ne smejo demonstrirati in izražati svoje volje. Vse neumnosti oblastnikov se jih še kako dotikajo.

Bukla: So kakšni protesti v celoti dosegli svoj namen?

Stojko: Protesti so napisane želje krivic ali pravic, ki se jih več ne spoštuje. Še tako dobre zamisli se na poti od transparenta do realizacije tako spreminijo, da jih ni več mogoče spoznati. Zato bi dejal, da se jih le malo uresniči.

Bukla: Ste imeli kot fotograf trenutke, ko ste rekli: to sem dobro posnel, tu sem popolno ujel košček zgodovine? Kje se je to zgodilo?

Stojko: Občutek, da bodo te fotografije v prihodnosti zgodovina, moraš nositi zapisan v genih. Zavedati se moraš, da bo še tako nepomembna

Tone Stojko

Foto: Simon Stojko Falk

malenkost lahko veliko povedala o času, ki je minil in ki ga morajo sedaj (mislim v prihodnosti) dešifrirati s pomočjo fotografij.

Bukla: Kako pa je polstoletna evolucija razvoja fotografske tehnologije vplivala na vaše delo?

Stojko: Sama tehnologija ni problem. Menjali so se samo nosilci, zapisovalci osvetljene podobe. Fotoaparati so ostali kar podobni. Zapise na film je zamenjal zapis na kartico. Seveda je delo s sodobnimi fotoaparati lažje. So že majhni računalniki z vsem fotografskim znanjem, so potuha marsikateremu sodobnemu polpismenemu fotografu. In če bi mi kdo dejal v sedemdesetih letih, da bo moj Canon nekoč znal snemati filme, bi mu odvrnil, da je malo čez les.

Bukla: Kako pa je potekal izbor fotografij za to veličastno monografijo? Je bilo težko izbrati naslovni motiv in vse preostale?

Stojko: Že na začetku sem vedel, kaj hočem. Hočem zabeležiti demonstracije od 1968 pa do izida knjige. Vsak dogodek jemljem kot fotoreportažo z eno nosilno in več opisnimi fotografijami dogodka. Od tu je tudi oblika v knjigi jasna. Glede na pomembnost in fotogeničnost demonstracij zavzemajo posamezni dogodki dve, štiri ali več strani v knjigi. Vem, da sem imel težave z naslovom. Kako nasloviti knjigo s tako različnimi hotenji in željami. In sem vzel slogan iz leta 1987 iz protijedrskih demonstracij »Naša jeza je brezmejna«. S tem se lahko strinjajo vsi demon-

strantni v več kot petdesetih letih. Naslovna fotografija mora tudi izražati isto misel.

Bukla: Ali mislite, da bo čez nekaj let potrebna dopolnjena izdaja vaše knjige?

Stojko: Kot sem že dejal, demonstracije so bile in še bodo. Če bo kdaj ponatis, se lahko knjiga dopolni, končati se pa ne more. Sam bom sledil dogodkom ne glede, ali bodo kdaj tiskani v knjigi ali ne. Upor mi je zapisan v genih.

Fotografija z demonstracij Ni Planeta B (foto: Tone Stojko)

Nataša Strlič in Damijan Stepančič

OSAMOSVOJITEV

skoraj vse o poti k lastni državi

Velika
ilustrirana
knjiga

GORSKI REŠEVALCI, POLICIJSKI HELIKOPTER IN FOTOGRAF JOCO ŽNIDARŠIČ SO 12. JUNJA 1991 USTVARILI PRIZOR S PLAPOLAJOČO SLOVENSKE TRIBARVNICO NA VRHU TRIGLAVA. BILA JE BREZ SLOVENSKEGA GRBA, KI JE BIL KOT EDEN OD TREH SLOVENSКИH DRŽAVNIH SIMBOLOV SPREJET DVANAJST DNI KASNEJE.

Knjižno delo je izšlo v okviru knjižnega programa, ki ga sofinancira Javna agencija za knjigo Republike Slovenije.

miszalozba.com

Več informacij:

ALEŠ MAVER

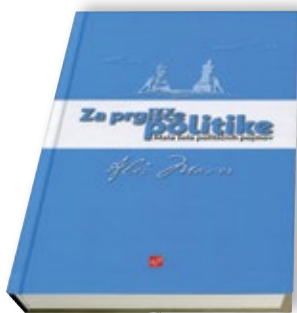
ZA PRGIŠČE POLITIKE

Mala šola političnih pojmov

Celjska Mohorjeva družba,

2021, t. v., 118 str., 19,50 €

V trenutnih razmerah »politika« ni beseda, ki bi ravno navdušila. Pisati o osnovnih pojmih svetovnih političnih ureditev, razmejitvev in razmerij – od naklonjenosti do zamer – ne bi bilo hvaljevredno delo, če se ga ne bi lotil ravno profesor, publicist in prevajalec Aleš Maver. Z jasnimi, razumljivimi razlagami o kraljih, princeskah, predsednikih in prvih damah; o tem, kdo je kdo v državi (od lokalnega šerifa do guvernerja); o korakanju v ritmu leva, desna, leva desna; o predelavi volilnih glasov v stolčke in za konec še prgišče sodobne slovenske politike; in predvsem z obilo humorja, ki nikakor ne deluje ceneno ali vulgarno, mu je uspelo napisati knjigo o politiki, ob branju katere se lahko pošteno nasmejiš. Ste vedeli, da je naziv »župan« v latinski obliki obstajal že leta 777 in da predsednik vlade, kancler in premier v različnih državah pomenijo isto funkcijo? Zakaj se potem imenujejo različno? Priročnik je opremljen tudi z razpredelnicami volilnih izidov v različnih državah, zaključni pa ga opis lokalne politične scene v Sloveniji. Knjigo odlikuje strokovno poznavanje tematike in izjemen smisel za humor, zaradi katerega razumemo in si marsikaj zapomnimo veliko bolje kot iz suhoparnih, strogo strokovnih priročnikov. Učiti se o politiki iz knjige Aleša Mavra je tako zabavno kot učenje zgodovine iz stripov Alana Forda. ☺ > SONJA JUVAN

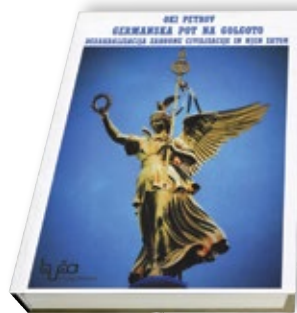
OKI PETROV

GERMANSKA POT NA GOLGOTO

Desakralizacija zahodne civilizacije in njen zaton

Buča, 2020, m. v., 218 str., 21 €

Knjiga filozofskih besedil slovensko-srbskega misleca preizprašuje pot, ki jo je prehodila Evropa preteklosti, da bi zarisali pot njene prihodnosti. V pretresanju razpotij preteklosti se vrača na začetke zahodne civilizacije in še zlasti na začetke krščanstva. V ospredje postavlja Germane oziroma germansko pot, za odzivno točko svoje hipoteze pa določi učenje Martina Luthra oziroma pojav protestantizma, ki je razklal krščansko Cerkev. Od tu eden od podnaslovov, ki je geslo knjige: »Razkol v menihu, smrt v filozofu, vstajenje v papežu«. Menih je Martin Luther, filozof F. W. Nietzsche, papež Benedikt XVI. z rojstnim imenom Joseph Alois Ratzinger. Te tri osebnosti ponazarjajo silnice trikotnika germanske uspešnosti. Za Germane namreč avtor ugotavlja, da niso le največji evropski narod, temveč da so imeli, imajo in bodo imeli vodilno vlogo pri usmerjanju usode Evrope. Provokativno besedilo, ki ga avtor razgrinja v opomin na bližajočo kataklizmo, je sočno preprejeno s primerami in povzetki sobesedil Luthra, Nietzscheja in Benedikta XVI., pa tudi biblije, povednih fragmentov filozofije germanskih religioznih mislecev in izbranimi izdelki umetniških ustvarjalcev. Slovenski delež je izpostavljen z bitko pri Frigidusu (leta 394) in s Krstom pri Savici. > MAJA ČREPINŠEK

JANA S. ROŠKER

KRIZA KOT NEVARNOST IN UPANJE

Etika pandemij, razcvet avtokracij in sanje o avtonomiji v transkulturni perspektivi

Znanstvena založba Filozofske fakultete,

zbirka Studia humanitatis Asiatica,

2021, m. v., 201 str., 19,90 €

Ta strokovna monografija s posebnega gledišča opisuje pandemijo covida-19 v Vzhodni Aziji oz. sinitskem kulturnem in obenem v celotnem svetovnem prostoru. 2020 je bilo leto kovinske podgane in prekletstvo netopirja. Bolezen, katere počelo je najverjetneje odprta tržnica živih in divjih živali v kitajskem Vuhanu, se je razširila po vsej Zemlji in nas prisilila v izolacijo. In zakaj so bili ukrepi za zajezitev bolezni na Daljnem vzhodu tako zelo učinkoviti? Mnogi so odgovor našli v avtokratskem sistemu ukazov in ustrahovanja s strani kitajskih oblasti. Avtorica, raziskovalka na področju kitajske filozofije, epistemologije in etike, odkriva razloge drugje. Poiskala ga je v konfucijanski etiki soodnosnosti, v znaku besede v besedi »ren«, ki

hkrati pomeni človeka in so/človečnost, humanost, empatijo in vzajemnost. Manjše lokalne skupnosti prebivalcev so se lažje organizirale in izolirale, njihovo delovanje je bilo v odnosu do družbe vzajemno komplementarno. Nedvomno so v nekaterih drugih delih sveta mnogi oblastniki želeli pandemijo načrtno izkoristiti za večanje oblasti in represije. Avtorica je posebno poglavje namenila subjektivnosti, nadzoru in digitalni tehnologiji. Kakšna je razlika med zasebnim in intimnim, zakaj oboje na veliko delimo na svetovnem spletu in se hkrati bojimo digitalnega nadzora in indoktrinacije? Na koncu raziskave avtorica razvije teorijo o novi politeji, kjer bo življenje enostavnejše, orožje bo rjavelo in bomo našli rešitev iz mračnih časov. Kot pesni Brecht: »A vedite, ko bo zares prišlo tako daleč, da bo človek človeku v pomoč, se spomnite na nas prizanesljivo.« Na koncu knjige so navedeni obsežna bibliografija ter glosar in indeks strokovnih terminov v kitajščini. > SONJA JUVAN

VELIKA PRODAJNA AKCIJA ZALOŽBE ZRC in KNJIGARNE AZIL

Stojnica na Novem trgu 2, od 31. 5. do 4. 6. 2021 (11h – 16h)

Naše knjige imajo dovolj, site so ukrepov, zaprtij in omejitev, zato so se odločile, da gredo tudi one na ulice. Ker pa so kulturne in omikane, ne bodo kar nebrzdano divjale po trgu, temveč bodo na stojnici pred knjigarno čakale na vas, da jih kupite in odpeljete v širni svet. Nikar pa ne pozabite tudi na tiste bolj zadržane sorte, ki počivajo na policah knjigarne – tudi te bi šle z vami kamorkoli in tudi te lahko kupite po akcijskih cenah tako na naši stojnici kot v knjigarni Azil.

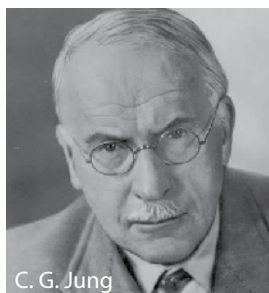
VABLJENI!

C. G. JUNG

RAZVOJ OSEBNOSTI

prevod: Alfred Leskovec, Barbara Štuhec
Beletrina, 2021, t. v., 224 str., 24 €, JAK

C. G. Jung

... eden
najpomembnejših
psihologov
dvajsetega
stoletja ...

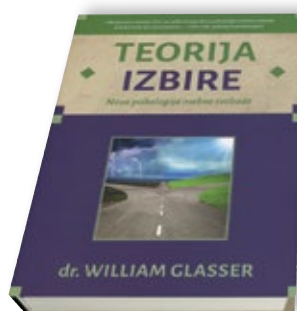
Švicarskega psihiatra C. G. Junga (1875–1961), enega najpomembnejših psihologov dvajsetega stoletja, ki ga v slovenščini že dobro poznamo, nazadnje s prevodom knjig *Psihologija in alkimija* (2017) ter *Rdeča knjiga* (2015), je pač treba brati, zatorej tudi njegov najnovejši prevod *Razvoj osebnosti*, ki prinaša zbrana besedila njegovih predavanj o otroški psihologiji. V njih Jung sistematično razvija svoje osnovno stališče o otroški psihologiji, po kateri je njihova duševnost dolgo del duševne atmosfere staršev, zato je pomen psihologije

starša in učiteljev ključni element otrokovega razvoja, nezadovoljiv odnos med staršema pa je lahko pomemben vzrok kasnejših motenj. V svojih besedilih Jung tako obdela različna poglavja te tematike, od pomena nezavednega za individualno vzgojo do ravnanja z nadarjenimi mladimi. V zadnjih dveh poglavjih pa stopi še korak naprej, saj se v prvem posveti nastajanju osebnosti nasploh, v drugem pa prepričljivo razpravlja o zakonski zvezi kot psihološkem odnosu, ki v posameznikov pogled na življenje in svet okoli njega vnese pomembne prvine rekapitulacije dosedanjega življenja in njegovega pogleda na lastno (preostalo) prihodnost. > SAMO RUGELJ

WILLIAM GLASSER

TEORIJA IZBIRE

Nova psihologija osebne svobode
prevod: Aleksander Urbančič
Chiara, 2021, m. v., 339 str., 27,90 €

William Glasser

Ameriškega psihiatra Williama Glasserja (1925–2013) smo v slovenščini brali že v prejšnjem stoletju, saj so nekatere od knjig izšle kmalu po izvirnem izidu. To velja tudi za *Teorijo izbire*, ki je pri nas (prvič) izšla leta 1998, samo leto po svojem izvirnem

izidu, v njej pa Glasser lepo preobrne prizmo našega gledanja na ljudi nasploh ter prizadevanja, da bi jih podredili svoji volji. Ena ključnih (napačnih) predpostavk pri razmišljanju o prihodnjih aktivnostih v povezavi s posamezniki, s katerimi imamo bližnji stik, je po Glasserjevem mnenju ta, da drug človek preprosto nima enakih življenjskih prioritet, kot jih imamo sami, in da ima vsak svoje potrebe, do katerih bo (v optimalnem primeru) našel svojo pot. Zato je po Glasserju najbolje, da odstopimo od ideje, da bomo bližnjega spremenili v objekt, ki bo delal po naših željah, ter se raje posvetimo boljšemu načinu komuniciranja in takega podajanja vsebine, ki bi bolj poenotil skupne cilje v prihodnosti. Knjiga, ki lepo nagovarja tako partnerska razmerja kot delovne kolektive. > SAMO RUGELJ

NEGOVANI MOŽGANI

Razstrupljanje, ki jasni misli,
pogloblja čustva in zagotavlja srečo

David PERLMUTTER
Avtor knjižne uspešnice *Požgani možgani*
Austin PERLMUTTER
s sodelovanjem Kristin Loberg

David Perlmutter

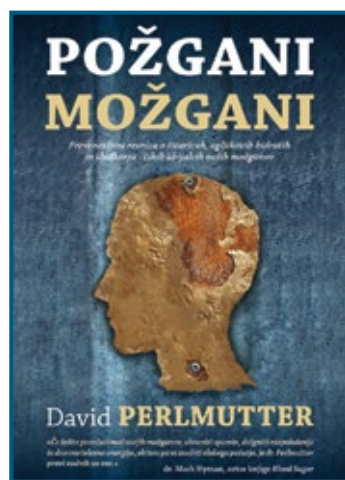

Austin Perlmutter

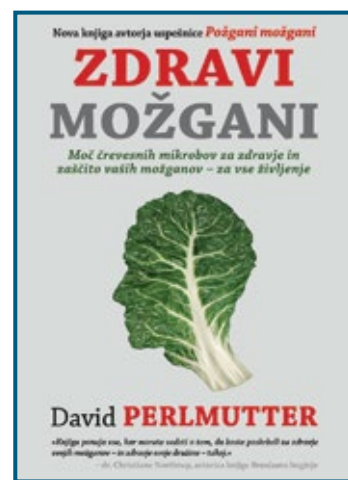
»Negovani možgani so pomembna knjiga, ki se loteva velikega izziva današnjega časa: iskanja poti za povrnitev našega zdravja in sreče v svetu, ki nas spodbuja k temu, da preveč zapravljamo, se preveč prepuščamo kratkoročnim užitkom in pohvalam, obenem pa premalo razmišljamo. David in Austin Perlmutter, popolna vodnika po tej temi, nas v knjigi seznanjata z množico pristopov ter konkretnih in praktično uporabnih rešitev. Zelo priporočam.«

– Adam Alter,
avtor knjige *Sužnji zaslona*

Priporočamo tudi:

PRESENETLJIVA RESNICA
O ŽITARICAH, OGLJIKOVIH
HIDRATIH IN SLADKORJU – TIHJI
UBIJALCIH VAŠIH MOŽGANOV

MOČ ČREVESNIH MIKROBOV
ZA ZDRAVJE IN ZAŠČITO
VAŠIH MOŽGANOV –
ZA VSE ŽIVLJENJE

Naročila sprejemamo: • 01/520 18 39

• knjigarna@umco.si • na spletni strani: www.bukla.si
Knjige založbe UMco so na voljo tudi v bolj založenih knjigarnah.

Pri nas delujeta dve prevajalski društvi: Društvo slovenskih književnih prevajalcev (DSKP) in Društvo znanstvenih in tehniških prevajalcev Slovenije (DZTPS). Leta 1953 je bilo sicer ustanovljeno enotno Društvo prevajalcev Slovenije, od katerega pa se je že leta 1960 ločilo Društvo strokovnih prevajalcev, danes DZTPS. Iz današnje delitve bi torej sklepali, da imamo opravka z ločenima področjema prevajanja, na eni strani »književnim«, torej nanašajočim se na književnost kot leposlovje, na drugi pa strokovnim, ki se ukvarja s stvarnim jezikom znanosti in tehnike. Toda meja med področjema, zlasti v primerih konkretnih prevodov, pogosto ni tako jasna.

Kaj je književno prevajanje?

Sam sem član Društva slovenskih književnih prevajalcev, a se pogosto znajdem v zadregi ob vprašanju, kaj prevajam. Nikoli namreč nisem prevedel nedvoumno leposlovnega besedila: romana, zbirke kratkih zgodb, pesniške zbirke ... Prevajal sem sociološke, pedagoške, filozofske in poljudnoznanstvene knjige ter strokovne članke iz fotografije, filozofije, teatrologije, kritične teorije. Še najbolj sem se literarnemu prevajanju približal s prevodom *DAlembertovih sanj* francoskega razsvetljenca Denisa Diderota. A tudi to besedilo je zaradi svojega filozofskega pomena izšlo v zbirki Diderotovih filozofskih spisov (*DAlembertove sanje in drugi filozofski spisi*, 2010), torej ne prvenstveno kot literarno delo.

Prevajanje humanistike in družboslovja sicer prav tako spada pod okrilje Društva slovenskih književnih prevajalcev, kot je v tej rubriki pred časom pojasnila prevajalka Anja Naglič (O prevajanju humanistike in družboslovja, Bukla 142, 2018), ki je izpostavila posebnosti prevajanja družboslovnih in humanističnih besedil. Med drugim je zapisala: »Humanistična in družboslovna dela pogosto niso posebej jezikovno virtuozna; tu ima prednost vsebina in pri rabi jezika je manj svobode kakor v leposlovju.« Med tovrstnimi prevodnimi besedili torej najdemo tako mojstrsko napisana kakor slogovno šibka, a vendar vsa padejo v območje »književnega« prevajalstva.

Ko se ozremo k drugemu polu, znanstvenemu in tehniškemu prevajanju, srečamo veliko besedil, ki jih takoj prepoznamo kot »strokovna«: znanstveni članki iz medicine in farmacije, sodni dokumenti, navodila za uporabo gospodinjskih aparatov itn. Takšni prevodi sicer ne zahtevajo umetniškega čuta, ki velja za nujno orodje literarnega prevajalca, a večinoma zahtevajo enako utrjene jezikovne spretnosti kot literarni prevodi, sicer se lahko zgodi, da »so s strokovnega stališča sicer natančni, vendar pa stavki ne tečejo tako gladko, kot bi morali, saj sta besedni red in besedni zaklad pretirano pod vplivom izvornega jezika«, kot piše v poglavju Kako pomemben je slog iz Vodnika za naročanje prevodov na spletni strani Društva znanstvenih in tehniških prevajalcev.

Toda zaplete se pri besedilih, ki po orisani delitvi spadajo v humanistiko in družboslovje, a so povečini »tehnična«, namreč visoko strokovna: na primer članki iz literarne vede, jezikoslovja ali prevodoslovja, ki vsebujejo številne specialistične termine in so namenjeni strokovni javnosti. Ali tudi dela s splošnejšim dometom, a vendarle strokovno kompleksna, kot je na primer klasika modernega jezikoslovja, *Splošno jezikoslovje* Ferdinanda de Saussura (slov. prev. 1997, 2018), ki je specialistično, a tudi temeljno humanistično delo.

Težko je umestiti tudi poljudnoznanstvena dela, torej stvarno literaturo, ki ni namenjena strokovni, temveč splošni javnosti. Je prevod poljudnoznanstvene knjige, kot je *Tkanina vesolja* fizika Briana Greena (slov. prev. 2005), književni ali strokovni prevod? Takšna dela so zaradi ciljnega bralstva pogosto pogovorno in slogovno razgibana ali celo nosijo močan pečat avtorjeve osebnosti. Dober primer tega žanra je zbirka *Kratka založbe* Krtina, ki je v ducat letih obstoja nanizala več deset uvodov v najrazličnejše teme: filozofijo znanosti, globalno segrevanje, umetnostno zgodovino in številne druge.

Nekatera klasična družboslovna in humanistična dela zaradi svoje kanonske vrednosti običajno padejo v kategorijo književnega prevajanja, vendar po vsebini in slogu prej delujejo kot znanstvena. Ali je na primer prevod Durkheimove temeljne sociološke študije *Samomor* (slov. prev. 1992), ki je polna podatkov in preglednic, književni prevod? Naravoslovni klasiki prejšnjih stoletij po današnjem dojemanju sodijo prej v humanistiko, ker so del zgodovine znanosti, ki je lastna humanistična veda. A vendar, kanonska dela, katerih prevodi izhajajo na primer v zbirki *Historia scientiae* Založbe ZRC (Descartes, Kopernik, Galilej, Newton, Darwin, Einstein), so vendarle znanstvene klasike in njihovi prevodi, bi lahko trdili, znanstveni prevodi.

Poglejmo še v filozofijo. Malokdo bi dvomil, da je prevajalec Voltaira ali Friedricha Nietzscheja, katerih dela so hkrati filozofsko tehtna in literarno zahtevna, tudi ali predvsem književni prevajalec. Toda ali to velja tudi za prevajalca Immanuela Kanta ali G. W. F. Hegla, katerih filozofski jezik ne velja ravno za literarnega? In če se pomaknemo v sodobnost: članki iz sodobne analitične filozofije so marsikdaj podobni člankom iz naravoslovnih znanosti, saj so polni specialističnih terminov, celo formul in se lahko namenoma izogibajo osebnemu slogu.

Meja med književnim in strokovnim prevajanjem je torej mehka in pretočna. A vendar obstaja: na začetku omenjeni prevajalski društvi se razlikujeta po ritmu in metodah dela članov in članic, po njihovem poslovanju (medtem ko književni prevajalci obračunavajo avtorske pole ali verze, znanstveni in tehniški obračunavajo avtorske strani), po javnem delovanju in strokovnem izobraževanju (več literarnih večerov pri književnem, več terminoloških delavnic pri strokovnem prevajalstvu). Na koncu seveda ni tako pomembno, kako se prevajalec ali prevajalka opredelita, ampak kaj prevedeta. In ker vsako prevajanje zahteva temeljne prevajalske veščine razumevanja in jezikovnega postvarjanja, niti ni bistveno, ali je besedilo umetniško ali ne: njegov prevod je svojska umetnost.

MARIA ANTONIETTA MORO
Vse duše mojega telesa
Dnevnik mlade partizanke (1943-1945)
prevod: Nevenka Troha
20 €

SOPHIA
www.zalozba-sophia.si

01/434 49 35 | narocila@zalozba-sophia.si

BENJAMIN H. BRATTON
Teraformiranje
prevod: Marko Bauer
18 €

JOŽEF HLEBŠ

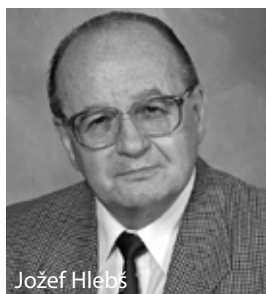
MISLECI IN REALNI SVET

Izbrani filozofski spisi

Mohorjeva Celovec, 2021, m. v., 360 str., 27 €

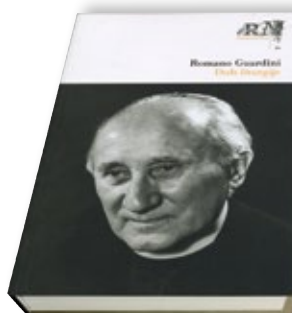

Profesor Jožef Hlebš ima za seboj dokaj nenavadno akademsko pot. V Ljubljani je najprej diplomiral iz kemije in nato še iz antropologije ter po dveh letih podiplomskega usposabljanja na Inštitutu Jožef Stefan odšel v Salzburg, kjer je doktoriral iz zoologije. Tam je nadaljeval tudi na Teološki fakulteti v Ljubljani začeti študij teologije ter ga v Salzburgu dokončal še z doktoratom iz čiste filozofije. Hlebš je s tako širokim pridobljenim znanjem napisal vrsto monografij in razprav s področja filozofije narave in več esejev o slovenskih in tujih filozofih. Mislecem in realnemu svetu se posveča tudi v pri-

Jožef Hlebš

čujočem izboru filozofskih razprav. Pri tem se v duhu aksioma Francoza Jacquesa Maritaina »Filozof ni filozof, če ni metafizik« največ ukvarja z metafizičnimi in spoznavnimi vprašanji. Ugotavlja, kako so se z njimi srečevali in nanje odgovarjali veliki evropski misleci od antičnih filozofov in Tomaža Akvinskega do Martina Heideggerja, v slovenski tradiciji pa predvsem Janez Janžekovič in Ludvik Bartelj. > IZTOK ILICH

ROMANO GUARDINI

DUH LITURGIJE

prevod: Zmaga Kumer

Celjska Mohorjeva družba, 2020, m. v., 132 str., 19 €

Delo Romana Guardinija, nemškega duhovnika in akademika, vodilnega katoliškega intelektualca svojega časa (1885–1968), ki je nastalo v času prve svetovne vojne, sodi med temeljna dela filozofije religije na področju liturgične znanosti. V njej pretresa različne vidike poti molitve, ki vodi iz racionalizma v mistiko, s ciljem, da bi se približali bogu. Molitev opredeli kot posameznikovo pot iz človeškega vse do roba, kjer se dotakne nadčloveškega in se preda v božje roke. Podobno je v liturgičnem obredu, le da liturgija stoji nad posameznikovo molitvijo, saj posameznike povezuje v občestvo, ki je v najvišjem smislu Cerkev. Moč liturgije je, da v obredu povzdigne molitev posameznikov v mogočen nadoseben cilj. Miselna izhodišča te knjige so pomembno vplivala na drugi vatikanski koncil, ko se je oblikovala katoliška cerkev, kot jo poznamo sedaj. Besedilo, avtorjevo prvo veliko delo, je izšlo v zbirki *Religiozna misel*. Zbirka je namenjena spoznavanju in globljemu razumevanju bogoslužja med izobraženimi laiki, veroučitelji in kleriki. > MAJA ČREPINŠEK

le da liturgija stoji nad posameznikovo molitvijo, saj posameznike povezuje v občestvo, ki je v najvišjem smislu Cerkev. Moč liturgije je, da v obredu povzdigne molitev posameznikov v mogočen nadoseben cilj. Miselna izhodišča te knjige so pomembno vplivala na drugi vatikanski koncil, ko se je oblikovala katoliška cerkev, kot jo poznamo sedaj. Besedilo, avtorjevo prvo veliko delo, je izšlo v zbirki *Religiozna misel*. Zbirka je namenjena spoznavanju in globljemu razumevanju bogoslužja med izobraženimi laiki, veroučitelji in kleriki. > MAJA ČREPINŠEK

FRANCESCO PETRARCA

MOJA SKRIVNOST

ali O skrivnem neskladju mojih stremljenj

prevod: Tomaž Potočnik

Slovenska matica, 2020, t. v., 182 str., 22 €, JAK

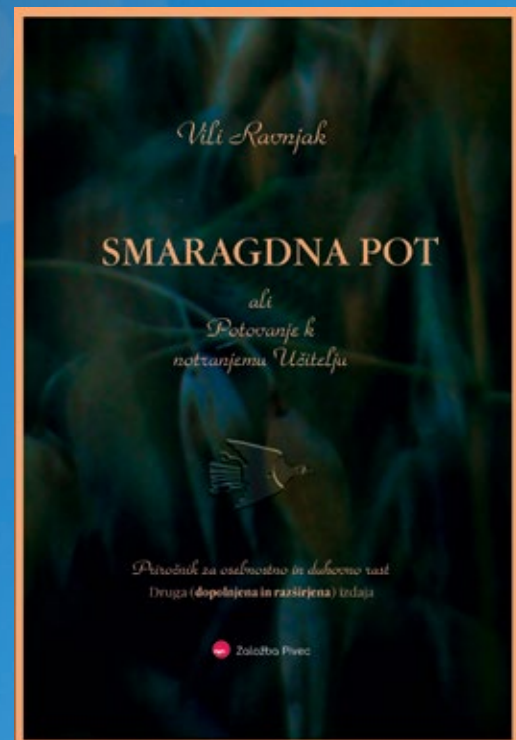
Ko je Francesco Petrarca po intelektualni krizi, ki je sovpadala s prelomnimi življenjskimi dogodki, po Laurini smrti zapadel v stanje dolgotrajne žalosti in neznanske tesnobe, da mu je življenje postalo ječa, je ustvaril eno svojih najpretnostnejših in najintimnejših del: trilogijo dialogov, v katerih išče pot na svetlobo. Petrarkov dialog s prijateljem (svetim) Avguštinom je avguštinsko samokritičen, samoizprašujoč notranji dialog avtorja s svojim alteregom. Pogovor kot plamen poplesuje med vero in razumom, razmišlja o poti naprej, a se pri tem kar naprej vrača v preteklost, v klasično literaturo, od koder črpa življenjski navdih za kristjana, ki je izgubil luč. Delo, ki še po sedemsto letih prepričljivo nagovarja sodobnega bralca, sestavljajo proemij in tri knjige. V proemiju avtor razmišlja o razmerju med resnico in domišljijo ter resnico in iluzijo. V prvi knjigi pretresa sedem smrtnih grehov, v drugi knjigi razpravlja o svojem delu, ki mu je prineslo slavo, v tretjem delu pa o ustvarjalni blokadi, zaradi katere ne zmora dokončati epa *Afrika*. Prevod uglednega klasičnega filologa Tomaža Potočnika nudi v spremni besedi in opombah bogat vir podatkov, ki se vežejo na sobesedila latinskih klasičnih avtorjev. Opombe vsebujejo kratko pojasnilo vsebine ali izvorno besedilo navedka s prevodom v slovenščino. > MAJA ČREPINŠEK

NOVI KNJIGI VILIJA RAVNJAKA

Prenovljena in razširjena izdaja kultne knjige Smaragdna pot, ki z enako močjo nagovarja tudi današnje generacije duhovnih iskalcev in čisto nov priročnik za meditacijo Duhovne šole! Preko QR kod je omogočen dostop do zvočnih posnetkov z vodeno zenovsko meditacijo in joga nidro.

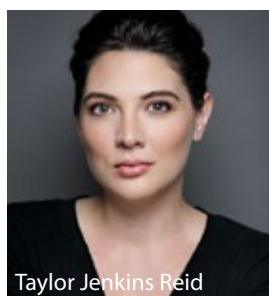

TAYLOR JENKINS REID

VSEH SEDEM MOŽ EVELYN HUGO

prevod: Anja Bakan

Hiša knjig, 2021, t. v., 504 str., 34,90 €

Taylor Jenkins Reid

Monique Grant, še neveljavljena novinarka časopisa Vivant, dobi neverjetno karierno priložnost. Pisala naj bi o dražbi razkošnih večernih oblek slavne, že ostarele hollywoodske fiktivske filmske dive Evelyn Hugo. Zakaj je igralka izbrala prav njo in kaj je razlog, da ji je pripravljena opisati svoje življenje in zgodbe svojih sedmih mož? S prvim se je poročila v rosnih najstniških letih, nemudoma po prihodu v Los Angeles sredi prejšnjega stoletja, z zadnjim pa leta 1990, že po slovesu iz sveta sedme umetnosti. Roman je napisan v glamuroznem bleščočem slogu igralkinega slavne-

ga, razbrzdanega in skrivnostnega življenja. Izvemo, kaj vse se je dogajalo izza kamer, na podelitvi oskarjev, veličastnih sprejemih in v zasebnih bivalnih prikolicah igralcev na snemanjih. In koga je hollywoodska ikona ljubila najbolj in najdlje? Konec romana zaznamuje presenetljiv obrat, razkrije pa se tudi skrivnostna povezanost med Evelyn in Monique. > SONJA JUVAN

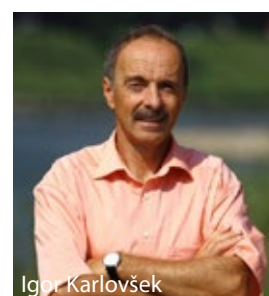
... napisan v glamuroznem slogu igralkinega razbrzdanega življenja ...

IGOR KARLOVŠEK

SAMO DOMOV ME PELJI

Miš, zbirka Srebrne niti,

2021, t. v., 424 str., 35,95 €, JAK

Igor Karlovšek

... čustvena angažiranost ...

Karlovšek (1958), po poklicu odvetnik, obenem pa tudi avtor zavidljivega števila romanov, se je v svoji literarni karieri preizkusil že v mnogih žanrih, od političnih trilerjev, prek angažiranih mladinskih romanov do zgodovinskih serijalov, zdaj pa je stopil na redkeje obljuden slovenski literarni teren: ljubezenski roman. Pri tem se je zgodbe o usodnem srečanju med njim in njo lotil na dražljiv način: on je lastnik avtodoma, ki se sredi noči odpelje na morje, v temi pa skoraj zbije njo, ki potem prisede k njemu. Skupaj se odpeljeta proti morju, tam pa se kmalu prepusita zrelim strastem. Karlovšek preseneti v nadaljevanju, ko na hitro loči strastna ljubimca, pošlje vsakega na svojo pot, pojasni njuni predzgodbi, jima doda imena in poklic ter ob tem odpre občečloveške moralne dileme, s tem pa postavi oder za njuno ponovno srečanje v novi luči. *Samo domov me pelji* je roman, ki se ne boji postreči z vročo telesnostjo in čustveno angažiranostjo, s čimer odločno odgovarja na vprašanja, ali je čutnost možna tudi v letih, ko te imajo mladi že za prestare, da bi se take stvari sploh še spodobile. Roman je v zbirki *Srebrne niti* izdan z večjo pisavo, da je očem prijazen za vse generacije. > SAMO RUGELJ

Si želite več brati?

Si želite, da bi otroci odkrili strast do branja?

Ali da bi branje postalo prijeten družinski dogodek?

Odgovor je

ZMENEK S KNJIGO.

že od
19,90 €

knjiga + darilo!

Tema nove škatle: *Ustvarjalno v poletje!*
Več na www.sodobnost.com.

Zmenek s knjigo je naročnina na knjižno škatlo,
ki jo vsaka dva meseca prejmete na domači naslov.

IDEALNA PRILOŽNOST ZA SPOZNAVANJE VRHUNSKIH KNJIG!

za otroke

za odrasle

za družine

VSAK ZMENEK S KNJIGO PRINAŠA:

ODLIČNO KNJIGO,
ki naj ostane
presenečenje.

DARILCA
slovenskih podjetnikov
in umetnikov.

Majhne pozornosti
založbe in avtorjev.

V poletni škatli še
DODATNO KNJIGO.

KUD Sodobnost International

Na Zmenek s knjigo se lahko naročite na

www.sodobnost.com

ali po telefonu 01/437-21-01

ali pa nam pišete na

sodobnost@guest.arnes.si.

Sofinancira program
Evropske unije
Ustvarjalna Evropa

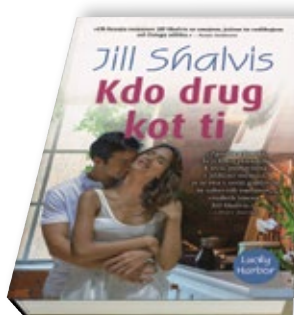
JILL SHALVIS

KDO DRUG KOT TI; serija Lucky Harbor, knj. 7

prevod: Maša Zupančič

Hiša knjig, 2021, m. v., 359 str., 12,95 €

Sedma knjiga iz serije *Lucky Harbor* nagrajene ameriške avtorice Jill Shalvis z lestvic uspešnic prinaša novo zgodbo v priljubljenem mestecu. Ali Winters dela v cvetličarni in ustvarja iz gline, pri vseh priljubljeni fant jo je prevaral, zapustil preko SMS-a in se izselil iz najete hiše, pogodbe za najem pa ni podaljšal in ji tega niti ni povedal. Tam se nenadoma prikaže lastnik, detektiv Luke Hanover, ki nujno potrebuje počitek in mir pred novinarji po napornem primeru, in zabavna privlačnost se prične. Ali obtožijo kraje denarja za dobrodelne namene, Luke pa se izogiba posledicam preteklega primera in se sooča s svojo družinsko zgodbo. Skupaj se znajdeti na pustolovščini, ki bo obema spremenila življenje. > KLARA JARC

THERESE ANNE FOWLER

PRIJAZNA SOVESKA

prevod: Andrej Hiti Ožinger

Mladinska knjiga, zbirka Kapučina, 2021, t. v., 368 str., 32,99 €

V prijaznem mestecu v Severni Karolini v hiški z vrtom mirno živita Valerie, afroameriška profesorica ekologije, in njen nadarjeni sin Xavier, ki se odpravlja na študij. Nekega dne se v novozgrajeno hišo na sosednji parceli naseli novopečeni bogataš Brad, z ženo in dvema hčerama, mlajšo razigrano deklico Lily in tiho sedemnajstletno Juniper. Pri kopanju luknje za bazen so gradbinci uničili korenine mogočnega hrasta, ki so segale čez mejo in Valerie zdaj žalostno gleda počasno umiranje velikega drevesa na svojem dvorišču. Kljub želji, da bi se dobro razumela z vsemi v soseski se odloči za tožbo, pri tem pa ne računa na simpatije svojega sina in sosedove najstnice, še manj pa na Bradov bes. Sosed nevajen porazov se odloči za kruto maščevanje, ki mirno sosesko postavi na glavo in tragično zaznamuje mnogo življenj. > RENATE RUGELJ

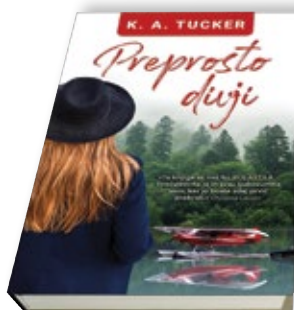
K. A. TUCKER

PREPROSTO DIVJI; Preprosta divjina, knj. 1

prevod: Irma Kukovič

Hiša knjig, 2021, m. v., 512 str., 14,95 €

Mestno dekle Calla Fletcher se po sili razmer odloči obiskati hudo bolnega očeta na oddaljeni Aljaski, da bi spoznala svoje korenine in se morda zblížala z očetom ter tako lažje razumela njegovo odločitev za življenje v divjini. Vajena urbanih privilegijev se tako precej nepripravljena znajde na otoku med samoniklimi domačini, še posebej pa ji do srca seže kritika mladega pilota, očetovega pomočnika Jonaha, zato se odloči, da mu bo dokazala, da nima prav. Jeza se preobrne v prijateljstvo, a za ljubezen ni ne časa ne prostora, saj Calla ne namerava ostati na Aljaski, Jonah pa se ne misli odseliti. Po uspešnih večdelnih knjižnih serijah *Zakopana voda* in *Deset kratkih vdihov* je K. A. Tucker znova zaigrala na romantične strune in ljubiteljice tega žanra komaj čakamo nadaljevanja. > BETI HLEBEC

ELISABET BENAVENT

VALERIA SE RAZGALI; Valeria, knj. 4

prevod: Alenka Gortan

Hiša knjig, 2021, m. v., 540 str., 14,95 €

Prikupna Valeria, ki so jo bralci lahko spoznali že v prejšnjih zgodbah, je še vedno obkrožena s svojimi tremi najboljšimi prijateljicami Carmen, Nereo in Lolo. A dekleta so zdaj stara okrog trideset let in njihova življenja so na lepem zavila na povsem drugačne poti. Postopoma se morajo vživeti v nove vloge, kar zna marsikatero med njimi pošteno utruditi. Valerii se zdi, da za takšne korake še zdaleč ni pripravljena, sploh ker še ni obrnila usodne tridesetice. Povrhu pa se muči z vprašanjem, ali je v Bruna zares zaljubljena ali pa ji srce v resnici bolj utripa za Victorja, s katerim se sestaja na skrivaj. Toda življenje zna presenetiti celo njo ... Zabavne in seksi dogodivščine zapeljive Valerie so brezčasne, kot je brezčasno tudi prijateljstvo glavnih junakinj. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

Colson Whitehead

FANTJE IZ NICKLA

tv, 25,90 €

Pulitzerjeva nagrada

Presunljiva pripoved, s katero je Whitehead še trdneje zavzel položaj vodilnega glasu v ameriški književnosti.

Elizabeth Strout

OLIVE KITTERIDGE

tv, 33,90 €

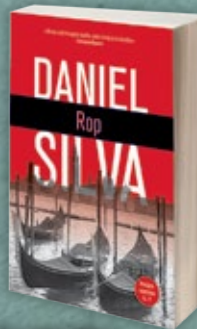
Pulitzerjeva nagrada

Lara Prescott

SKRIVNOSTI, KI SMO JIH VAROVALE

tv, 34,90 €

Daniel Silva

ROP

mv, 14,95 €

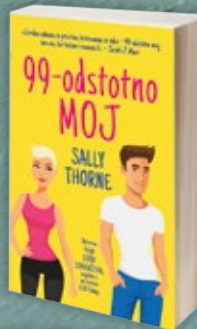

Doug Gold

LJUBEZEN ZA BODEČO ŽICO

mv, 14,95 €

Gratis dostava s kodo: ZAZICO

Sally Thorne

99-ODSTOTNO MOJ

mv, 12,95 €

K. A. Tucker

PREPROSTO DIVJI

mv, 14,95 €

Gratis dostava nad 20 €

Za več kot 5000 knjig v ponudbi na:

www.galarna.si

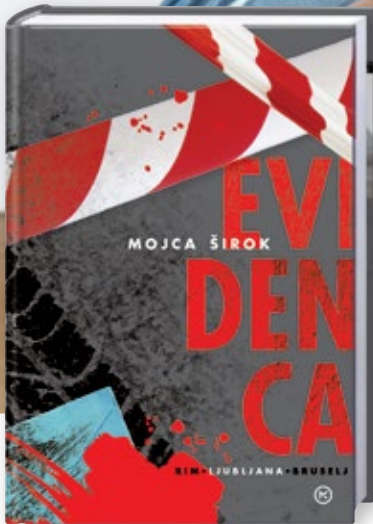
Distribucija Avrora
e: info@galarna.si
t: 040 922 522

Hitro in varno

KDO JE NEVIDEN, A IMA VSE NITI V ROKAH?

Evidenca,
nov kriminalni
roman **Mojca Širok,**
avtorice uspešnice
Pogodba.

Z razkritjem identitete trupla, ki ga policija najde sredi Ljubljane, priplava na površje temačna preteklost, čas pred osamosvojitvijo Slovenije. V primer so vpleteni kriminalisti, novinarji, sicilijanska in slovenska mafija, politiki in poslovneži. V kaj so se preoblikovali skriti mogotci iz globoke preteklosti? Imajo še vedno moč? Obstaja evidenca, ki razgalja njihove povezave? Je sploh mogoče odkriti, kdo so skrivni botri brez obrazov in imen, ki vse spreminjajo samo zato, da bi vse ostalo isto?

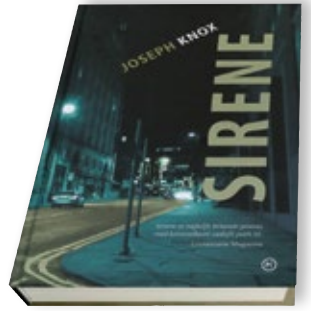
JOSEPH KNOX

SIRENE; Aidan Waits, knj. 1

prevod: Sergej Hvala

Mladinska knjiga, zbirka Krimi,

2021, t. v., 455 str., 34,99 €

Angleški pisatelj Joseph Knox je svoj prvenec *Sirene* pisal kar osem let, potem pa se je z njim hitro zavihtel na vrh prodajnih lestvic – uspešnica je do danes že dobila nadaljevanji, po njej pa bo posneta tudi televizijska serija. Noir kriminalka, odlična za ljubitelje Dennisa Lehana, spremlja detektiva Aidna Wattsa, ki se je zaradi kraje zaseženih drog znašel v nemilosti nadrejenih, zato mu dajo nehvaležno nalogo, da se infiltrira v ožji krog mamilarskega šefa Zaina Carverja, ob tem pa naj bi rešil še poslančevo hčer. Pesem siren – žensk, ki delajo kot Carverjeve pobiralke denarja v klubih in pubih – ga mami vedno globlje v kriminalno podzemlje Manchestra. Poleg dobro izdelanih likov so tu še kompleksne teme od zlorabe drog do korupcije. Temačno in napeto. > VERONIKA ŠOSTER

ANDREJA HERGULA

ZAPISNIKARICA

Primus, zbirka Avtorji,

2021, m. v., 257 str., 25 €

Maja Medved je v letih po diplomi napisala na stotine prošenj za službo, preden dobi službo zapisnikarice na sodišču. Dodelijo jo privlačnemu, toda neprijetno zahtevnemu sodniku Blažu Grudnu. Med sodelavci ni mogoče za-

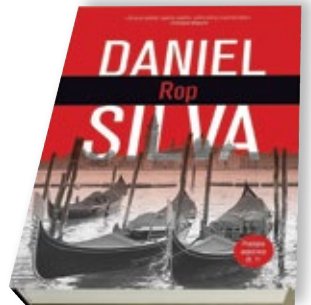
upati nikomur, ker vsakdo preži, da bo izkoristil slabosti drugega, in vsi na višjem položaju prezirajo nižje. Potem Maji sodnik Gruden izpove zanimanje zanjo, takoj pa tudi postavi pogoj – njuno zvezo bo skrival. Toda Blaž Gruden ni edini, ki ima skrivnost. Tudi Maja pred njim skriva, da jo je nedavno poklical bežni znanec, kriminalist Jure Volasko. Od nje zahteva, da postane tajna sodelavka, ki bo poročala o uradni osebi, povezani z mednarodno mrežo preprodajalcev drog in organov, nato pa zahteva, da vdre v sodelavkin računalnik in izbriše neko določeno pričevanje. Kriminalka, ki nasmeji z igrivostjo Bridget Jones, bralca kapapultira v mračni svet mednarodnega kriminala, kjer je tuje življenje vredno toliko, kolikor je zanj mogoče iztržiti. > MAJA ČREPINŠEK

DANIEL SILVA

ROP; serija Gabriel Allon

prevod: Anja Bakan

Hiša knjig, 2021, m. v., 487 str., 15,95 €

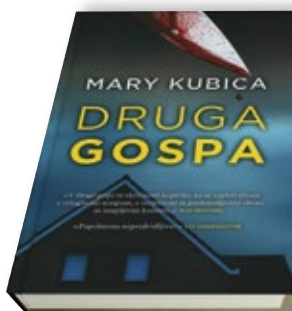

Glavni junak Gabriel Allon mora na hitro prekiniti delo in pomagati prijatelju, ki se je slučajno znašel na kraju umora. Njegove vohunske spretnosti pridejo prav italijanski policiji, da pa bo lahko prijatelja očistil suma, ji mora pomagati odkriti mrežo preprodajalcev umetnin in poiskati davno ukradeno Caravaggiovo sliko. S svojo ekipo namerava pretentati kupca ukradenih umetnin, zato sledi denarju. Med potovanji v London, Pariz, Ženevo in druge kraje načrtuje zahtevno vohunsko operacijo, ki vključuje na novo pridobljeno uslužbenko njihovega osumljenca. Ta je pretrpela pokol v svoji državi, zato se želi svojemu šefu maščevati, vendar je zaradi tega v hudi nevarnosti. Jo bo Allonu uspelo rešiti in odkriti davno izgubljeno umetnino? Naj vas premami četrti prevod avtorja uspešnic, ki so prevedene že v več kot trideset jezikov. > URŠKA BRAČKO

MARY KUBICA

DRUGA GOSPAprevod: Esther Daniela Kogoj
Hiša knjig, 2021, t. v., 396 str., 34,90 €

Sadie in Will sta se s sinovoma pravkar preselila iz velemešta v tiho, veliko pretiho ulico malega otoškega mesteca. Tu je Will po odtujeni sestri, ki je storila samomor, podedoval hišo. Temačno, zatoхло, staro in preveliko, s strašljivim podstrešjem in temačno kletjo. Hiša v Sadie prebudi nelagodne slutnje nečesa strašnega, kar grozi, da bo dokončno uničilo njeno družino in vse, kar ljubi. S hišo zakonca dobita tudi novega družinskega člana, Imogen, preklinjajočo darkerko, neomajno sovražno šestnajstletnico, ki sta ji skrbnika, saj sta edina preostala sorodnika. Ne sliši se kot obetaven začetek, ki ga potrebujeta, da bosta zakrpala zakon, zamajan, odkar je Sadie izvedela za Willovo afero. Še pred letom dni bi prisegla, da je nikoli ne bi prevaral, sedaj ve, da jo je, in jo zato še vedno neprijetno stresa njegov dotik. Ko Will mimogrede navrže, da imajo sosedje iz svoje hiše lep razgled, otrdi. Nato nekdo umori mlado sosedo Morgan, edino, s katero Sadie še ni govorila. Psihološka srhljivka se požene na divjo vožnjo sumničenj, namigov in obratov, ko ni nič, kot se zdi, in je vsakdo lahko morilec. Napeto! > MAJA ČREPINŠEK

JEANINE CUMMINS

AMERIŠKA TLAprevod: Danica Križman
Mladinska knjiga, zbirka Kapučino, 2021, t. v., 493 str., 34,99 €

Roman ameriške pisateljice Jeanine Cummins (1974) je ob velikih pričakovanjih izšel na začetku leta 2020, kot prvovrstno branje pa ga je priporočila tudi znamenita Oprah Winfrey. Že hitro po izidu je bil deležen tudi velike kontraverze: kritiki so se spravili nanj, da belska pisateljica ne more avtentično pisati o težavah mehiških migrantov. Lokalni kulturni kontekst seveda ni tudi globalen, zato lahko mi ta roman beremo manj obremenjeno. Ameriška tla so namreč zelo spretno, dinamično, napeto in intrigantno izpisana zgodba, v kateri ima glavna junakinja Lydia, lastnica knjigarne v Acapulcu, za moža Sebastiána, angažiranega novinarja, raziskovalca mehiških kartelov. V knjigarno na pogovore o knjigah začne k njej prihajati šarmantni Javier, za katerega pa se žal izkaže, da je šef točno tistega kartela, ki ga preiskuje Sebastián. Ko plačani morilci po njegovem naročilu pobijejo vso Lydijino sorodstvo, vključno z možem, ona z osemletnim sinom Lucom pa po naključju ostane živa, jima ne preostane drugega, kot da nemudoma zapustita Acapulco in se, kakor vesta in znata, odpravita proti ameriškemu Denverju, kjer živi njen stric. Njuna pot je smrtonosni tobogan nepredvidljivih situacij in nevarnih srečanj, ob tem pa tudi presenetljiv vpogled v tegobe latinskoameriških migrantov na poti v obljubljeno deželo. > SAMO RUGELJ

MEGAN MIRANDA

IZGINULI DEKLETIprevod: Esther Kogoj
Hiša knjig, 2021, m. v., 424 str., 13,95 €

Trilerji, umeščeni v majhna podeželska naselja ZDA, radi pod krinko bivanja v idiličnem kraju nastavijo veliko skrivnosti in potlačjenih čustev. In včasih ni treba prav veliko, da ta prikritost izbruhne na plan z usodnimi posledicami. Tokrat je to vrnitev protagonistke Nicolette Farrell v rojstno mesto v Severni Karolini, od koder je pred desetimi leti po koncu srednje šole ob izginotju svoje najboljši prijateljice odšla brez slovesa. Vendar jo bratov klic, da morata urediti prodajo hiše svojih staršev, in zloslutno pismo dementnega očeta («Govoriti moram s tabo. Tisto dekle. Videl sem jo.») pripravita, da bo skušala priti resnici do dna. A že nekaj dni po njeni vrnitvi je pogrešano dekle, ki je punca njenega nekdanjega fanta ... Roman iz leta 2016, ki je bil pisateljičin prvi skok v literaturo za odrasle (pred tem je pisala mladinske romantične paranormalne srhljivke), zaznamuje unikatna zasnova. Pripoved se namreč odvija v obratnem vrstnem redu, od petnajstega do prvega dne njenega prihoda v rodni kraj. Nicolette s tem postane »nezanesljiva pripovedovalka«, saj so bralcu, dokler ne prelista do ustreznega dne, zakriti namigi, ki jih junakinja že pozna. Svojevrsten triler, ki se vas, podobno kot si mesto prisvaja Nicolette, oklene vse do osupljivega konca. > ALEŠ CIMPRČ

Avgust Demšar: MILOŠ

Med slovenske bralce se vrača dolgo pričakovani Demšarjev Miloš! Ameriški, kompleksen in skrivnosten. V detektivski svet inšpektorja Vrenka Miloš prvič vstopi s primerom, prepletenim s homofobijo.

Avgust Demšar: CERKEV

Najobsežnejši in najbolj presenetljiv deseti, jubilejni roman, odslej tudi v broširani verziji!

PRIMERI INŠPEKTORJA VRENKA

Prvi trije kriminalni romani Avgusta Demšarja, po katerih je bila posneta serija Primeri inšpektorja Vrenka.

Irena Cerar je avtorica priljubljenih izletniških vodnikov *Pravljicne poti Slovenije*, *Pravljicne poti v zgodovino* in *Kamniške pravljicne poti*, ki so postali obvezno čtivo in stalni spremljevalci v popotniških malhah vseh vedoželjnih na poteh po Sloveniji – ne glede na starost. Zdaj se trem vodnikom po Sloveniji pridružujejo še *Pravljicne poti brez meja* (založba Sidarta), ki pokukajo čez slovenske državne – ne pa jezikovne – meje in vabijo k spoznavanju našega zamejstva in sosedstva ter bogate naravne in kulturne dediščine teh krajev. Hkrati je izšla tudi njena bolj osebna knjiga *Potepuški okruški* (založba Buča), v kateri so zbrane »bežne impresije, drobtine, ki so padle z velike mize«, zgodbe o dogodkih in sopotnikih, krajih in ljudeh, ki so odločilno prispevali k nastanku vodnika *Pravljicne poti brez meja*.

»Če si radoveden, je svet zelo velik in zanimiv.«

IRENA CERAR

PRAVLJIČNE POTI BREZ MEJA

Družinski izleti

ilustracije: Marta Bartolj ... [et al.]

zemljevidi: Lojze Miklavčič

Sidarta, 2021, t. v., 272 str., 31,90 €

IRENA CERAR

POTEPUŠKI OKRUŠKI

Kako sem hodila po robu

fotografije: Sašo Kočevar, Janez Skok

zemljevid: Andrej Bandelj

Buča, 2021, m. v., 179 str., 19,90 €

Bukla: Pred skoraj sedemnajstimi leti je vaš prvi družinski pravljicni vodnik nemudoma postal legenda, do sedaj že petkrat ponatisnjena uspešnica založbe Sidarta. Kako ste odkrili (in oblikovali) čarobno formulo?

Cerar: Res je, *Pravljicne poti Slovenije* bodo kmalu polnoletne! Lepo, da se še niso prodajno »umirile«. Čarovna formula za njihov uspeh je bila preprosta: vsakdo rad sliši zgodbo, naj bo otrok ali odrasli. Zgodbo si zapomni veliko lažje in bolje kot zgolj nizanje stvarnih informacij – tako pač delujejo človeški možgani. Znano je, da če obišče mo kro kraje, ki jih ljudske pripovedi omenjajo, t. i. »kraje spomina«, ti močneje pritegnejo našo pozornost, zato si sporočilo z lahkoto zapomni, hkrati pa globlje doživimo tako zgodbo kot prostor. No, vsega tega ob pisanju te knjige sploh še nisem vedela, preprosto se mi je zdelo zanimivo potepati z zgodbami!

Bukla: Zdi se, da je že vse razkazano, povedano, razloženo, fotografirano in objavljeno. Kako najdete nove izlete? Kaj vas povabi, da si želite obiskati neki kraj?

Cerar: Pravzaprav ne hlepim ves čas po novih krajih, lepo se mi je vedno znova vračati tudi na znane kraje, saj so v vsakem letnem času drugačni, pa tudi sama se spreminjam in s tem tudi moje doživljanje. Nove izlete, ki pa jih raziskujem in izberem za vodnik, po navadi iščem po nekem ključu, skupnem imenovalcu: v prvi knjig je bila to naravna, v drugi kulturna dediščina, v tretji okolica Kamnika, v četrti zamejstvo.

Ja, čeprav se morda zdi, da je že vse videno in znano, še zdaleč ni tako. Ko se poglobiš v neko okolje, ko ne iščeš več samo največjih in najbolj razvpih točk, znamenitosti ali lokacij, se zelo hitro zaveš, da še marsičesa ne veš. Če si radoveden, je svet zelo velik in zanimiv.

Bukla: Kdo sodeluje pri zasnovi izleta? Kdo so sodelavci v fazi, ko gradivo pripravljate za objavo? Imate testne ocenjevalce izleta na terenu?

Cerar: Oh, nobene ekipe ni, na začetku sem samo jaz in ogromno knjig! Veliko študija je potrebno, da najdem primerne zgodbe in pripadajoče izlete. Šele potem poiščem pomočnike, različne sogovornike na terenu, če je treba: domačine, poznavalce, strokovnjake, lokalne turistične delavce ... Testni ocenjevalci so kar moji domači, sorodniki in prijatelji, ki se nam včasih priključijo na terenu, pa fotografi, s katerimi se potem vračam v kraje, ki sem jih sama že obiskala. Najlepše mi je, ko peljem fotografe, pa vzdihujejo in se topijo, kako lepo je ... Potem vem, da sem »zadela«.

Bukla: Vaši vodniki so poleg naravnih in kulturnih znamenitosti podloženi s pravljicami in ljudskimi pripovedkami iz krajev, ki jih obiščete. Kakšna je vloga pravljic, čemu jih pripovedujete tudi odraslim, ne le kot popotniško motivacijo otrokom?

Cerar: Ljudske pripovedi v mojih knjigah imajo več vlog in nalog: ena je motivacijska in ste jo že omenili: majhni otroci imajo radi zgodbe in te jih spravijo v pogon. Zgodbe, ki jim jih starši berejo ali pripovedujejo pa so tudi most ali domišljjski mavrični lok po katerem se lahko osebno povežejo z dediščino – doživijo jo lahko na sebi lasten način, preko zgodbe, igre, domišljije. Ljudske pripovedi so tudi same po sebi nesovna kulturna dediščina; če poznamo zgodbo kraja, s seboj odnesemo tudi del duhovnega izročila. Ne rečejo Škoti zaman, da če želiš spoznati, začutiti neko deželo, preberi eno njeno pesem ali zgodbo. Tudi odrasli radi prisluhnejo zgodbam, če so le dobro izbrane in povedane.

Bukla: V čem se *Pravljicne poti brez meja* razlikujejo od vaših prejšnjih vodnikov?

Cerar: Konceptualno sem se držala preizkušene recepta *Pravljicnih poti*, a sem si za cilj raziskovanja izbrala zamejstvo, in to na vseh štirih mejah. Zdelo se mi je, da zna biti to velika pustolovščina. In res je bila! Predvsem dolgotrajna!

Še pri nobeni moji knjigi ni sodelovalo tako veliko ljudi, saj je bilo težje priti do informacij in sem bila veliko bolj odvisna od pomoči domačinov. Tudi pri nas je zelo malo ljudi, ki se na zamejske kraje spoznajo, zato je kar trajalo, da sem našla prave sogovornike. Najpomembnejšega sem našla v Andreju Bandlju, geografu in turističnem vodniku, ki je tudi sam soavtor več knjig s tega področja; postal je moj strokovni recenzent. Brez njega bi bila knjiga, če smo iskreni, precej kilava.

Bukla: Kakšno drugačnost izkušnje ponuja zamejstvo, ta izletniško slabo raziskan svet?

Cerar: V zamejstvu imajo vse: čudovite gore in doline, jame, morje, reke, soteske, jezera, gozdove, vasice in mesta ... Ja, vse to imamo tudi »doma«. A ustvarjanje te knjige me je naučilo, da je naš dom veliko večji, kot sem vse življenje mislila. In da je slovenska kulturna dediščina še veliko bolj raznolika. Zamejstvo je nekakšen »vmesni prostor«, vrata v drug svet, ki je hkrati tudi malo naš. Naši rojaki čez mejo so hkrati »mi« in »oni«, zato so naravni most med svetovi in kulturami. In tega Slovenci pač ne moremo najti nikjer drugje, zato je izredno dragoceno.

Bukla: 50 izletov, ki jih predstavljate, povprečnim izletnikom zadostuje za več let. Koliko časa je nastajala tako obsežna knjiga?

Cerar: Knjigo sem delala pravljicnih sedem let. Pri nastajanju me je presenetilo veliko zapletov, ki jih nisem pričakovala. O zamejstvu nisem vedela ničesar, nanj me niso vezale nobene osebne vezi, bila sem zelo nevedna. Zato sem se na kraje vračala večkrat, spoznavanje pa se je vsakič za malenkost poglobilo. V Reziji sem bila recimo sedemkrat (ja, priznam, to je skrajnost in zaljubljenost!).

Večkrat nam jo je preprosto zagodlo tudi življenje, ki je poskrbelo, da smo morali delo odložiti in recimo okrevati po operacijah. Zato je zaključek tega zahtevnega projekta neke vrste osebna zmaga za vse, ki smo bili vpleteni.

Irena Cerar

Bukla: *Potepuški okruški, sestrskaja knjiga Pravljičnih poti brez meja, ki so izšli pri založbi Buča, so črtice o vaših osebnih izkušnjah in razmišljanjih, medtem ko so noge ubirale »poti brez meja«. Spregovorite tudi o navdihujočih ljudeh, ki ste jih srečali.*

Cerar: Ko sem pisala zadnjih deset izletov za *Pravljične poti brez meja*, so zaradi korone zaprli vse meje, med Novo in italijansko Gorico pa so namestili betonske pregrade. To me je zelo prizadelo: po eni strani zato, ker sem toliko let delala knjigo, tik pred zaključkom pa so zaprli meje. Poleg tega se mi zdi misel, da bi bili ti kraji za nas nedostopni, neznosno boleča. Tako sem začela pisati drobne osebne zgodbe, za katere ni bilo mesta v vodniku, in jih objavljati na svojem Facebook profilu. Doživetja z domačini, moja lastna doživljanja zamejskih pokrajin sem želela pretočiti v zgodbe. Kasneje me je Samo Vadnov povabil, naj jih napišem še več, da bo dovolj za knjigo.

Bukla: *Je to drugi, nevidni pol vandraja, o katerem je mogoče pisati le kot pripovednik, ali morda snujete novo formulo duhovnega vodnika?*

Cerar: Želela sem napisati, kot bi rekel Robert Macfarlane, najbolj znani britanski pisec knjig o naravi, knjigo »o pokrajini in človeškem srcu«. Zame narava ni zgolj telovadnica, v kateri opravimo in zadovoljimo neke svoje potrebe. Slovenci smo strašno storilnostno naravnani, še v prostočasnih dejavnostih, mene pa to ne zanima. Narava se mi zdi tako kot branje leposlovja ena zadnjih oaz svobode in »nekoristnosti«. Bolj od aplikacij, ki bodo merile mojo »storilnost«, me zanima, kako graditi odnos med pokrajino in mano, kako vzpostaviti dialog. In kako nato vse skupaj ubesediti. Neznansko sem uživala v pisanju, saj je bilo tudi zame nekaj novega.

Bukla: *Kaj vas kliče v prihodnje?*

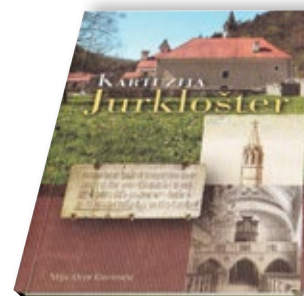
Cerar: Najprej si želim ponesti ti dve knjigi čim bolj med ljudi. Nato pa imam še nekaj čisto drugačnih zamisli!

MIJA OTER GORENČIČ

KARTUZIJA JURKLOŠTER

ZRC SAZU, zbirka Umetnine v žepu, 2021, m. v., 100 str., 19 €

Nova, že 19. monografija v poljudnoznanstveno zasnovani zbirki *Umetnine v žepu* predstavlja kartuzijo Jurklošter, ki je med vsemi mogočnimi samostani nemara še najbolj od rok in zato tudi najmanj znan kulturni spomenik te vrste na naših tleh. Strokovnjaki, opozarja avtorica, se ob raziskovanju tega skritega bisera ob potoku Gračnica nenehno srečujejo z nepričakovanimi odkritji, ki odstirajo njegovo veličino in pomen v evropskem prostoru. Tudi z dve desetletji od znamenitejših Žič mlajšim Jurkloštom je povezanih veliko zanimivosti, od posvetitve temnopoltemu afriškemu zavetniku svetemu Mavriciju do kamnitega strešnega stolpiča in groba Veronike Deseniške. Kartuzijo so leta 1200 zaradi nespoštovanja redovnih pravil ukinili, nato pa znova posvetili. Po vzponih in padcih so jo prevzeli jezuiti, po razpustitvi njihovega reda pa je prišla v posvetne roke. Leta 1779 so porušili samostanske stavbe in ob zahodnem delu cerkve začeli graditi novobaročno graščino. Takrat so prezidali tudi cerkev, kar s številnimi poznejšimi posegi in posledicami požiga med drugo svetovno vojno otežuje restavratorska dela v novejšem času. > IZTOK ILIČ

IGOR DRNOVŠEK

NAJLEPŠE STVARI SO BLIZU

42 brezmejnih doživetij za konec tedna okoli Slovenije

zemljevidi in grafike Jana Jocič
fotografije: Igor Drnovšek et al.

Mladinska knjiga, 2021, pt. v., 291 str., 29,99 €

Po knjigi *Najlepše stvari so zastoj*, v kateri je Igor Drnovšek, po izobrazbi geograf, zaposlen kot pevec v zboru Slovenske filharmonije, ki prosti čas kot iskalec doživetij rad preživlja v naravi, popisal 42 skrbno izbranih izletov po Sloveniji, je sedaj napisal še tematsko knjižno nadaljevanje *Najlepše stvari so blizu*, s katero se je odpravil k našim sosedom. Knjiga, ki kar buhti od obilja informacij, zemljevidov, fotografij, namigov, nas tokrat popelje na 42 izletov v relativni bližini slovenskih meja, Drnovšek pa se je potrudil, da nam je predstavil predele, pohodniške poti in točke, ki niso očitne iz zbirke pri obiskovanju opisanih krajev. Na Hrvaško je umestil več kot tretjino izletov, večina jih je obmorskega tipa od Istre, prek Kvarnerja do Dalmacije, na Madžarskem je dva izleta lociral ob Blatno jezero, dva pa na mejo z Avstrijo, kamor je položenih ducat izletov, od dolinskih do alpskih, tudi z lahko dostopnimi tritisočaki na čelu. Pri Italiji Drnovšek morda seže najgloblje v sosednjo deželo, skoraj do Verone, kjer nas popelje v čudovite Lesinske Alpe, kjer naletite tako na čudovite ribje fosile kot sfingam podobne izklesane skale. Vodnik po neznanih krajih v tujini, ki pa so predstavljivo blizu! > SAMO RUGELJ

JANKO ZERZER

PO KOROŠKIH POTEH

Kulturnozgodovinski turistični vodnik
fotografije: Adrian Kert et al.

Mohorjeva Celovec, 2020, t. v., 174 str., 23,90 €

Kulturnozgodovinski turistični vodnik Janka Zerzerja je priročnik, ki ga osveževanje z novimi podatki in fotografijami od prve izdaje leta 1997 naprej vedno znova pomlajuje in mu tudi s prispevki drugih poznavalcev obnavlja aktualnost. Najnovejši vključeni podatki, kot je imenovanje Jožeta Marketza za škofa krške škofije, segajo v leto 2020. Avtor, pedagog, kulturni delavec in publicist, ki ima za seboj že vrsto pomembnih knjižnih in revijalnih objav o kulturni zgodovini in njenih nosilcih, zlasti zavednih duhovnikov na avstrijskem Koroškem, je vodnik z osmimi potmi zastavil tako premišljeno, da so po njem posneli tudi film. Stvarna dejstva, kot so razdalje med kraji, ogleda vredne lokalne znamenitosti ter spletni in drugi naslovi, spremljajo majhne, a informativne fotografije in druge ilustracije, odlomki iz literarnih del in strnjene predstavitev pomembnih posameznikov in posameznic, ki pritegnejo pozornost zlasti za kulturne in zgodovinske vrednote zainteresiranih raziskovalcev Koroške. > IZTOK ILIČ

NASTJA KRAMER PESEK ET AL.

#SLADICE

Najboljše sladice

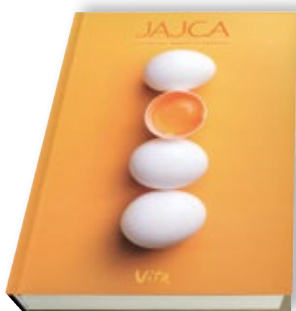
slovenskih blogerjev

urejanje: Karmen Gostinčar

Kmečki glas, 2021, t. v., 144 str., 25 €

Knjiga receptov in nasvetov predstavlja najboljše sveže ideje za sladice iz slovenske kulinarične blogerske scene. Vsak po dvanajst sladici so prispevali Nastja Kramer Pesek, Tjaša Vede in Blaž Mikuljan, Petra Kavšek, Zulejka Javeršek, Mateja Delakorda in Kristina Smodila. Avtorji so posebni vsak na svoj način, kar je skupna predstavitev ohranila z izborom receptov in načinom predstavitve. Imajo pa tudi skupno potezo: ustvarjanje sladkih umetnin, ki z okusom, vonjem, vizualno podobo in besedami, ki sladico pospremi, ponujajo užitek za dušo in vse čute. V kulinariki se moda obrača hitro, toda marsikatero izmed predstavljenih sladici bomo pripravljali še dolgo. Na primer pisan pirin marmorni kolač, borovničevo torto, ki se plasti v odtenkih vijolične, slastni namaz iz pečenih sliv in čokolade, osupljivo torto Pavlova z jagodami, zapeljive presne kavne tartufke ... Komur šestdeset predstavljenih receptov še ni dovolj, je vabljen k spremljanju blogov in video predstavitev receptov, kamor vodijo QR-kode v knjigi. > MAJA ČREPINŠEK

JAJCA

Za zajtrk, kosilo in večerjo

urejanje: Nuša Roj

Vita, 2021, t. v., 222 str., 24,95 €

Jajca predstavljajo pomemben vir hranilnih snovi in mineralov, ki jih naše telo potrebuje, da lahko kar najboljše deluje. Pred nekaj desetletji so imela jajca slab sloves zaradi tveganja okužbe s salmonelo in mita o visokem holesterolu, a najnovejše znanstvene raziskave dokazujejo, da je jajce eno najbolj hranljivih živil. Jajca poleg beljakovin vsebujejo tudi železo, ki telesu pomaga absorbirati kisik, vitamina B2 in B12, ki sta pomembna za zdrav živčni sistem, vitamin D in fosfor za zdrave kosti in zobe, vitamin A in cink za izgradnjo močnega imunskega sistema, antioksidante in mikrohranila za boljše delovanje možganov. V knjigi je tako zbranih več ducatov receptov za juhe, številne ocvrte, kuhane ali pečene jedi, solate in sladke obroke, kjer igra jajce glavno ali stransko vlogo. V vsakem razdelku jih boste nekaj gotovo poznali, še več pa bo takih, ki ste jih že pozabili ali nanje sploh še niste pomislili, zato brž k domačim rejcem po sveža jajca in preverite kakšen nov recept. > BETI HLEBEC

nja okužbe s salmonelo in mita o visokem holesterolu, a najnovejše znanstvene raziskave dokazujejo, da je jajce eno najbolj hranljivih živil. Jajca poleg beljakovin vsebujejo tudi železo, ki telesu pomaga absorbirati kisik, vitamina B2 in B12, ki sta pomembna za zdrav živčni sistem, vitamin D in fosfor za zdrave kosti in zobe, vitamin A in cink za izgradnjo močnega imunskega sistema, antioksidante in mikrohranila za boljše delovanje možganov. V knjigi je tako zbranih več ducatov receptov za juhe, številne ocvrte, kuhane ali pečene jedi, solate in sladke obroke, kjer igra jajce glavno ali stransko vlogo. V vsakem razdelku jih boste nekaj gotovo poznali, še več pa bo takih, ki ste jih že pozabili ali nanje sploh še niste pomislili, zato brž k domačim rejcem po sveža jajca in preverite kakšen nov recept. > BETI HLEBEC

ANTHONY WILLIAM

SOK ZELENE

Medicinski medij

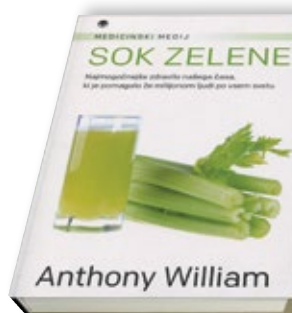
prevod: Jernej Zoran

Primus, zbirka InZdravje,

2021, m. v., 231 str., 25 €

Anthony William

Avtor knjižnih uspešnic *Medicinski medij*, *Hrana, ki spreminja življenje*, *Reševanje jeter* in *Zdravljenje ščitnice* je tokrat pod drobnogled postavil zeleno, sredozemsko zelenjavno začimbnico, ki utekočinjena v soku po njegovem mnenju velja za »enega najmočnejših zdravilnih napitkov vseh časov«. Sok zelene je prvi in lahk

ko izvedljiv korak na poti krepitve zdravja, knjiga pa poleg receptov za njegovo čim boljšo pripravo pojasnjuje tudi njegove naravne prednosti pri čiščenju telesa (minerali, skupki natrijevih soli, elektroliti, prebavni encimi, antioksidanti, vitamin C ...) in predstavi tiste zdravstvene težave, kjer bi sok zelene lahko koristil. Predvsem naj bi deloval protivnetno, okreplil alkalnost telesa, lajšal prebavne motnje, očistil kožo, zmanjšal prenapetost, izboljšal delovanje uma in drugo. Četudi mi okus zelene ni najbolj všeč, se bom naslednjo soboto gotovo oglasila na tržnici in preskusila napitek. > BETI HLEBEC

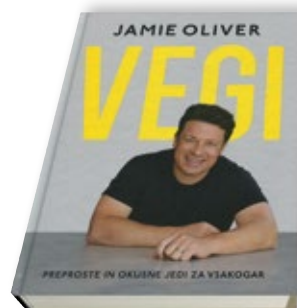
JAMIE OLIVER

VEGI

Preproste in okusne jedi za vsakogar

prevod: Srđan Milovanović

Mladinska knjiga, 2021, t. v., 309 str., 34,99 €

Jamie Oliver, letnik 1975, je kuharska institucija, človek, ki je v svoji četrstoletni karieri lansiral mnogo kuharskih trendov ali pa se tudi ujel nanje. Vse od leta 1999 je redni knjižni avtor (do zdaj natanko 30 knjig, najmanj po eno letno, včasih tudi dve), s katerimi mu je domačo kuhinjo svojih bralcev uspelo pretvoriti v oder, na katerem se vedno kaj dogaja. V slovenščini je skupaj z najnovejšo

Vegi (izvirno je izšla leta 2019) izšlo natančno ducat njegovih knjig, s katerimi nas je popeljal na mnoga prehranska področja, od hitre in še hitrejše priprave kosil, prek varčnih receptov, ki vam prihranijo denar, do vključevanja superhrane v vsakdanje obroke. *Vegi* je kolekcija preprostih jedi z vseh koncev sveta, ki jih je preizkušal tudi na svojih petih otrocih in jih družiti to, da so pripravljene iz odlične in večinoma lahko dostopne zelenjave, njihov okus pa vam bo dokazal, da za slasten (in polnovreden) obrok ne potrebujete nujno mesa. Riž in rezanci, testenine in solate, juhe in sendviči, burgerji in ocvrtki, večerni prigrizki, pite, žepki in jedi iz pekača so vse poglavja, v katerih briljira neuničljivi Oliver, apetit vzbujajoče fotografije pa je kot že mnogokrat doslej posnel fotograf John Hamilton, ki je nepričakovano in prehitro umrl (zaradi alkohola) tik po zaključku fotografiranja za to knjigo, ki mu jo je Jamie Oliver tudi posvetil. > SAMO RUGELJ

Spletna knjigarna

Vse kar potrebujeteš je knjiga in skodelica čaja.

Koda MOJIHS za 5% popust

Romani že za samo 4,99 €.

Sledi nam na

#mojaknjiga

- kriminalke • leposlovje • ljubezenski romani • biografije •
- osebna, duhovna rast • kuharice • zdravje • priročniki •
- turizem, narava • otroško, mladinsko branje •

www.mojaknjiga.si

HANNAH BROOKS-MOTL ET AL.

100 NAJLEPŠIH GRADOV NA SVETU

Potovanje po gradovih, utrbah, palačah in dvorcih
prevod: Klementina Logar
Mladinska knjiga,
2021, t. v., 256 str., 49,99 €

... tudi domača
Blejski in
Predjamski grad ...

Poleg klasičnih evropskih gradov, ki so nam zaradi bližnje geografske lege najbolj znani (avstrijski Schönbrunn, nemški Neuschwanstein, londonski Tower, grad Windsor, Praški grad, francoski Louvre ...), je v tej veliki barvni monografiji še cela vrsta veličastnih utrb, palač in imenitnih dvorcev iz drugih evropskih držav, kot so Irska, kjer mogočen grad v hribovju priča o moči Normanov, Danska s kronskimi dosežki svojih vladarjev in princev, Švedska z največjo palačo na svetu, ki je kraljeva rezidenca, finski snežni grad, ki razsvetljuje tudi najtemnejše zimske dni, pa Španija s svojimi stoletja neosvojljivimi utrbami, osupljivi arhitekturni presežki Portugalske in drugih držav. Svoje mesto pa sta v tej impresivni monografiji našla tudi domača Blejski in Predjamski grad, pa hrvaški Trakoščan in obzidje v Dubrovniku. Ampak to sploh še ni konec, v stoterico najlepših se je uvrstilo tudi dva ducata afriških in azijskih gradov, od Maroka in Tunizije, preko Omana, Jordanije, Pakistana, Indije, Kitajske, Japonske in Južne Koreje. Različne zgodovinske oblike in značilnosti vsake stavbe so poleg osupljivih civilizacijskih spomenikov tudi pomemben del zgodovinske dediščine in odsevajo značaj države, ki ji pripadajo, le upamo lahko, da si jih bo moč kmalu ogledati tudi v živo. > RENATE RUGELJ

JOŽE DRAB, ANDREJA TOMŠIČ DRAB

NAJVIŠJI VRHOVI EVROPSKIH DRŽAV

Izbirni vodnik
zemljevidi: Maj Drab
fotografije: Berlič Primož ... et al.
Planinska zveza Slovenije,
2021, pt. v., 224 str., 27,90 €

... kako raznolika
je Evropa ...

Idej, kako zainteresiranemu pohodniku predstaviti hribe in gore pri Slovenicah, nikakor ne zmanjka. V zadnjem času so se domači avtorji s svojimi vodniki podali tudi preko slovenskih meja in eden izvirnejših je ta, ki prinaša izlete na najvišje gore v posameznih evropskih državah. Napisala sta ga Jože Drab, aktiven gornik že od mladih nog in avtor več enciklopedičnih gorskih vodnikov, ter Andreja Tomšič Drab, ki je planinska vodnica PZS, obenem pa tudi avtorica člankov v Planinskem vestniku. Ker poleg hribolazenja tudi rada potujeta, je enkrat padla ideja o vseh najvišjih vrhovih v posameznih evropskih državah. Tako sta v naslednjih letih obiskala manjkajoče – vsega skupaj jih je v 48 državah 46, saj sta dva vrhova, med njimi tudi Mount Blanc, mejna in si ju za najvišjo goro lastita sosednji državi. Rezultat je zelo uporabna knjiga, opremljena z dovolj informacijami, da obiščite posamezen vršac. Seveda to ni zmeraj preprosto: ta izbirni vodnik namreč lepo pokaže tudi to, kako raznolika je Evropa: v posameznih (alpskih) državah so vzponi na najvišje vrhove že na meji alpinizma, spet drugje pa nižinski sprehodi, pri katerih vam veliko več časa vzame pot do vznožja kot pa vzpon na (včasih tudi precej neizrazit) vrh. Dobrodošel vodnik, ki ga je planincem priporočljivo vzeti s seboj na prihodnja potovanja po Evropi. > SAMO RUGELJ

Najboljše imamo doma

Znak "izbrana kakovost - Slovenija" na sadju zagotavlja:

- dodatne kontrole,
- višjo kakovost,
- pridelavo in predelavo v Sloveniji.

Preverjeno odlično!

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO,
GOZDARSTVO IN PREHRANO
IN
SLOVENSKI PRIDELAVCI
IN PREDLOVALCI SADJA

~ NAŠE ~
SUPER
SADJE

nasasuperhrana.si
f nasasuperhrana

MATJAŽ MASTNAK

VRTNICE; Gojenje in sorte
Kmečki glas, 2021, t. v., 176 str., 28 €

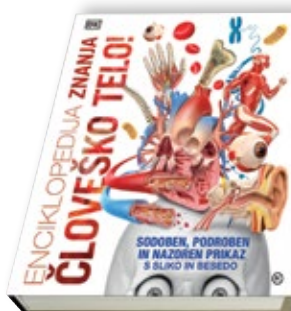
Vrtnice imajo veliko moč. V stoletjih in tisočletjih, kar se ljudje ukvarjamo z njimi, se je spremenilo že skoraj vse, tudi vrtnice same, toda njihova privlačnost je ostala. Krono kraljice cvetlic so vrtnicam v zahodnem svetu nadedli že v starem veku in je vse do danes še niso izgubile. Nesporni poznavalec in domači posredovalec znanja o vrtnicah je gotovo gozdar Matjaž Mastnak, ki je poleg drugih knjig tudi avtor treh čudovitih priročnikov o vrtnicah. V najnovejšem so poleg pregleda priporočenih sort (velecvetne, mnogocvetne, rožni grmi, popenjavne vrtnice, divje, zgodovinske in sodobne) predstavljeni tudi javni in zasebni rožni vrtovi, različne vrste sadik, primerna lega in tla, gnojenje in obrezovanje, pa tudi zatiranje bolezni in krepitev vrtnic, zato sem prepričana, da bodo te knjige veseli prav vsi domači vrtnarji, saj le redko vidimo kak vrt brez teh lepotic. > RENATE RUGELJ

ČLOVEŠKO TELO!

Enciklopedija znanja
prevod: Srđan Milovanović
Mladinska knjiga, 2021, t. v., 208 str., 29,99 €

Človeško telo je sestavljeno iz enakih gradnikov kot telesa drugih živih bitij. Od njih pa se razlikujemo po načinu sestavljanja teh delcev v celoto. Osnovni gradniki so preprosti kemični elementi, kot so voda, ogljik in kisik, ki skupaj tvorijo precej bolj zapletene spojine. Na milijardah mikroskopskih celic se osnuje življenje, nastanejo koža, kosti, kri in organi, ki ustvarijo končno podobo človeškega telesa. Čudovite računalniško narejene ilustracije pomagajo odkrivati celice, tkiva, kosti, mišice in organe na sodoben, podroben in nazoren način, prinaša pa tudi nešteto informacij, zanimivih in presenetljivih dejstev o našem »čudežnem stroju«, s katerim se vse začne in konča. Priročnik bo v pomoč tako osnovnošolcem kot dijakom in vsem, ki jih zanima, kako so organski sistemi med seboj povezani v človeško telo. > BETI HLEBEC

ANDREJ POGLAJEN

JADRANJE ZA TELEBANE

Obvezni priročnik za začetnike in tiste, ki tega ne počno prav pogosto
Didakta, 2021, pt. v., 123 str., 24,99 €

Jadralci začetniki in vsi, ki tega ne počno prav pogosto, bodo v tem jedrnatem, duhovitem in mestoma zbadljivem priročniku gotovo našli odgovore na svoja vprašanja in dileme. Avtor Andrej Poglajen je dolgoletni morski maček, ki je na podlagi lastnih izkušenj več let pripravljal napotke za prijatelje in sopotnike na svojih jadralskih avanturah, zdaj pa jih je strnil še v priročni knjižni obliki. Predstavljeni so osnovni napotki, od tega kako se pripraviti na jadranje, kaj potrebujemo za spanje, kako je na jadrnici s higieno in prehrano, do osnovne palubne opreme in funkcij posameznih delov, raznih vitlov, priveznikov in motorja, ponudi pa tudi več nasvetov za privezovanje barke, sidranje in vse drugo, kar pomaga preživeti na barki in se ob tem še dobro imeti. > RENATE RUGELJ

Matic Sever

TRAJNICE za slovenski vrt

PRAVKAR
IZŠLO!

Matic Sever je eden najbolj prepoznavnih in dejavnih strokovnjakov na področju okrasnih zelnatih trajnic in načrtovanja zasaditev za vrtove ali druge zelene površine. Izkušnje je nabiral najprej v **Botaničnem vrtu v Ljubljani**, nato pa predvsem v Belgiji, tudi pri znameniti **Jeleni de Belder Kovačič**.

V knjigi je zbral primere zasaditev, prilagojene slovenskemu okolju ter podnebju, in nasvete za pravo izbiro trajnic glede na rastišče, za sajenje, razmnoževanje, oskrbo, ... Knjiga bo pritegnila tako strokovnjake kot manj večje ljubitelje domačih zelenih oaz.

Oglejte si posnetek z njegovimi nasveti na <https://www.druzina.si/ICD/spletnastran.nsf/knjiga/trajnice-za-slovenski-vrt?Open>.

Cena: 34,90 €

Naročila po telefonu
01/360-28-28

Internet
www.druzina.si

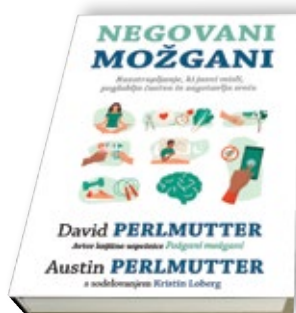
E-pošta
narocila@druzina.si

ZALOŽBA
DRUŽINA

DAVID PERLMUTTER,
AUSTIN PERLMUTTER

NEGOVANI MOŽGANI

Razstrupljanje, ki jasni misli,
pogloblja čustva in
zagotavlja srečo
prevod: Niki Neubauer
UMco, zbirka Preobrazba,
2021, m. v., 378 str., 26,90 €

Po izjemno odmevni knjigi *Požgani možgani*, v kateri je priznani nevrolog David Perlmutter analiziral slabosti uživanja prečiščenih ogljikovih hidratov in njihov negativni vpliv na delovanje možganov, ter njenem nadaljevanju *Zdravi možgani*, v kateri se je posvetil pomembnosti zdravega mikrobioma v prebavilih in njegovemu učinku na možgane, se je v tretji knjigi z naslovom *Negovani možgani* v unikatno soavtorstvo povezal s svojim sinom Austinom. V njej sta si oče in sin, pripadnika različnih generacij, zadala prvovrsten izziv: ustvariti kar se da uporaben in sodobnemu človeku prilagojen življenjski recept, ki v veliki meri zagotavlja dolgoročno čilost naših možganov. Knjiga *Negovani možgani* prinaša pregled sodobnih tegob, s katerimi se soočajo človeški možgani, oblikovani v več sto tisoč letih popolnoma drugačnih življenjskih okoliščin, kot je današnji čas. Dandanes beležimo vse večjo izpostavljenost spletnim tehnologijam in zaslonom vseh vrst, ki utrujajo in obremenjujejo naše možgane ter jih potiskajo v stalno hlepenje po takojšnjih nagradah, razburjamo se zaradi nenehnih slabih novic, ki naše telo potiskajo v stalni stres, ter doživljamo zasvojenost s predelano hrano, ki povečuje vnetja v našem telesu in škodljivo vpliva na naše možgane, kar vodi v tesnobo in vse večjo odsotnost empatije. Vse to se je v času pandemije samo še povečalo. Kako zaustaviti in preobrniti ta strupeni cikel? Avtorja, prvi je priznani nevrolog z dolgoletnimi izkušnjami, drugi pa mlad specialist interne medicine, v knjigi ponudita izhodišča za boljše negovanje naših možganov v prihodnosti. Zmanjšana izpostavljenost tehnologijam, več časa, preživetega v naravi, kakovostnejše spanje, bolj zdrava hrana, čas za meditacijo in redno telesno vadbo so nekateri od elementov, ki jih podrobno analizirata. Njihovo razumno vključevanje v vsakdanje življenje vas lahko po njunih izsledkih zanesljivo popelje na pot bolj zdravega, polnega in zadovoljnega bivanja, pri katerem bodo dobro delovali tudi vaši možgani. Knjiga, ki predstavlja koncizen in premišljen vodnik po zdravem življenju in v veliki meri zagotavlja dolgotrajno čilost naših možganov! > SAMO RUGELJ

SONČA VALIČ

SONČINE SKRIVNOSTI ZA DOBRO POČUTJE

ilustracije: Mia Sivec
Chiara, 2021, m. v., 103 str., 15,90 €

Kozmetičarka in limfna terapevtka prisega na naraven pristop in na naravne sestavine. Z njimi se polepšamo, prispevamo k boljšemu počutju in bolj zdravemu videzu. Izkušnje, ki jih je zbirala 50 let, je strnila v knjigo receptov. Večino sestavin najdemo v domači shrampi in na vrtu, na primer prečiščeno maslo za nego rok in las, jabolka in krompir za obrazno masko, morsko sol za piling, hrastovo lubje za problematično kožo. Recepti za nego kože obraza, telesa in las so namenjeni poživljaljoči in obnovitveni negi, pa tudi negi pri posebnih stanjih, na primer pri mladostni mozoljavosti ali pri nečisti koži zaradi ličil, problematični koži v zrelih letih, koži, ki jo muči luskavica ... Dodani so recepti za naravne repelente, za dvigovanje odpornosti in nego kože, ki je bila izpostavljena soncu. Avtorica v besedilo vpleta osebne izkušnje, kar recepte povezuje v zanimivo branje. > MAJA ČREPINŠEK

DAVID DEIDA

PRIROČNIK ZA RAZSVETLJEN SEKS

Veščine za vrhunske ljubimce
prevod: Alma Zupan
Chiara, 2021, m. v., 201 str., 24 €

David Deido (1958), avtorja mnogih knjig in učitelja praks za osebno rast ter bolj kakovostno življenje, ki na izviren način povezuje vzhodnjaška znanja z zahodnim načinom življenja, v slovenščini že poznamo po knjigi *Pot odličnega moškega*, s katero je skušal moškimi vdihniti samozavest, pa tudi prave partnerske vrednote. S *Priručnikom za razsvetljen seks*, ki je izvirno izšel leta 2004, ter po izidu požel veliko zanimanja, je Deida razširil področje svojega poučevanja in delovanja. Za Deido je pri spolnosti ključna energija, njeno zadrževanje, usmerjanje in kroženje, kar opredeljuje v začetnem delu, v nadaljevanju pa (pri moških) poudarja ključen vidik ponastavljanja zasvojenosti z ejakulacijo. Ta je po Deidi namreč posledica tako evolucijskih kot družbenih pričakovanj, njena prevelika pogostnost pa poslabšuje splošno življenjsko zadovoljstvo in raven (spolne) energije. Pri ženskah Deida razlikuje med tremi vrstami orgazmov in postreže z mnogimi nasveti, kako lahko ženska uživa v njih, pri čemer izpostavlja pomembnost tega, da ženska zaupa svojemu lastnemu spolnemu procesu. V sklepnem delu knjige se Deida posveti odkrivanju novih erogenih con in njihovi »obdelavi«, uporabi različnih ritmov, izmenjavanju globokega in plitvega, hitrim vibracijam, za ključno spodnjo mejo ljubljenja pa postavlja 45 minut in v zadnjem delu postreže še z vajami za dvig spolne energije. Priručnik, ki vas vabi, da o spolnosti razmišljate širše in na nov način. > SAMO RUGELJ

AMANDA OSWALD

PROŽILNE TOČKE

prevod: Maja Šukarov

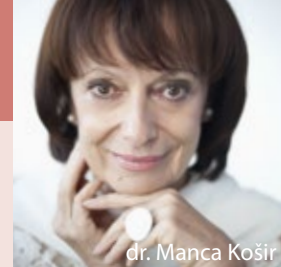
NATHALIA WESTMACOTT-BROWN

ZDRAVILNI DIH

prevod: Tina Stanek
Mladinska knjiga,
2021, m. v., 139 str., 19,99 €/knjigo

Vedno bolj se zavedamo, da se kljub napredni medicini preventivno splača živeti čim bolj zdravo in si pri manjših zdravstvenih težavah pomagati sam. Bolečina, ki jo čutimo v vratu, ramenih ali križu je pogosto posledica mišičnih vozlov in neprožnega vezivnega tkiva. Vzrokov za njen nastanek je veliko, običajno so kombinacija dela, premalo pristočasnih aktivnosti, nepravilne telesne drža in visoke ravni stresa. Z odkrivanjem in masažo prožilnih točk lahko ublažimo ali v celoti odpravimo bolečino od migren do poškodb zaradi ponavljajočih se gibov. Moderno oblikovan priročnik malega formata nam pomaga najprej razumeti in poiškati prožilne točke, potem pa z njihovim drgnjenjem in raztezanjem (ročno ali s pripomočki, kot so žogice in valjčki) ublažiti ali v celoti odpraviti bolečine. V drugi knjigi iz zbirke *Zdravje na dosegu roke* pa se skriva tisočletno védenje o pozitivnem učinku ozavečenega dihanja, ki ga potrjujejo tudi sodobne raziskave. Preprosta nevidna sila – dih – vpliva na delovanje možganov, sprejemanje odločitev, telesno zmogljivost, vzdržljivost ... S pravilnim dihanjem (predstavljenih je kar 50 vaj in tehnik) lahko uravnavamo stres, ublažimo bolečino in tesnobo, lažje zaspimo in si okrepimo samozavest. Zmasirajte si rame, ozavestite dihanje in gotovo boste kmalu opazili spremembo počutja. > BETI HLEBEC

dr. Manca Košir

PAUL DOLAN

SREČNI DO KONCA DNI

Opuščanje mita o idealnem življenju

prevod: Špela Vodopivec

UMco, zbirka Preobrazba,

2020, m. v., 326 str., 24,90 €, JAK

Vse več je knjig za samopomoč o tem, kako biti srečen, nasvetov o tej temi je stotine. Kaj vse bi morali, kaj bi bilo treba, kaj družba pričakuje, kot da obstajajo univerzalni recepti ne glede na naše zmožnosti in neodvisno od okoliščin, v katerih živimo. Branje Paula Dolana, uglednega profesorja vedenjske znanosti ter svetovalca vladam, podjetjem in različnim organizacijam, o tem, kako vplivati na počutje ljudi in kako izboljšati kakovost njihovega življenja, je prav osvetojuče! Razbija družbene predsodke, pričakovanja, moralne sodbe in kar je še podobnih odvečnosti, ki preprečujejo, da bi bili zadovoljni po svoji lastni meri in v skladu s kontekstom bivanja. Poleg številnih študij prinaša Dolanova knjiga klenu držo pripadnika delavskega razreda, ki se raje kot z intelektualno smetano (»Mori me zlasti to, da akademiki jemljejo sebe tako resno«) družbi s tetoviranimi bodibilderji in ne piše zamotano s kopicenjem citatov, temveč jasno in še duhovito povrh. »Meni je čisto vseeno, kaj počnete, dokler vas to osrečuje in pri tem po nepotrebem ne škodujete ljudem okoli sebe. Osredotočanje na izkustvo namesto na pričakovanja spodbuja sožitje različnih življenjskih slogov, vključno (vendar ne zgolj) s tistimi, ki so skladni s prevladujočimi družbenimi normami.« Slednje nam pogosto škodujejo, povzročajo nezadovoljstvo in trpljenje. Tega pač ne bomo odpravili predvsem s tem, da se bomo naučili meditirati in manifestirati svoje želje ter ljudem dopovedovali, da so sami krivi za svoje bedno stanje in uničeno zdravje. Zmanjšati je treba družbene neenakosti, diskriminacije in vzpostaviti pravičnejši red! Dolan opozarja, naj se manj ukvarjamo z namerami ljudi, pač pa pogledamo, kako učinkujejo njihova dejanja. Družbeni status in visoki finančni prilivi niso ključni za srečno življenje, pokaže s številnimi študijami, denimo: če bi spraševali ljudi, katera služba je boljša, odvetniška ali cvetličarska, bi večina odgovorila, da ugledna odvetniška. Nak! Kar zadeva zadovoljstvo v službi, so cvetličarji na boljšem: 87 odstotkov cvetličarjev pritrjuje, da so srečni, medtem

ko se kar 23 odstotkov manj odvetnikov počuti tako. »Novejši podatki kažejo, da v najbolj 'uspešnih' poklicih ne bomo našli najsrečnejših delavcev.« Spodbudni so še mnogi drugi podatki. In tudi zabavni!

Kot tale: Če opravljata anketo o pričakovani dolžini življenja zakonca skupaj, bosta oba zagotavljala, da poročeni živijo dlje, če jo opravi vsak zase, se bo pokazalo, da poročeni nimajo pričakovano daljšega življenja kot samski. Imeti veselje v službi, najti smisel in delo in odnosih, kar pripomore k srečnemu življenju, pač ni enako temu, kar drugi (starši, mediji, družbena omrežja ...) pričakujejo od nas in za nas. Na začetku vsakega poglavja nam avtor zastavlja vprašanja, vredna razmišljanja. Takole grejo – Življenje A: Ste premožni. Pogosto ste nesrečni. Življenje B: Niste premožni. Redko ste nesrečni. Naprej pa sami preberite in privijugajte do sladkega konca: »Nazdravljam temu, da bi vsi opustili mit o idealnem življenju in živeli srečni do konca dni.« Hura!

IZIDOR GAŠPERLIN

STRIPTIZ V DVOJE

Skrivnosti dobrega partnerskega odnosa

Gl svetovanje, 2021, pt. v., 254 str., 24,95 €

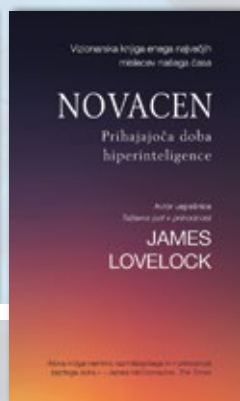

Besede sreča terapevt Izidor Gašperlin ne uporablja, raje piše o trajno zadovoljujočih odnosih. Pred kratkim je izdal *Sriptiz v dvoje*, sklepni del trilogije (*Čutim, torej sem*, *Solo v dvoje*) o odnosih, v kateri tudi on razbija mite, pričakovanja, iluzije. Klenu duhovito. Iz osebnih izkušenj in terapevtske prakse. Brez ovinkarjenj in s citati obloženega teksta reče bobu bob: Prevzemi odgovornost za svoje življenje in ne dovoli si izgubiti sebe. Bodi, kar si – bodi pristen. Nauči se upravljati s svojimi čustvi, pokaži jih, izrazi jih. Pokazati ranljivost ni šibkost, temveč pogum. Brez konfliktov in kompromisov partnerskih odnosov ni. Spoštuj dogovore. Ključ za našeto je kakovosten pogovor, ki je slovenska rak rana. Zavedaj se, da lju-bezen ni čustvo, temveč odločitev: trdo delo vsak dan znova. Poišči strokovno pomoč, če sam ne zmoreš in če vama v dvoje ne gre. Dodajam: In beri Gašperlinove knjige, ker one berejo nas. Povem iz lastne izkušnje: zna boleti, a je zdravilno!

Timothy Snyder
NAŠA BOLEHNOST
Lekcije o svobodi in solidarnosti.
Poduki iz bolniškega dnevnika

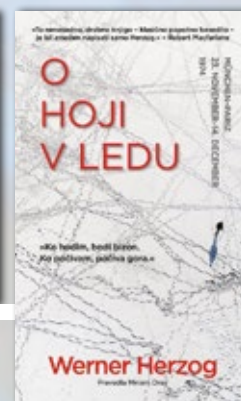
Svoboda pripada posameznikom. Da bi lahko bili svobodni, potrebujemo zdravje. Za zdravje pa potrebujemo drug drugega.

James Lovelock
NOVACEN
Prihajajoča doba hiperinteligence

Vizionarska knjiga enega največjih mislecev našega časa

»Najbolj vpliven znanstvenik in znanstveni pisec po Charlesu Darwinu.« – Irish Times

Werner Herzog
O HOJI V LEDU
München–Pariz
23. november–
14. december 1974

»To nenavadno, drobno knjigo – klasično popotno besedilo – je bil zmožen napisati samo Herzog.«
– Robert Macfarlane

POPPY O'NEILL

NE SKRBI, BODI SREČEN

Vodnik za obvladovanje tesnobe za otroke

prevod: Anaja Siver

Primus, zbirka Prima za mlade, 2021, t. v., 140 str., 17,90 €

Se vam zdi, da je vaš otrok pogosto zaskrbljen? Ga večkrat boli trebuh ali pa je razdražljiv, jokav, jezen ali zaprt vase? To morda kaže, da je tesnoben. Ta knjiga je preprost in zabaven delovni zvezek za otroke, ki ga lahko izpolnjujejo sami ali skupaj s starši in drugimi odraslimi osebami. V njej bodo našli jasne razlage in primere tesnobnih občutkov, misli in doživljanja ter se naučili, kako razumeti, obvladati in spremeniti tesnobna vedenja, se soočiti s strahovi, poskrbeti za svoje zdravje in samopodobo. Knjiga je polna pozitivnih trditev, ki jih bo otrok lahko s pridom uporabljal, in zgledov, kako so tesnobo obvladali sovrstniki, saj se otroci pogosto lahko počutijo, kot da imajo edini te strahove. Če vedo, da to ni res, jim je to lahko v veliko uteho. Poppy O'Neill je avtorica knjig o duševnem zdravju za otroke in odrasle, in četudi je knjiga prvenstveno namenjena otrokom, starim sedem do enajst let, je nujno, da jo preberejo tudi starši, da bodo otrokom v težavnih obdobjih lahko v oporo. > BETI HLEBEC

... knjiga je polna pozitivnih trditev ...

REGINE GALANTI

OBVLADOVANJE TESNOBE ZA NAJSTNIKE

Osnovne tehnike vedenjsko-kognitivne terapije in čuječnosti, s katerimi najstniki lahko obvladajo tesnobo in premagajo stres

prevod: Tina Jeromen

Vita, 2021, t. v., 173 str., 24,95 €

Avtorica priročnika je klinična psihologinja dr. Regine Galanti, specializirana za kognitivno-vedenjsko terapijo otrok in najstnikov s tesnobo. Na enem mestu je zbrala širok nabor raznolikih strategij in tehnik, s katerimi lahko mladostniki najdejo svoj način spopadanja z anksioznostjo, raznimi fobijami, napadi panike in vsemi vrstami tesnobe, seveda pa se morajo pri vseh resnejših težavah posvetovati tudi s psihologom ali psihiatrom. Z vadbo teh tehnik (od zdravega razmišljanja, čuječnosti, obvladovanja negativnih misli, postopnega izpostavljanja strahovom, mišičnega sproščanja, dihanja, sočutja ...) se mladi naučijo korak za korakom obvladovati svoje misli, vedenje in telesne odzive, ter se tako lažje spopadejo z življenjskimi izzivi. Za umirjanje telesnih simptomov pa svetuje tudi dovolj spanja, redno in zdravo prehrano ter gibanje in telovadbo. Odličen priročnik za samopomoč najstnikom bo v oporo tudi staršem in vzgojiteljem, ki se srečujejo s težavami in anksioznostmi svojih najstniških otrok. > RENATE RUGELJ

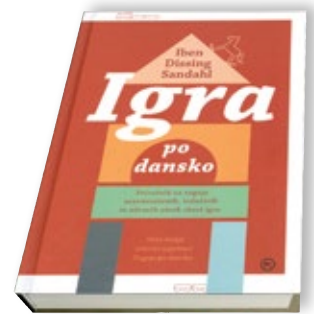
IBEN DISSING SANDAHL

IGRA PO DANSKO

Priročnik za vzgojo uravnoteženih, trdoživih in zdravih otrok skozi igro

prevod: Urša Korošec

Mladinska knjiga, 2021, t. v., 224 str., 22,98 €

... igra je nenadomestljiv del otrokovega razvoja! ...

Igra je nenadomestljiv del otrokovega razvoja! A v sodobni družbi, usmerjeni k ciljni orientiranosti, se pogosto zdi, da starši otroku sploh ne (do)pustijo, da bi se spontano prepustil njenemu toku. Avtorica tega priročnika, priznana danska strokovnjakinja za vzgojo, psihoterapevtka, učiteljica in predavateljica, se tega dejstva močno zaveda, zato v svojem novem delu opiše, kako spremeniti naša prepričanja in se bolje ovesti vseh potencialov igre. Tako kot v svoji prejšnji uspešnici *Vzgoja po dansko* tudi tokrat ne skopari s primeri iz vsakdanjega življenja, pri čemer v pisanje, podprto s strokovnimi dejstvi s področja vzgoje in otrokovega razvoja, vpleta tudi obilo lastnih izkušenj, obenem pa tudi razkrije, kaj je tisto, kar je pri igri še posebej danskega. Ni namreč naključje, da Danci že 40 let veljajo za najsrečnejši narod na svetu, k čemur, kot spoznamo v knjigi, zagotovo pripomorejo njihova najzgodnejša leta razvoja, obogatena z obilo proste igre. Ob pomoči avtoričinih navdihujočih namigov lahko danski način otroške igre zdaj preneseemo tudi v naše okolje in tako otroku ponudimo najboljše za krepitev njegove samoiniciativnosti, trdoživosti in vedoželjnosti. Zares odličen in vsestransko uporaben priročnik za vse starše in najrazličnejše strokovne delavce! > VESNA SIVEC POLJANŠEK

SONJA PEČJAK, TINA PIRC, KATJA KOŠIR

MEDVRSTNIŠKO NASILJE V ŠOLI

Znanstvena založba Filozofske fakultete, 2021, m. v., 315 str., 24,90 €

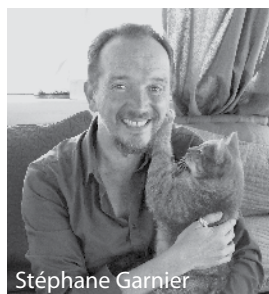
Strokovna monografija, ki je v prvi vrsti namenjena študentom psihologije (in drugih pedagoških programov), svetovalnim delavcem in učiteljem, pa tudi staršem, se analitično in poglobljeno loteva medvrstniškega nasilja v šolah, ki je prisotno po vseh šolah po vsem svetu. Knjiga je razdeljena na pet poglavij: začne se z opredelitvijo in vrstami medvrstniškega nasilja, kjer izvemo, kaj je medvrstniško nasilje in definicije le-tega, pa tudi kaj to ni; nadalje obravnava razširjenost medvrstniškega nasilja (tudi v raziskavah), opredeli demografske in strukturne značilnosti, kakšna je pri tem vloga vrstnikov in učiteljev; tretje poglavje se loteva udeležencev in dinamike v medvrstniškem nasilju – obravnava tudi teoretične podlage za razumevanje le-tega, potem pa avtorice učijo raziskovati medvrstniško nasilje – tu najdemo tudi vprašalnike za učence in učitelje. Zadnji del je posvečen spoprijemanju z medvrstniškim nasiljem – v njem so tudi primeri preventivnih in intervencijskih programov v Sloveniji. Avtorice navajajo, da je eno ključnih sporočil te knjige, da tipiziranje učencev kot nasilnežev oziroma žrtev ni smiselno, saj takšno »predalčkanje« ne vodi v konstruktivne rešitve in lahko težave le še okrepi. Razumevanje in ustavljanje medvrstniškega nasilja je zelo pomembno za normalen psihični razvoj otrok in mladostnikov. > SABINA BURKELJCA

STÉPHANE GARNIER

ZIVETI PO MAČJE

prevod: Luka Novak

Vida, 2021, pt. v., 207 str., 22,90 €

Stéphane Garnier

Francoski pisatelj, kolumnist, esejist in tekstopisec Stéphane Garnier (1974) se slovenskim bralcem predstavlja z edinstvenim priročnikom za zmanjšanje stresa, ki črpa navdih iz življenja mačk. Priročnik na prvi

pogled deluje humoristično, že po nekaj poglavjih pa razkrije, da se za duhovitostjo skrivajo tehtne ugotovitve, ki so rezultat pronicljivega opazovanja tako človeške kot mačje narave. Avtor izhaja iz predpostavke, da lahko svoje življenje izboljšamo, če se zgledujemo po mačkah. Verjame, da so ta elegantna bitja, ki so si že v starem Egiptu pridobila status božanstva in so jih cenili zaradi njihove modrosti, prisotna v našem življenju z namenom, da nam posredujejo spoznanja, zaradi katerih bo naše življenje lahkotnejše, bolj igrivo in bolj naše. Skupaj s svojim mačkom Ziggyjem nam na razumljiv in zabaven način predstavi precejšnje število mačjih značilnosti. Vsaka prinaša pristrčno ilustracijo iz mačjega življenja in citat znane osebnosti. V krajšem zapisu je predstavljeno, kako se ta lastnost iz življenja mačke lahko prenese v človeški vsakdan. Na koncu pa najdemo še test za preverjanje »lastnega mačjega kvocienta« z napotki, kaj morate storiti, da bi bili mačkam podobni še bolj. Priročnik za vse ljubitelje mačk, pa tudi za tiste, ki to (še) niso. > GORDANA GRANATIR

MARKO PAVLIHA

ONKRAJ MATERIALISTIČNEGA PREPRIČANJA

Duhovna dramila

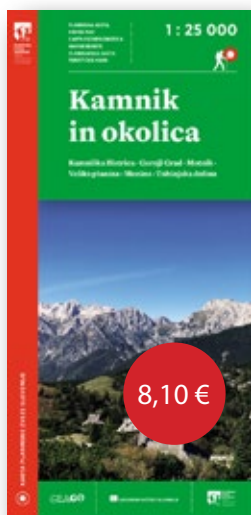
GV založba, 2021, m. v., 176 str., 25 €

Marko Pavliha (1962), priznani profesor pomorskega in prometnega prava, publicist in vse bolj tudi avtor knjig z vsebino za splošno občinstvo (denimo *Dvanajst minut pred dvanajsto* in *Pritisni na tipko Človek*), je v zadnjem obdobju kar nekaj svojih intelektualnih sposobnosti usmeril v raziskovanje duhovnih besedil, bodisi klasičnih, od indijskih Bhagavadgite, Upanišad in Svetega pisma do novodobnih duhovnih avtorjev, kot sta denimo Američan Joe Dispenza in naš pater Karel Geržan. V svojih razmišljanjih, med katerimi spotoma poje slavo knjigam in njihovevemu neizbrisnemu vplivu na človekovo razmišljanje in kasnejša dejanja, skuša Pavliha ujeti poenotenje, določiti skupni imenovalec vse te duhovne sfere ter pokazati, kako lahko njene različne prakse prispevajo k celostni človekovi uresničitvi. Pavliha besedila, ki jih je deloma objavil že poprej, poveže v novo kakovost, tako da pred nami sestavi učbenik, neke vrste vodnik, v katerem kombinira lastno in splošno duhovno izkustvo ter vseskozi poskuša nagovoriti racionalnosti zavezanega človeka, da pogleda okoli ovinka in uzre še kaj novega, to pa počne brez preroških ambicij, bolj kot angažirani opazovalec, ki skuša v modrostih preteklosti uzreti prave recepte za prihodnje življenje. > SAMO RUGELJ

... usmeril v raziskovanje duhovnih besedil ...

KAMNIK IN OKOLICA 1 : 25.000

DDV je vključen v ceno.

Je najboljši za raziskovanje:

- vrhov in poti nad Kamniško Bistrico in Tuhinjsko dolino
- očarljivih planin Velike planine, Menine planine in južnega dela Dleskovške planote
- priljubljenih izletniških in planinskih točk s številnimi kamniškimi hišnimi vrhovi in znamenitostmi.

NAJVIŠJI VRHOVI EVROPSKIH DRŽAV

Jože Drab in Andreja Tomšič Drab

- Vodnik vsebuje opise najvišjih vrhov (Elbrus, Mont Blanc, Grossglockner, Zugspitze, ...).
- Pride prav na morskem dopustu (Malta, Ciper, Hrvaška, ...).
- Z njim popestrimo dolge poti po Evropi s krajšimi sprehodi (Belgija, Nizozemska, Belorusija, Litva, Danska, Estonija, ...).
- Nas nagovori k obisku drugih zanimivih evropskih gorstev (Sierra Nevada, Pirineji, Tatre, ...) in turističnih krajev (Vatikan, Monako, ...).

Planinska trgovina PZS Informacije in naročila na sedežu PZS: Ob železnici 30 a, Ljubljana, v času uradnih ur, **po pošti:** p. p. 214, SI-1001 Ljubljana, **po telefonu:** 01 43 45 684 v času uradnih ur, **faksu:** 01 43 45 691, **brezplačna telefonska številka:** 080 1893 (24 ur na dan, vse dni v letu), **e-naročila:** narocilo@pzs.si ali **spletna trgovina PZS:** <http://trgovina.pzs.si>. **Uradne ure** v Planinski založbi PZS, Ljubljana, Ob železnici 30 a: v ponedeljek in četrtek od 9. do 15. ure, sredo od 9. do 17. ure, petek od 9. do 13. ure (odmor za malico: 10.30–11.00).

ANSELM GRÜN

DUHOVNA LEKARNA

Za vse primere

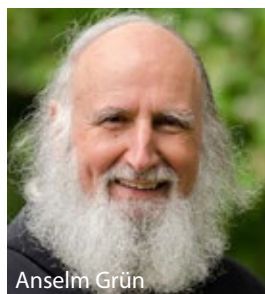
prevod: Alenka Novak

Celjska Mohorjeva družba, 2020, t. v., 153 str., 18,90 €

Anselm Grün, naš »znanec« na področju duhovne pomoči skozi zapisane besede, je tu z novo knjigo z naslovom *Duhovna lekarna*.

Pravzaprav so vse njegove knjige tega značaja – polne so besed, ki zdravijo, saj nihče izmed nas ni imun na požrešnost, nečistovanje, lakomnost, žalost, jezo, duhovno naveličanost, domišljavost, napuh. Vse to nosimo v sebi in beseda Svetega pisma nas poveže z drugim polom in tako preobraža negativne misli v pozitivne, a ne na silo. Pravi, da prav zato pozitivno mišljenje pri mnogih ni uspešno (ker se silijo biti pozitivni) in negativni pol potem spregovori še glasneje, pogosto v obliki depresije. »Menihi so bolj realni in človeški. Negativne misli jih ne presenetijo. Dovolijo si jih. Potem pa vanje položijo besede iz Svetega pisma, ki se škodljivemu delovanju teh misli uprejo z zdravilno močjo Božje besede.« Drobna, skoraj žepna knjižica bogate duhovne pomoči nam kaže pot preobrazbe iz teme v svetlobo. »Kdor hodi z modrimi, bo moder.« (Prg 13,20) > SABINA BURKELJCA

Anselm Grün

DAVID R. HAWKINS

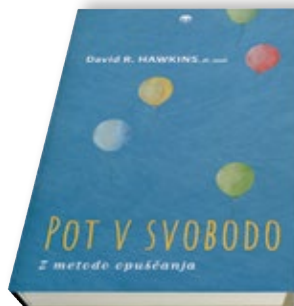
POT V SVOBODO

Z metodo opuščanja

prevod: Maša Jelušič

Primus, zbirka Primula, 2021, m. v., 320 str., 27 €

D. R. Hawkins (1927–2012) je bil ameriški zdravnik, psihiater in duhovni učitelj, ki je za časa življenja napisal mnogo knjig s katerimi je propagiral svoje videnje izboljševanja kakovosti življenja. *Pot v svobodo* je njegova knjiga iz leta 2012, kjer Hawkins po izjemnem, antologijskem uvodu, v katerem na dveh straneh popiše seznam različnih (alternativnih) metod osebnostne in duhovne rasti, h katerim se zateka moderni človek, pri tem pa se srečuje z različnimi »strokovnjaki«, v nadaljevanju predstavi svojo metodo, metodo opuščanja. To uporabniku razloži tako, da mu sugerira, naj si predstavlja, da je sredi resnega in intenzivnega prepira, zaradi katerega je jezen in prizadet. Nenadoma pa ga prešine, da je vse to, zaradi česar se prička, v resnici smešno, morda celo neumno. Tako iz nesoglasij posameznik lahko hipoma preide v smeh, zaradi česar pritisk popusti, tako da si lahko opomore od zamere, strahu in občutka, da je bil napaden, zato se nenadoma počutite svobodne in srečne. Če bi to lahko storili vedno, v vsaki kritični situaciji, trdi Hawkins, bi se lahko (skoraj) vselej počutili svobodne in srečne, naši občutki pa nas ne bi več spravljali v kot. To je tudi smisel te metode: da se zavestno in po svoji lastni volji ne obremenjujemo z neprijetnimi čustvi. Uporabna knjiga za vsakdanje tegobe v stresnem času! > SAMO RUGELJ

ERIH TETIČKOVIČ, MOJCA RECEK

NAJBOLJŠI ČLOVEKOV IN PASJI PRIJATELJ

Jasa, 2021, t. v., 85 str., 19,50 €

Primarij Erih Tetičkovič, cenjen slovenski zdravnik, priznan nevrolog in ugleden profesor, je znan tudi po dobrodelnem delovanju pri Rdečem križu, organizaciji plesov in dolgoletnem zavzemanju za pravice živali v okviru Društva za varstvo in proti mučenju živali Maribor. Z Mojco Recsek, novinarko nacionalne televizije, sta soustvarila knjigo, v kateri dr. Tetičkovič spregovori o tistem, kar mu bogati osebno življenje: družini, navdušenju nad tulipani, predvsem pa dragocenemu darilu brezmejnega pasjega prijateljstva, ki ga razveseljuje že vse življenje. Pripoveduje o nesebični ljubezni, iskrenosti in neomajni pripadnosti, kakršno svojemu človeku podarjajo psi. Knjiga je priklon življenju, čudenju skrivnostni povezanosti vsega pod soncem, povabilo, da bi v dobro živali storili več, in spodbuda, da bi vsi zaživelj polnejše. > MAJA ČREPINŠEK

VODNIK PO KROŽNI POTI

Viki Grošelj

KRONA SLOVENIJE

125 strani • 17 €

Pot skozi popotniški paradiz v eni najlepših pokrajin Evrope.

- 15 zemljevidov,
- 81 fotografij

IZPOVEDNI POTOPIŠ

Irena Cerar

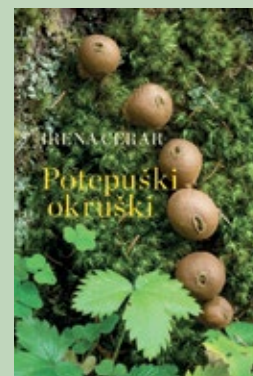
POTEPUŠKI OKRUŠKI

Kako sem hodila po robu

180 strani • 19,90 €

Doživetja sedemletnega raziskovanja slovenskih zamejskih pokrajin.

Opisi potepanj, tkanje stikov z ljudmi, osebno iskanje lepote in sozvočja z naravo.

NADALJEVANJE USPEŠNICE

Maja Gal Štromar

7 KG DO SREČE

drugi del

272 strani • 24,90 €

Duhovit roman govori o tem, kako se ženska privadi na dolgčas, se znova najde in zažari.

(Nič več) hudomušna izpoved slovenske (nič več) igralke Mare Vodopivec.

ANGAŽIRANA ZGODBA

Lorin Möscha

NA TNALU NEMOČI

zgodba o medvrstniškem nasilju

220 strani • 23,90 €

Knjiga vam bo omogočila boljše razumevanje mladostnikovega doživljanja ter vas oskrbela z upanjem in rešitvami.

www.buca.si
info@buca.si
01/230 65 80

V Trgovskem domu v Gorici so Slovenci odprli nove moderne prostore Feiglove knjižnice, goriške enote Narodne in študijske knjižnice. Zračni, odprti prostori s toplimi barvami in velikimi izložbenimi okni so pravo vabilo za ljubitelje branja. V luči evropske prestolnice kulture Nova Gorica Gorizia 2025 bo ta prestižni prostor odličen povezovalni člen številnih dogodkov.

Luisa Gergolet

Feiglova knjižnica

Lepi novi prostori zaznamujejo obnovljeno lokacijo Feiglove knjižnice v Trgovskem domu v Gorici. Nad vrati glavnega vhoda, na vogalu Fabianijeve palače, stoji velik logo Narodne in študijske knjižnice, ki je vabilo vsem mimoidočim, da vstopijo in se naučijo kulture. Na izložbenih oknih je od daleč viden slovenski napis Trgovski dom. Vidna izpostavljenost slovenščine v samem središču mesta Gorice je zelo pomembna pridobitev za vse Slovence.

Trgovski dom ima za sabo težko zgodovino in si danes zasluži ponovno pridobitev nekdanjega blišča in vloge v kulturnem tkivu mesta na meji. Palača je bila zgrajena leta 1904 in je postala srce političnih, gospodarskih, kulturnih in športnih dejavnosti goriških Slovencev. Konceptualna novost je bila večnamenskost stavbe z raznolikimi vsebinami, ki so se medsebojno dopolnjevale. Arhitekt Maks Fabiani je Trgovski dom zasnoval po zgledu Narodnega doma v Trstu, ki je bil zgrajen samo leto prej. Arhitektura Trgovskega doma je predstavljala v takratni Gorici novo velikostno merilo, kjer so se elementi dunajske secesije spajali z baročno tradicijo mesta. Stolpič nad zaobljenim vogalom je arhitekt zarisal naknadno in nanj postavil napis *Trgovski dom*, ki ga danes žal ni več.

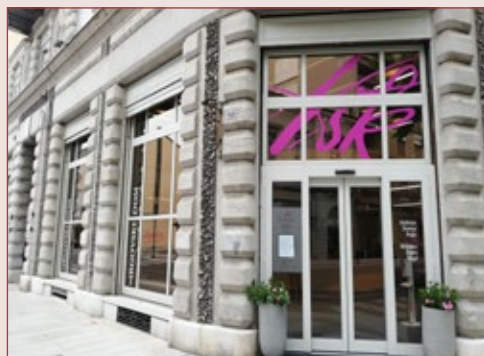
Vse do prve svetovne vojne je bilo gospodarsko in kulturno življenje goriških Slovencev zelo razvejano in cvetoče. Središče vsega je bil Trgovski dom. Poleg banke, telovadnice, gledališke dvorane, glasbene šole, kavarn, restavracije, trgovin in stanovanj je v njem dobila svoje prostore tudi slovenska knjižnica, ki je izposojala slovenske, italijanske in nemške knjige. V Gorici je živela takrat več kot polovica Slovencev, ki so si s skupnimi močmi prizadevali za ohranjanje slovenstva v Avstro-Ogrski državi.

Med prvo vojno, ko je tu potekala soška fronta, je bila stavba bombardirana, a so jo Slovenci po vojni obnovili. Med fašizmom pa je Trgovski dom doživel pravo razdejanje. Oboroženi škvadrasti so vdrli v stavbo, uničili prostore in imovino, na cesti sežgali knjige in razbili napis Trgovski dom. Fašistična stranka je nato z zvijačo prevzela tudi njeno lastništvo. Šele po drugi vojni so v stavbo ponovno vstopile slovenske organizacije, povezane v Slovensko-italijansko antifašistično unijo in obudile kulturno dejavnost Ljudskega doma, kot so ga takrat preimenovali. Žal je bilo delovanje slovenskih društev kratkotrajno, saj je bila že novembra 1946 po nalogu zavezniške vojaške uprave izvedena prisilna deložacija stavbe. Končno pa je bilo z zakonom za zaščito Slovencev v Italiji št. 38/2001 določeno,

da se v Trgovski dom namestijo kulturne in znanstvene inštitucije slovenskega jezika začenši z Narodno in študijsko knjižnico. Uresničitev zakonskih določil je dolgoročen in zamuden proces, ki je svoje prve rezultate pokazal po dobrem desetletju. Komaj leta 2014 so bili knjižnici dodeljeni prvi urejeni prostori v pritličju Trgovskega doma, nekaj let kasneje pa še preostali prostori, ki so zahtevali temeljito obnovo. Istočasno so bila zagotovljena tudi javna finančna sredstva za obnovo in opremo. NŠK je namreč zasebno društvo, ki prejema letni državni prispevek iz zaščitnega zakona za njeno redno delovanje. Eno šestino potrebnih sredstev prispeva tudi Republika Slovenija preko Ministrstva za Slovence po svetu in v zamejstvu.

Načrt za obnovo prostorov je NŠK zaupala arhitektu Dimitriju Waltritschu. Dela so trajala leto in pol in so se zaključila decembra 2020. Po daljšem premoru zaradi selitve in pandemskih omejitev so se aprila končno odprla vrata goriške enote NŠK. Po 75 letih se slovenske knjige in slovenski duh vračajo v Trgovski dom. Goričani so se oddolžili svojim pogumnim in zavednim prednikom. Po vseh zgodovinskih tragedijah, ki jih je stavba doživela, se danes začenja novo svetlo obdobje, ki ne bo več nemočno gledalo sežganih knjig na cesti, ampak številne nove, ki bodo šle iz roke v roko vseh kulturnih ljudi, ki verjamejo v sožitje in bogastvo večkulturnosti.

Ko obiskovalec danes stopi v Feiglovo knjižnico, se znajde v modernih, privlačnih prostorih, ki jih zaznamujejo velika izložbena okna.

Knjižnica razpolaga s skupno 800 kvadratnimi metri na več nivojih. Ob vhodu je obširen izposojevalni pult s časopisnim oddelkom. Pogled takoj seže v otroško sobo, ki se dviga nad peščico stopnic in se pokaže v vsej svoji lepoti in barvitosti otroških knjig. Na sredini visi mogočen lesteneč, ki ga je oblikovala tržaška umetnica Živa Pahor. Iz otroškega kotička se dvigajo široke stopnice, ki so lahko odlična galerija za pravljicne urice, nad njo stoji

še balkon s knjigami za mladi. Stopnice peljejo na podest, kjer je več študijskih koticov, okroglo omizje, ki ponazarja Fabianijev stolpič, in dolg rumen kavč, ki daje obiskovalcu krasen pogled na bližnji park in mestno življenje. V polkletnih prostorih, točneje v bivši sokolski telovadnici, so knjižničarke namestile večino knjižničnega gradiva, ki v celoti šteje okrog 60.000 enot. Številne omare so postavljene po prostoru tako spretno, da se današnja telovadnica pokaže kot prijeten knjižni labirint. Številni študenti in dijaki, ki so takoj vzljubili prijetne in prikupne prostore, razpolagajo po novem tudi s prostorom za kosilo in razvedrilo.

Na novi lokaciji bo Feiglova knjižnica delovala skladno s prvotno zamisljo snovalcev Trgovskega doma, a v koraku s časom, ki ga živimo. Inovativnost in večnamenskost bosta zaznamovali tudi delovanje knjižnice na novi lokaciji, kar predstavlja pomemben kulturni izziv za celotno goriško skupnost.

Prisotnost v Trgovskem domu bo omogočila uresničitev sodobnih konceptov, ki jih uspešno razvijajo pomembne splošne in izobraževalne knjižnice v Evropi. Te so namreč zasnovane kot odprt prostor, kjer se ljudje srečujejo, izobražujejo, delajo, rešujejo vsakodnevne opravke in uporabljajo sodobno tehnologijo za delo, študij in razvedrilo. K temu lahko dodamo še specifičen cilj, ki izhaja iz lastnosti kulturno in jezikovno mešane-

ga območja: knjižnica želi spodbuditi kulturni pluralizem, ki bo pozitivno vplival na spoznavanje kulturnega in jezikovnega bogastva, spodbujal sodelovanje, krepil radovednost do učenja in poglobljanje znanja slovenskega jezika.

Slovenska knjižnica in njeni prikupni prostori v središču mesta bodo postali tudi pomemben kulturni povezovalac v luči evropske prestolnice kulture Nova Gorica Gorizia 2025.

CVETKA SOKOLOV

RAJE UMREM!

Miš, zbirka Zorenja, 2021, t. v., 118 str., 27,95 €, JAK

Najstnica Ajda obožuje priročnike za punce, ki ji jih vztrajno kupuje teta, da se bi z njihovo pomočjo znašla v kaotičnih in napornih najstniških letih. Ko med poletnimi počitnicami na morju dobi svojo prvo menstruacijo, se brez obotavljanja zateče po nasvete k ljubim priročnikom, ki pa jo v resničnem življenju kaj hitro pustijo na cedilu. Očarala bi namreč rada Tilna, a ne ve natanko, kako se tega podviga lotiti, zato ji na pomoč priskoči prijateljica Petra, po telefonu pa še Brina, ki počitnice preživlja v Prekmurju. A brez drame seveda ne bo šlo ... Živahno branje o odraščanju, ki je polno dilem in prelomnic, se vseh Ajdinih problemov loti spoštljivo, iskreno in realistično. > VERONIKA ŠOSTER

RODDY DOYLE

DIVJINA; prevod: Tina Mahkota

Zala, 2021, t. v., 235 str., 26,99 €

Brata Griffin, desetletni Tom in dvanajstletni Johnny, živita v Dublinu na Irskem s starši in najstniško sitno in občutljivo polsestro Grainne. Družina se v nekem obdobju znajde sredi velikih pretresov. Grainne se pripravlja na prvo srečanje s svojo biološko mamo, ki je ne pozna, hkrati pa ne ve niti, če dovolj dobro pozna samo sebe. Brata se v tem času s svojo mamo podata na pustolovske počitnice na daljno Laponsko, kjer je nadvse zabavno, dokler v hladnem in zasneženem gozdu ne izgine njuna mati. Spretno prepleteni zgodbi tečeta v izmeničnih poglavjih, spisal jih je Roddy Doyle (1958), priljubljeni irski avtor, ki svoje junake vedno opiše tako realistično, da se mladi bralci z njimi zlahka podajo na razburljivo in zabavno pustolovščino, z dramatičnimi preobrti zgodbe pa drži bralca v napetosti do zadnje strani. Za vse odraščajoče iskalce divjine doma in v naravi. > RENATE RUGELJ

ANDY GRIFFITHS, TERRY DENTON

26-NADSTROPNA HIŠICA NA DREVESU

prevod: Veronika Rot Gabrovec

Miš, 2021, t. v., 344 str., 26,95 €

Prijatelja Andy in Terry živita na drevesu, pravzaprav v hišici na drevesu. Ampak ne v običajni hišici! Njuna ima trenutno šestindvajset nadstropij: najprej jih je imela trinajst, načrtujeta pa, da jih bosta povečala na devetintrideset. In tudi ta knjiga ni običajna knjiga. Risoroman v enakem razmerju dopolnjujejo črno-bele ilustracije v tehniki perorisbe, nadvse nazorne in zabavne. Med branjem se vedro nasmejimo »brihtnim« junakom, njihovim zavozlanim situacijam in prostodušnim izjavam. Zagotovo vas bodo navdušili opisi sedeminosemdesetih vrst sladoleda v sladoleđarni pri Edvardu Žličkorokemu! Da o drugih zagatah in odštekanih situacijah, v katerih se znajdetaj Andy in Terry, ne govorim. ☺ > SONJA JUVAN

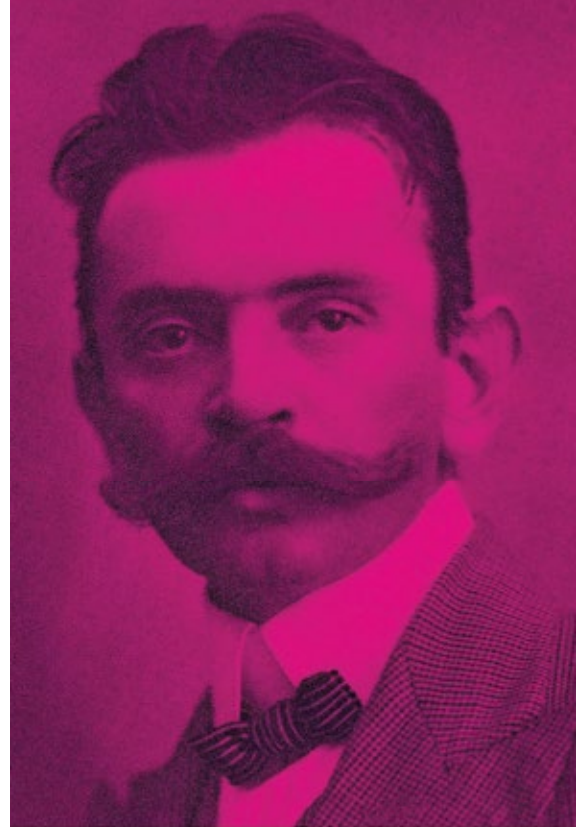
STEFANIE DE VELASCO

TIGROVO MLEKO; prevod: Tina Štrancar

Cankarjeva založba, zbirka Najst, 2020, t. v., 272 str., 29,99 €, JAK

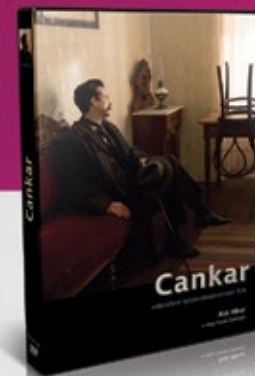
Nemška pisateljica s španskimi koreninami je s svojim prvencem *Tigrovo mleko* (to je alkoholna mešanica sadnega soka, mleka in brendija) naletela na odličan odziv tako pri bralcih kot pri kritikih. S sodobno najstniško govorico in dinamičnim tempom pripovedi je v roman prepletla zgodbo dveh štirinajstletnic, svetlolaske Nemke Nine in iraške begunke Jemeelah. Gre za roman o odraščanju in težavah, ki jih prinesejo najstniška leta. Ninin oče je zapustil družino, mama je precej depresivna, Jameelah pa grozi, da se bo z mamo morala preseliti nazaj v Irak, če ne bo naredila izpita za nemško državljanstvo. Prijateljici se radi zabavata, po malem kadita in kradeta po trgovinah, se spogledujeta s fanti iz ulice, načrtujeta izgubo nedolžnosti, s pitjem tigrovega mleka pa si dajeta pogum za vse to. Dokler nista med poletnimi počitnicami postavljeni pred hudo preizkušnjo. Bo njuno prijateljstvo zdržalo? Po romanu so leta 2017 posneli tudi film. > RENATE RUGELJ

Cankar

10.5.2021

145 let od rojstva

Naš človek za vse čase,
zlasti za najtežje!Oba filma
zdaj tudi na DVD!

PRODAJA:

TIC Vrhnika, Tržaška cesta 9

od ponedeljka do petka, 8:00 - 15:00 (051 661 063)

Cankarjeva spominska hiša

od ponedeljka do petka, 9:00 - 13:00,
v soboto in nedeljo, 14:00 - 18:00V spletni trgovini: www.filmoteka.eu

Bina Štampe Žmavc, priznana in nagrajevana pesnica, pisateljica in dramatičarka, se podpisuje pod obsežen opus del za odrasle in otroke in je prejemnica vrste odmevnih nagrad doma in v tujini, med njimi najdemo prestižna zlatnik poezije in nagrado Janusza Korczaka. Ob letošnjem jubileju ji je pri založbi KUD Sodobnost International izšla zbirka poezije *Drobne pesmi* z ilustracijami Andreje Peklara, zato smo se v pogovoru posvetili tej posebni knjigi, ki navdušuje z žlahtnimi verzi, spregovorili pa smo tudi o njenem dosedanjem ustvarjanju in letu samote, ki je za nami.

»Rima namreč ni sama sebi namen. Šele prava vsebina priključ pravo rimo.«

BINA ŠTAMPE ŽMAVC

DROBNE PESMI

ilustracije: Andreja Pekar
KUD Sodobnost International,
zbirka Zvezdogled
2021, t. v., 80 str., 19,90 €, JAK

Bukla: Kaj vam pomeni knjiga *Drobne pesmi*, ki je pravkar izšla? Kakšnega sprejema si zanjo želite pri bralcih in bralkah?

Štampe Žmavc: Najprej bi se rada zahvalila uredništvu založbe Sodobnost za izjemno lepo sodelovanje, čudovito izdajo knjige s spremno besedo Katje Klopčič. Posebej pa seveda ilustratorici Andreji Pekar, da sva lahko jadrati skupaj.

Drobne pesmi imajo namreč prav poseben pomen, saj se v njih z nekakšno tiho alkimijo lirski subjekt umakne povsem v ozadje. Pesem pa je zgolj uho, ki skozenj spregovorijo narava, svet in vesolje, v vsej svoji drobnosti, nadržanosti in tenkobni krhkosti brezdanje globine. Globok poklon naravi in vesolju, vsemu, kar nas živi, se nas dotika in osmišlja. Mi pa, čeprav nič ni v času za zmeraj, hitimo mimo, koračimo čez pravljične in se ne znamo več dotakniti mavrice.

Želim si, da bi pesmi našle svojo pot do bralcev. In morda, morda kdaj kje zacveti tista skrivnostna gartroža v srcu ...

Bukla: »In vsaka pesem neizpeta / pusti molčečo sled tišine« preberemo v eni izmed *drobnih pesmi*. Bi rekli, da tako pisanje kot branje poezije potrebujeta tišino?

Štampe Žmavc: V tem konkretnem verzu gre seveda za metaforo, ki evocira kozmično občutje vsega, kar nas usodno povezuje. Nekakšen učinek metuljevih kril.

Sicer pa si tako pisanje kot branje poezije težko zamišljam brez tišine. Tišina je namreč placenta, v kateri se lahko rojeva glas poezije. Čeprav seveda včasih pred pisanjem za navdih in pravo konstelacijo lahko pomaga tudi klasična glasba. Vendar so to zgolj izjemne okoliščine in tudi posebej izbrana glasba, ki ustvarjalnega procesa ne moti.

Bukla: V *Drobnih pesmih* ostajate zvesti rimanim verzom, ki nas mehko popeljejo skozi lirične pokrajine vaše poezije. Kaj vas pri rimi (in pri klasičnih pesniških oblikah) še posebej navdušuje?

Štampe Žmavc: Pravzaprav se zmeraj znova ponavljam z besedami o nedeljivi prepletenosti in vzajemnosti pomena in rime. Rima namreč ni sama sebi namen. Šele prava vsebina priključ pravo rimo. Sicer rima ostaja na ravni plehke zvočne domislice. Pa čeprav se zdi, kar se pogosto dogaja prav v poeziji za otroke, nadvse mično oblačilce besede. Seveda je rima nespregledljivo pomembno pesniško sredstvo poezije. Še posebej poezije za otroke. Saj jih s svojo zvočnostjo in pomensko-stjo nevsiljivo uvaja v čarobnost pesniškega jezika. Nujno se mi zdi povedati, da si je za rimo treba vzeti čas, poleg obrtnega znanja seveda – hočem reči, da moraš biti pripravljen čakati nanjo. In včasih zna biti čakanje zelo dolgo, rima pa se s tabo igra skrivalnice, se izmika, za trenutek pojavi in znova izgine. Kadar pa pride,

je trenutek podoben pravi kadenci v glasbi. Seveda pa se zgodi tudi tisto najbolj nezaželeno, ko se rima ne pusti najti. Takrat si je pač treba priznati, da je odšla drugam.

Ko sprašujete o klasični pesniški obliki in s čim me ta nagovarja, se mi zdi, da pravzaprav z nečim podobnim, kot Bachove fuge na primer.

Čeprav je bil začetek mojega pesnjenja za otroke pravzaprav v prostem verzu in je tudi nekako polovica moje poezije za odrasle napisana v njem.

Bukla: *Drobne pesmi* bivajo med nežnostjo in bolečino – prav slednja ni prihranjena niti otrokom, česar se zavemo na primer ob *Pesmici desetnici*, še posebej pa presune pesem, posvečena otrokom holokavsta, ki je edina v knjigi natisnjena na temni podlagi. Lahko poveste kaj več o tem?

Štampe Žmavc: *Pesmica desetnica* res ni tako preprosta, kot je morda videti na prvi pogled. Ne nazadnje je v njej navezava na tradicijo slovenske ljudske pesmi. Desetništvo se žal v našem svetu čisto konkretno dogaja v brezpotjih romanja tisočih izgnancev sveta, ki iščejo svoj dom. Konkretno v tej pesmi se fokus premakne tudi na usodo pesmi same, ki kot večna desetnica zaman trka na vrata sveta.

Pesem *Otroci pod temno zvezdo* pa je pravzaprav živela z mano že od otroštva, od takrat, ko sem kot otrok prvič prebrala *Dnevnik Ane Frank*.

Način, na katerega je pesem v knjigi upodobila ilustratorica Andreja Pekar, je presunljiva iluminacija temne noči človeštva. Ki se žal nikoli ni povsem končala. Kot pravi Andrei Makine, se velike vojne res končajo, male pa trajajo naprej ...

Bukla: Vaše pesmi v pričujočem delu zaživijo tudi skozi čudovite akvarele Andreje Pekar. Kako ste doživeli to sodelovanje? Je tudi ilustracija lahko poezija?

Štampe Žmavc: Andrejo poznam kot vrhunsko likovno ustvarjalko. Priznati moram, da je bila prav ona moja tiha izbira za ilustriranje *Drobnih pesmi*. Zato sem hvaležna, da je urednica Jana Bauer lahko to željo tudi uresničila. V Andrejino delo nisem posegala, ker tega nikoli ne počnem. Zaupala sem njeni umetniški moči in sposobnosti globokega uvida v poezijo. Kar je ustvarila, je utelešenje izvornega pomena besede ilustracija, *illuminare* – čudovita presvetlitev poezije.

Bukla: Blizu so vam različne vrste umetnosti, podpisujete se pod širok in impozanten opus, ki obsega poezijo, prozo, dramska besedila, radijske igre, uprizoritve, in je namenjen tako odraslim kot otrokom. Kako se je razvijala vaša naklonjenost do ustvarjanja različnih vrst? Na kak način najdete medij za svoje nove stvaritve?

Štampe Žmavc: Naklonjenost do ustvarjanja različnih vrst ima morda izvor neke v otroštvu in je verjetno nezavedno raslo v času z menoj in se poglobilo s šolanjem in željo po raziskovanju in vedenju.

Nikoli namreč zavestno ne iščem medija za svoje ustvarjanje. Po navadi se vse zgodi samo po sebi. Lahko bi rekla, da so muze še zmeraj na delu.

Ko me sprašujete o različnih medijih, bi rada posebej izpostavila radijsko igro, ki mi predstavlja posebno veselje pri pisanju.

Zelo mi je žal, da zadnja leta počasi izginja in jo nadomeščajo nekakšne čudne hibridne literarne tvorbe, ki jih novodobniki imenujejo zvočne pravljične in podobno. Ne glede na vso novo tehnologijo, ki je na razpolago, se mi zdi radio še zmeraj zelo poseben medij in radijska igra pravo

Foto: BoBo

Bina Štampe Žmavc

majhno veselje v školjki ušesa. Zato na tihem še zmeraj upam, da bodo vsaj radijci znali prepoznati vrednost svojega lastnega medija in bom tako morda celo nekoč še lahko dokončala svoje opuščene in zapuščene radijske igre.

Bukla: Literatura za otroke in mladostnike je pogosto podcenjena in postavljena na obrobje ali pa se nanjo gleda zviška. V čem vidite možnost spremembe take obravnave? Je sploh smiselno ločevanje na »odraslo« in »otroško« literaturo?

Štampe Žmavc: Sprememba na bolje je tudi v otroški poeziji možna predvsem v smeri pisanja dobre literature. In seveda poglobljene in manj faktografske strokovne interpretacije. Otročje prav gotovo ni sinonim za otroško literaturo. Tudi trendi in imena v stilu zagotovljene prodaje sami sebi ne zagotavljajo kvalitete. Zmeraj je merilo pisanja dobra literatura, pa naj gre za odraslo ali otroško. S tem v zvezi je ločevanje res brez pomena. V nobenem primeru pa si dobra literatura ne zasluži pejorativnega podzvena nekakšne pomanjšane literature in pisatelji ne liliputanske avreole.

Bukla: Ste prejemnica mnogih nagrad, med njimi tudi zlatnika poezije za življenjsko delo. Kaj vam pomenijo taka priznanja in katero vam kot ustvarjalki največ pomeni?

Štampe Žmavc: Nagrade ... Globalni svet potrošništva jih je res postavil za skoraj absolutno merilo kvalitete pisateljev in pisanja. S pridruženjo močjo medijev se tako nesporno ustvarja in vrednoti knjižni trg.

Da se ne bom izognila vašemu vprašanju: najljubše so mi nagrade anonimnih natečajev, ko se je še bilo mogoče legitimirati s četrtim izvodom.

Najdražja mi je seveda nagrada Janusza Korczaka v Varšavi leta 2000 z nepozabno lepo podelitvijo v Varšavskem knjižnem klubu. Tam stoji na pročelju, če še stoji, tudi reliefna spominska plošča velikemu humanistu in pisatelju, po katerem je nagrada dobila svoje ime.

Bukla: Kako se je od vaših ustvarjalnih začetkov do danes spremenil položaj vas kot avtorice in kako položaj umetnic in umetnikov nasploh?

Štampe Žmavc: Predvsem se je za vse nas spremenil čas, ki z nevidno krpno briše sledi.

Bukla: In če se navežem na naslov vaše pesniške zbirke *Nabiralka samot* – je pisanje poezije v bistvu samotno delo? Kako pa je na vaše ustvarjanje vplivala samota, ki jo je od nas pogosto zahtevalo preteklo leto?

Štampe Žmavc: Pisanje poezije je seveda zmeraj samotno delo. Vendar gre za drugačno, posebno samoto, ki se lahko dogaja kot pravi mali ustvarjalni potres, ne samo proces.

Ker že dolgo živim sama, če odštejem neslišnost osmih mačjih šap, pa je bila samota preteklega leta zame strašljiva in včasih zelo težko nosljiva. Prav gotovo ne samo zaradi virusa. Moje edino ustvarjanje pa kopanje po vrtu, da bi nekako ohranila svoje korenine.

Kljub temu, na koncu temne navznotrne spirale so me zdaj pričakale *Drobne pesmi* ...

ARNFINN KOLERUD MILIJONČEK ZA PRIJAZNOST

prevod: Darko Čuden
Zala, 2021, t. v., 247 str., 26,99 €

Norveški roman za mlade je nadvse zabavna, na trenutke celo burleskna in trpka pripoved o enajstletnem Franku in njegovi mami samohranilki. Nekega čisto običajnega večera ugotovita, da sta na lotu zadela štiriindvajset milijonov kron. Do takrat sicer ne živita v pomanjkanju, a varčujeta in si ne moreta privoščiti čisto vsega, kar si želita. Mama se odloči, da bo Frank svojo polovico dobitka lahko začel uporabljati šele, ko bo star osemnajst let, vmes pa bo za vse poskrbela ona. Med drugim se je odločila, da bo en milijon podarila najbolj prijaznemu prebivalcu njihovega kraja. A njena dobronamerna gesta povzroči histerijo na meji norosti, ki ji mama in Frank komaj ubežita na počitnice na sredozemsko morje. Ko se po številnih dogodivščinah, ki jih doživlja Frank v družbi trdosrčnega Magnusa, vrnete domov, se mama odloči, kdo je bil najbolj prijazen in si zaslužil milijonček. Avtor ne ob/sodi nikogaršnjih dejanj, zato lahko bralec v popolnosti razvije lasten čustveni odnos in po svoje podoživi razliko med bogatimi in revnimi. Knjiga je prejela literarno nagrado norveškega ministrstva za kulturo. > SONJA JUVAN

ANNA WOLTZ ZOBJE MORSKEGA PSA

ilustracije: Maartje Kuiper
prevod: Katjuša Ručigaj
Miš, 2021, t. v., 115 str., 24,95 €

Kratki roman nizozemske avtorice Anne Woltz je v sklopu projekta »knjižno darilo bralcem« napisan z veliko empatije in ljubezni do dveh mam: Atlantine in Finleyjeve. Mlada junaka literarne zgodbe povezuje upanje v srečo, ki uresničuje dober namen. Atlantina mama je zbolela za rakom, Finleyjeva veliko dela, redko je doma in sin se počuti spregledan, osamljen. Oba pa rada kolesarita, zato se podata na dolgo in naporno pot ob jezeru IJssel. To pot si je Atlanta izbrala kot priprošnjo, naj bo mamin zdravniški izvid dober in obeti optimistični. Finley jo na poti spremlja, saj je potovati sam tesnobno in nevarno. S sabo v mošnjičku nosi zobe morskega psa, za katere je njegova mama prepričana, da ji prinašajo srečo in bi jih zato nujno potrebovala ob skorajšnjem voznikem izpitu. Trdota zob morskega psa je enaka trdoti jekla, zato je tisti, ki jih ima v lasti, varen pred nesrečami. Čeprav Atlanti in Finleyju načrt ne uspe v celoti, pa med kolesarjenjem odkrijeta marsikaj tudi o sebi in drug o drugem, tako da je dober namen dosežen. Ker je pisateljica opisano pot prekolesarila tudi sama, čaka bralca nadvse slikovita pustolovščina. > SONJA JUVAN

www.zalozba-skrivnost.si

Mednarodni sejem otroških knjig v Bologni so lani zaradi širjenja novega koronavirusa odpovedali. Letošnjega so najprej predstavili na junij, toda knjižnega sejma v živo tudi tokrat ne bo. Predsednik organizacije BolognaFiere Gianpiero Calzolari je povedal, da so odločitev sprejeli, ker mednarodna potovanja ostajajo negotova in s tem tudi prisotnost mednarodne udeležbe. Zato so mednarodni sejem v Bologni v fizični obliki predstavili na pomlad 2022.

58. Bologna oz. 2. online Bologna 2021 (14.–17. junij 2021) in 28. Bologna po Bologni oz. 1. online Bologna po Bologni 2021 (22. junij 2021)

58. Bologna oz. 2. online Bologna 2021 bo potekala v času od 14. do 17. junija 2021. Organizatorji obljublajo, da bo še bogatejša kot lani z vsemi razstavami, srečanji, nagradami idr.

Poglejmo nekaj podatkov o lanskem digitalnem knjižnem sejmu v Bologni: 500 založnikov je predstavilo 20.000 knjižnih naslovov, 60.000 obiskovalcev, 470.000 obiskov v 4 dneh, 45.000 ogledov na Youtubeu idr. 40 različnih prireditelj, 140 mednarodnih gostov, podeljenih 32 nagrad itd., skratka sejem je bil živ, čeprav ni bil v živo. Več na: www.bologna-childrensbookfair.com

Lani smo mislili, da gre pač za enoletno pandemijo, in smo preskočili sejem otroških knjig v Bologni v digitalni obliki. Zdaj pa se nam je organizatorjem nabralo toliko imenitnih informacij in v knjigarni Konzorcij toliko kakovostnih tujih slikanic, da jih želimo deliti z vami.

Marta Bartolj: ilustracija iz slikanice brez besedila *Kje si?* (Miš, 2018)

onalnih kategorijah (**leposlovje, poučno, prvenci, »novi horizonti«**). Uvaja se tudi poseben razdelek sejma in celo nagrada za **strip** in grafični roman, ki sta v zadnjih letih v neverjetnem porastu. Tista posebna BRAW nagrada pa je letos namenjena **poeziji!**

Tudi poslanica ob letošnjem 2. aprilu – mednarodnem dnevu knjig za otroke – je pesem! Z naslovom *Glasba besed* jo je napisala ameriška pesnica Margarita Engle, v slovenščino pa prevedla Nada Grošelj. (Plakat je ustvaril ilustrator Roger Mello, vse skupaj pa pripravila Ame-

riška sekcija IBBY, o čemer smo v Bukli že pisali, še vedno pa je vse dostopno na domači strani Slovenske sekcije IBBY: www.ibby.si in tudi na domači strani Mestne knjižnice Ljubljana: www.mklj.si)

Nagrajene knjige in finalistke bodo objavljene v začetku junija; ta prispevek smo oddali že v maju. V Knjigarni Konzorcij se bomo potrudili, da bodo knjige v fizični obliki na voljo, brž ko bo mogoče. **Med predstavitvijo bodo podatki na voljo na spletni strani www.mladinska-knjiga.si.** Na voljo bodo nove knjige in knjige preteklih BpOB.

Kot na vseh naših prireditvah *Bologna po Bologni* bomo tudi letos **opozorili na kakovostne slikanice**, za katere menimo, da so zanimive tudi za naše mlade bralce, starše in druge vzgojitelje. Med **obravnavanimi problemi izstopajo**: pandemija covid-19, begunci, klimatske spremembe in varstvo okolja idr., poleg družbenih pa seveda »večne« teme o odraščanju in sprejemanju življenja in sveta, in to v vseh starostnih obdobjih. Pogosta so besedila, ki pozivajo k strpnim medosebnim odnosom in večkulturnemu razumevanju, k spoštovanju dediščine, duhovni rasti itd. Številna so klasična pravljicična besedila z novimi ilustracijami, obenem pa veliko novih izvirnih zgodb in duhovitega nonsensa. **Likovno bogastvo slikanic** je osupljivo, med njimi jih je precej brez besedila. **Slikanice nagovarjajo k druženju** z njimi in uživanju ob njih ne le otroke in mlade, temveč tudi odrasle slikaniške »sladokusce«.

Ena letošnjih posebnih pozornosti bolonjskega sejma je namenjena **700. obletnici smrti Dantega Alighierija (1265–1321)**. Potrudili se bomo, da bo v knjigarni tudi kakšna knjiga letošnjega dobitnika ALMA, to je francoski pisatelj **Jean-Claude Mourlevat**, čigar nobeno delo še ni prevedeno v slovenščino. (Saj se spomnite, na sejmu v Bologni je bil eden osrednjih dogodkov obelodaniti nagrajenca ALMA!)

Omenili bomo tudi nekatere strokovne dogodke, ki bodo v okviru letošnje Bologne potekali po internetu, in sicer v pisateljskem, ilustratorskem in prevajalskem mehurčku. Založnike bodo zanimala delavnice o zalaganju knjig in vse, kar sodi zraven, v času, ko narašča število e-knjig, mi pa se bomo najbrž dotaknili tega, kaj pomeni naraščajoča potreba po e-pismenosti in kako to vpliva na oblikovanje posameznikov in družbe.

Naj sklenemo s pojasnilom, **zakaj smo letošnjo Bologna po Bologni povezali s praznovanjem jubileja Kristine Brenkove** in bralno-spedbujevalno akcijo *Glasba besed Kristine Brenkove in besede o glasbi: 110 kakovostnih bralnih predlogov* (o bralni akciji smo v Bukli že pisali).

Vabljeni torej na letošnjo 28. Bologno po Bologni oz. 1. digitalno Bologno po Bologni 2021, in sicer v torek, 22. junija 2021. Vse informacije o tem dogodku bodo pravočasno objavljene na spletnih straneh Mladinske knjige, Mestne knjižnice Ljubljana in Slovenske sekcije IBBY.

Predstavili bomo letošnjo likovno podobo sejma otroških knjig v Bologni:

Izdelal jo je mladi francoski umetnik Jean Mallard pod okriljem kreativne skupine Chialab.

»Sprehodili« se bomo po letošnji digitalni **razstavi ilustratorjev**: na njej razstavlja 77 umetnikov (76 ilustracij, ker je ena delo dveh ustvarjalcev) iz 23 držav. Ilustracije pa si lahko ogledamo tudi v katalogu (v tiskani obliki!)

Na razstavo se je sicer prijavilo 3235 udeležencev iz 68 držav, med njimi tudi slovenska ilustratorica Marta Bartolj, ki se je uvrstila med finalistke:

- Povezava do predstavitve na uradni strani: <https://www.bolognachildrensbookfair.com>
- Povezava do videa (Ana Castagnoli, Around the world in 226 illustrations): <https://www.youtube.com/watch?v=8O6Djup6MHs/>

Osrednjo pozornost bomo namenili knjigam, dobitnicam nagrad in finalistkam **Bologna Ragazzi Award**, v štirih tradici-

Naslovnico kataloga je prispevala švicarska ilustratorica Albertine, dobitnica nagrade H. C. Andersena 2020.

Kristina Brenkova (1911–2009) je bila izjemna urednica, ki je slovenskim mladim bralcem ponudila odlična besedila mladinske književnosti iz mednarodnega prostora, veliko jih je tudi sama prevedla, obenem pa ji je uspelo v mednarodni prostor poslati veliko naših mladinskih del, predvsem slikanic, prevedenih v več jezikov.

Portret Kristine Brenkove (ilustracija Polona Lovšin, oblikovanje Ingrid Verdnik Pal)

Leto 2021 je v Mestni knjižnici proglašeno za Leto Kristine Brenkove, ki ga obeležujemo in ga bomo do konca leta obeleževali z najrazličnejšimi dogodki za otroke, družine, mlade, strokovno javnost, ob katerih se povezujemo z različnimi zunanji sodelavci in partnerji. V bralno-spodbujevalni akciji poleg 110 bralnih predlogov najdete tudi Mozaik branja in vabilo k Likovnemu natečaju. Opozarjamo na še eno pomembno knjigo, ki bo izšla jeseni, predvidoma v oktobru, pred njenim rojstnim dnevom, 22. oktobra, pri založbi Mladinska knjiga, to bo *Album Kristine Brenkove* v uredništvu Alenke Veler. Upamo, da nam bo v letošnjem letu kot trajno obeležje ob jubileju, 110. obletnici rojstva Kristine Brenkove, uspelo realizirati poimenovanje nove ulice v naselju Grba v Ljubljani, kjer bo stala tudi nova knjižnična enota Mestne knjižnice Ljubljana.

Tako se povezujemo različni deležniki in sodelujemo, da bi bili kar najuspešnejši pri promociji mladinske književnosti in branja! Naj živi Bologna po Bologni, naj živi spomin na drago Kristino Brenkovo, nepozabno urednico in ustvarjalko, in predvsem, naj živijo knjige za otroke in knjige nasploh, spodbujajmo branje! Pa naj zaključimo s preroškim citatom Kristine Brenkove: »Danes je marsikaj drugače, a še vedno verjamemo v moč prave, dobre besede in trdno vemo, da knjiga ne bo umrla, dokler bodo živeli ljudje. Vsemu navkljub.«

IGOR KARLOVŠEK

VELIKA BITKA

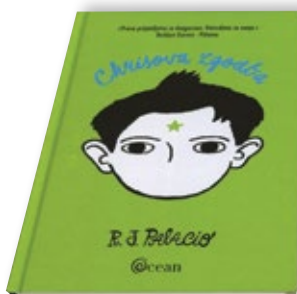
Ognjeno pleme, knj. 4

ilustracije: Marina Gabor

Miš, 2021, t. v., 285 str., 28,95 €

V četrtem delu Karlovškove mladinske zgodovinske sage se glavni junaki, otroci Ognjena, voditelja slovanske vojske – Ajda, in Mila in srboriti trojčki Vuk, Vlad in Plamen – znajdejo sredi srditih spopadov med Slovani in Avari (Obri) na eni strani in osvaljalno bizantinsko armado cesarja Mavricija na drugi strani. Prehodili so stotine kilometrov, preživeli divje mrzle zime, prebrodili številne reke in preplezali gorovja, pobegnili iz cesarskega ujetništva, pa vendar še vedno niso skupaj s svojo družino in očetom, ki ima težave tudi v lastnih vrstah. Ahmetaj bi otroke na vsak način rad vrnil svojemu poveljniku, a mladi fantje se zdaj že zapletajo v nove težave. Ajda in mlada mati Mila s sinom Samom se skrivaj pridružijo trgovski karavani, v kateri iz neznanega razloga obolevajo številni popotniki, in Ajda jim s pomočjo maminih nasvetov iz onstranstva poskuša pomagati ter pri tem veliko tvega. In kako se bodo stvari iztekle v petem, zadnjem delu? > RENATE RUGELJ

R. J. PALACIO

CHRISOVA ZGODBA

prevod: Boštjan Gorenc

Ocean, 2021, t. v., 93 str., 19,99 €

... topla in empatična
pripoved Auggijevega
najstarejšega
prijatelja ...

»Prava prijateljstva so dragocena. Potrudimo se zanje.« je na naslovni strani četrtega dela mednarodne uspešnice zapisal Boštjan Gorenc – Pižama, ki je z odličnimi prevodi vseh prejšnjih delov ogrel tudi srca mladostnikov v Sloveniji. Roman *Čudo*, ki govori o Auggiju Pullmanu, fantu s prirojeno hudo deformacijo obraza, njegovi izjemni družini in prijateljih, je pri nas zagledal luč sveta leta 2014, od takrat pa smo dobili še tri krajshe zgodbe njegovih prijateljev, najprej *Julijanovo*, potem *Charlottino* in zdaj *Chrisovo zgodbo*. Topla in empatična pripoved Auggijevega najstarejšega prijatelja preskakuje med spomini njunega zgodnjega otroštva in enim samim dnevom v sedanosti (po urah in minutah natančno). Chris, ki so ga vedno označevali za »prijatelj tistega fanta«, se je moral v času skupnega odrasčanja z Auggijem veliko prilagajati, a tudi na dan, ko mu gre vse narobe, zamuja v šolo, doma pozabi inštrument in se poškoduje njegova mama, je Auggie tisti, ki mu sredi noči stoji ob strani in pomaga v težavah. > RENATE RUGELJ

DELFINA ACOSTA ET AL.

PARAGVAJSKE PRAVLJICE

prevod: Eva Balantič et al.

ilustracije: Francisco Tomsich

Malinc, 2021, t. v., 121 str., 20 €

Paragvajska literatura je na evropskih knjižnih policah zelo redka ptica. Zbirka kratkih zgodb za mlade bralce sodobnih paragvajskih avtorjev zato odpira zanimiv pogled na neznano literarno obzorje, ki ga širi hibridnost kultur, prepletajočih se v zgodovinski in geografski osamitvi države, trdo preizkušene v uničujoči preteklosti. Skupni potezi izbranih zgodb sta drugačen pogled na človeka in naravo ter svež način pripovedi, v kateri živali in narava ne pripadajo človeku, da jih interpretira. Nasprotno, človek je tisti, ki ga interpretirajo živali in narava. Zgodbe so obarvane z odsevi starodavnih mitov paragvajskih avtohtonih ljudstev (Gvaranov) in s sodobnim ekološkim pogledom na naravo. Pod vodstvom mentoric, Urše Geršak in prof. Maje Šabec, so sodobne pravljice prevedli študenti španskega jezika na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani. > MAJA ČREPINŠEK

EMILY KINGTON
**SVETLOBA
IN ZVOK**

Kaj naredi stvari
svetle in glasne?

MATERIALI

Iz česa so narejene
stvari?

prevod:

Maja Jug Hartman
Hart, zbirka Možičkovi
naravoslovni oreščki,
2021, t. v., 28 str.,
18 €/knjigo

Slikanice iz zbirke naravoslovnih oreščkov predstavljajo teme, ki že najmanjše otroke vabijo v raziskovanje vsakdanjih pojavov in materialov v domačem okolju. Na primer, kaj se zgodi, ko posvetiš z baterijsko svetilko in se iz teme »prikažejo« predmeti, zakaj se zasliši glasnejši zvok, če močneje udarjaš po bobnu, zakaj v blatu ostane stopinja, zakaj ima prepognjen kos papirja oster rob, blago pa ne. Slikanica predstavlja zanimivosti, prikupne živali igrivo preizkušajo, kar otrok raziskuje, droben možiček pa mu zastavlja vprašanja, ki mu pomagajo do novih spoznanj. Na koncu so odgovori, ki spoznanja ubesedijo v naravoslovnem besednjaku. > MAJA ČREPINŠEK

JOHN FARNDON
OSVAJANJA IN DINASTIJE

476 do 1500 n. št.

RAZISKOVANJA IN REVOLUCIJE

1500 do 1900

ilustracije: Christian Cornia

prevod: Alenka Klemenc; Tanja Železnik

Hart, zbirka Svetovna zgodovina, 2021, t. v., 31 str., 19,90 €

Britanski avtor John Farndon je najbolj znan po znanstvenih in izobraževalnih knjigah za otroke (in odrasle), ilustrator italijanskega rodu Christian Cornia pa se posveča predvsem stripovskemu ustvarjanju in poučuje na Scuola Internazionale di Comics. Skupaj sta ustvarila zbirko *Svetovna zgodovina*, ki je pri nas izšla pri založbi Hart. Prinaša nekaj naslovov, ki na kratko in pregledno predstavljajo civilizacijsko dogajanje po svetu. *Osvajanja in dinastije* predstavlja obdobje med leti 476 in 1500, srednji vek, čas vitezov, katedral, mogočnih gradov in mirnih samostanov, več je poudarka na dogajanju v Evropi in Aziji. Razpenja se od ustanavljanja novih kraljestev po razpadu Rima, širjenja krščanstva, pozneje prihoda islama, učenosti in Arabcev ter Vikingov do križarskih pohodov, osvajanja Džingiskaneve mongolske horde, prihoda kuge v 14. stoletju in začetka dobe velikih odkritij s Kolumbovim prihodom v Ameriko na čelu. *Raziskovanja in revolucije* obsega obdobje med letoma 1500 in 1900, čas raziskovanja sveta in revolucij. Obravnava reformacijo, zlato dobo v Španiji, takšne in drugačne vojne, lov na čarovnice, dobo razuma, revolucije in neodvisnost, Napoleonove pohode, industrijsko revolucijo, zavzemanje ameriškega ozemlja. Avtorja ob časovnem traku in zemljevidu predstavita ključne dogodke, nekatere zanimivosti in izume z vsega sveta. Na koncu vsake knjige so predstavljena ljudstva ali skupine ljudi s ključno vlogo v tem obdobju ter nekaj zanimivih posameznikov in anekdot. Zbirka je kratek povzetek zgodovine v osnovni šoli, odlična za nekaj orientacije in osvežitev znanja, ki smo ga že pozabili. > KLARA JARC

**O pasteh spletne
priljubljenosti, všečkih
in lažnih novicah.**

Miš miszalozba.com

Sofinancira program
Evropske unije
Ustvarjalna Evropa

Janja Vidmar

Mateja Gomboc

MATEJA GOMBOC

BALADA O DREVESU

Miš, zbirka Zorenja,

2021, t. v., 235 str., 27,95 €, JAK

Zmeraj si z veseljem manem dlani, kadar mi pride v roke roman za mlade odrasle, za katerega je značilna večnaslovnost oziroma *crossover* kategorija. Formalno gre za lik mladostnika, toda z notranjim monologom, tokom zavesti, fragmenti in jezikovno lego optike odraslega, zrelega človeka, s poglobljenim uvidom v lastni mentalni prostor in svet, ki ga obdaja.

Roman *Balada o drevesu* ni pri tem nobena izjema. Pisateljica in prevajalka Mateja Gomboc ve, o čem piše. Profesorica slovenščine na ljubljanski Škofijski gimnaziji in članica Društva slovenskih pisateljev je tudi avtorica učbenikov in delovnih zvezkov za srednje šole. Sodeluje pri otroški reviji *Mavrica* in literarni reviji *Zvon* ter piše za otroke, mladiho in odrasle. Verjame v ljubezen in besede. V knjigah se oboje odlično dopolnjuje in povezuje. In kadar je ubesedena dovolj globoko in ganljivo, je lahko presunljivo lepa tudi žalost.

Besedilo *Balada o drevesu* je elegija o izgubljeni ljubezni. Skoraj dvesto trideset strani dolg roman je členjen na dneve in sto tri ure od Majkovega samomora. Majk, v resnici Mitja, ni statist, ki mu glavna junakinja Ada namenja osrednje mesto v svojem srcu in življenju. Dejansko sta protagonistata dva, prisotna Ada in odsotni Majk. Ta pred našimi očmi raste postopoma, kot ujetnik okruškov Adinega spomina na njuno leto dni trajajočo ljubezen.

Ampak pojdemo po vrsti, kompleksnost romana to tudi zahteva: srednješolka Ada je nadarjena violinistka. Zdi se, da njena tankočutna,

polnokrvna notranjost pomeni diametralno nasprotje urejeni, umirjeni in zadržani družini, iz katere izhaja. Na srečo ju z mlajšo in živahno sestro Ino povezuje pristna sestrsko ljubezen, kot bi ujete pluli na splavu sredi morja starševske poškrabljenosti. Na prvi pogled se zdi, da imata oče in mama oči samo drug za drugega, na podlagi česar bi bilo mogoče površno zaključiti, da Ada doma ni deležna pristne starševske skrbi in pozornosti.

Albinonijev *Adagio* sijajno napoveduje vzdušje romana. Zapuščeni, bolečina, trpljenje, nemoč, zamera, vejejo domala iz vsakega stavka. Prvoosebna Adina pripoved je v bistvu nepretrgano slovo minuli ljubezni in pokojnemu. Adino mlado srce je strto, izguba je vanj naselila prezgodnji mrak. V njem se ne znajde dobro, strah jo je neznanih občutkov. Izmenjuje preteklik in dramatični sedanjik nam avtorica pred očmi strukturira kompozicijo, kroniko dogodkov, ki so pripeljali do tragičnega konca. Ada se najbolj varno počuti v spominih na otroštvo in čas p.m.š. (pred Majkovim štetjem), takrat je tudi sama naracija kljub opisom zbadanja vrstnikov in pomanjkanju časa za druženje svetlejša in bolj razgibana.

Adin prehod v nov, srednješolski milje prinaša spremembo. Kodrolasemu Majku se sprva nezaupljivo umika. Njuno zблиžanje na krilih mlade ljubezni poteka negotovo in pristrčno obnem. Majk je kitarist, zna ubrati prave strune. Toda njegove nenadne menjave razpoloženja začenjajo Ado begati. Pri razumevanju tega ji nista v pomoč niti Majkova prijatelja Val in Mare. Majkova bipolarna motnja in teža samomora njegovega očeta pred bralčevimi očmi nezadržno vodijo v tragedijo.

Nekoliko nejasen ostaja izris Majkovega samomora, morda se zdi zaradi tega manj verjeten. Gotovo je takšen namenoma, saj gre za izjemno občutljivo tematiko in je tudi sicer ves roman stkan s filingransko natančnostjo.

Ada je najstnica, toda njena ubesedena bolečina je žalost odrasle, zrele osebe. Po Majkovi smrti išče uteho povsod, tudi v veri, pri čemer ji pomaga prijateljica Veronika. V nevsiljivo oporo so ji starši in sestra; ljubeče domače okolje in prijatelji so vse, kar ji preostane. Navsezadnje se izkaže, da to zadostuje. Če ni celo največ.

Dramski lok od Majkovega samomora do sklepnega dejanja pogreba se nad retrospektivo dogodkov pne jezikovno in slogovno neoporečno. V spremeni besedi o samomoru poklicno in zasebno spregovori psihologinja Janja Istinič.

Poglobljeno in pretresljivo branje, ki sili k razmisleku.

Maja Smotlak
**Storia di un uccellino nero
e di un'uccellina bianca**
Ilustrirala Nana Homovec
Prevod: Maja Smotlak
ISBN 978-3-902832-21-4
€ 17

Maja Smotlak
O črnem ptičku in beli ptičici
Ilustrirala Nana Homovec
ISBN 978-3-902832-18-4
Slikanica, 29,6 cm x 21,6 cm
€ 17

Maja Smotlak
**Vom kleinen schwarzen Vogel
und der weißen Vögelin**
Ilustrirala Nana Homovec
Prevod: Franc Merkač
ISBN 978-3-902832-22-1
€ 17

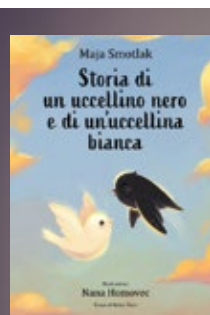

Foto: Elena Bastiani

Maja Smotlak

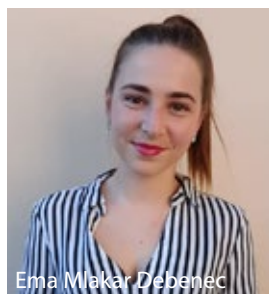
Spletna trgovina www.zalozba-fran.com/shop/sl/

Založba Fran; Fran Verlag e.U., Celovec

EMA MLAKAR DEBENEČ

LILI – TO SEM JAZ!

Velike dogodivščine male Lili, knj. 1
ilustracije: Jana Fak
Chiara, 2021, t. v., 88 str., 21 €

Ema Mlakar Debenec

Lili bo kmalu stara deset let. Postržena je na gobico, kar ji ni všeč, a mama pravi, da je to najbolj priročno za tako živahnega otroka. In Lili je res kar naprej v vrtincu dogodkov, o katerih odkrito in pristrčno pripoveduje v petih zabavnih zgodbah.

Mimogrede spoznamo njeno družino, najboljšo prijateljico, fanta, ki je všeč obema, sošolce, učitelje in šolskega nasilneža, ki je Lili nalašč uničil dežnik, nato pa je prav ona poskrbel, da se mu je povsili grebenček. Izvemo, kako sta z babico čofnili v blato prašičje obore, zakaj za pusta ni bila princeska, ampak debel krof, da si je želela psa, dobila pa sestrico, in tudi, zakaj je mami zatrjevala, da potrebuje očala. Neugnana deklica se zna postaviti zase in dokazati, da je vredna zaupanja. Včasih ga polomi, a ker ima srce na pravem mestu, poišče način, da napake poravnava. Prvenec mlade učiteljice športne vzgoje Eme Mlakar Debenec (1995) je z igrivimi ilustracijami in bujno domišljijo nežno opremila Jana Fak, grafična oblikovalka in umetnica iz Maribora, ki jo mnogi poznajo zaradi izvirnih potiskov majic in torb. Prva knjiga iz zbirke *Velike dogodivščine male Lili* bo očarala otroke, ki so ravnokar postali samostojni bralci. > MAJA ČREPINŠEK

SALLY GARDNER

GOSPOD TIGER, BETKA IN MODRA LUNA

ilustracije: Nick Maland
prevod: Zala Stanonik
Pivec, 2021, t. v., 183 str., 24,90 €

Sally Gardner, prejemnico številnih britanskih nagrad, lahko mladi (in tudi malo starejši) slovenski bralci spremljamo že nekaj časa. Poznamo jo po mladinskih romanih *Jaz, Koriandra* (Miš, 2009), *Rdeča ogrlica* (Miš, 2011), *Črviva luna*, (Zala, 2014), zdaj pa se predstavlja še z očarljivo zgodbo za mlajše bralce, ki je tako z barvo kot vrsto pisave povsem prilagojena otrokom z disleksijo, ki so jo diagnosticirali tudi njej. Povedi so kratke in razumljive, poglavja pa večinoma obsegajo le nekaj odstavkov. Skrivnostni Gospod Tiger, njegovi cirkusanti in Betka, hči morske deklice in sladolednega mojstra, se odpravijo na nenavadno dogodivščino. Pot z otoka, ki so ga pozabili označiti na zemljevidu sveta, jih popelje do čarobnih grmičkov hopalinc, da bi si iz njegovih jagod naredili sladole, ki izpolnjuje želje ... Tam nenavadna družčina skuša prelisčiti čas, sreča plahega velikana in zlobno vladarico Olo ... Očarljiva zgodba, kjer se tradicionalne pravljичne prvine srečajo z mnogimi nenavadnimi domislicami, ki jih avtorica mojstrsko vplete v premišljeno pripoved. > RENATE RUGELJ

SUSANNA MATTIANGELI

MINA HB

Zapiski, osebne zadeve, resnične in izmišljene zgodbe
ilustracije: Rita Petruccioli
prevod: Dušanka Zabukovec
KUD Sodobnost Interantional,
2021, t. v., 123 str., 19,90 €

Mina HB je nova junakinja literature za otroke. Je pogumna, iznajdljiva, z ogromno domišljije in odlično vihti svoje pisalo. Oživila je pod rokami in v domišljiji mladinske italijanske pisateljice, ki uživa v ustvarjanju literature za otroke. Spoznajte Mino HB, ki ne mara matematike, sanjari med poukom, piše pisma starejši sebi, si želi napisati zgodbo in obožuje stripe Čudomačka angleške pisateljice. Šola se ji zdi dolgočasna, dnevi pa prekratki za vse njene pisateljske domislice, ki ji včasih preizkuša tudi s svojim mlajšim bratom. Knjiga bo otroke navdušila s svojo žanrsko raznovrstnostjo, v njej bodo našli strip, pisma, listke, s katerimi si dopisujeta prijateljici, Minine zgodbe in njena resnična dogajanja, potrebnih pa bo kar nekaj bralnih izkušenj, da bodo iz njih razločili pravi pomen. > URŠKA BRAČKO

MARKO KRAVOS

HIŠA SELIVKA

La casa migrante
ilustracije: Erika Cunja
prevod v italijanščino: Darja Betocchi
Miš, 2021, t. v., 79 str., 27,95 €, JAK

Dvojezična knjiga pravljic zamejskega avtorja Marka Kravosa prinaša tri nenavadne zgodbe. V prvi srečamo zvi-tega zajca Venceslava, ki lisici v zameno za njen košati rep ponudi srečo v obliki štiriperesne deteljice, ki jo je pridelal na vrtu. V drugi se v nevarnosti znajde prelepa princesa Rozamunda, ki jo njen ljubi paž Nace po pomoti izpostavi strašni usodi. V tretji pa se na lepše preseli kar cela hiša! Domišljajske in domišljene zgodbe prepričajo tudi z razvojem v čisto nepričakovane smeri. > VERONIKA ŠOSTER

Založba
Zala

info@zalozba-zala.si
www.zalozba-zala.si

Kraljica smeha, roman, ki nas spravlja
v smeh in v solze in odpira vrata v težke teme
in obenem na svetle življenjske poti.

**Če niste rojeni
šaljivci, mogoče
lahko postanete?**

**Če nasmejite
ljudi, bo izginila
vsa žalost tega
sveta?**

Sofinancira program
Evropske unije
Ustvarjalna Evropa

Prevod je podprla Evropska
komisija, Ustvarjalna Evropa.

MR. TAN

**NISEM BILA JAZI;
NE MARAM LJUBEZNI!**

Huda Ajda, knj. 3 in 4

ilustracije: Miss Prickly

prevod: Luka Novak

Vida, 2021, m. v., 93 str., 14,90 €/knjigo

Serija francoskih otroških stripov o nabritem dekliču Ajdi je dodobra obložena s črnim humorjem, v njej pa blesti namrgodena protagonistka, ki ji gre večina stvari in ljudi na živce. V obup spravlja starše in učitelje, saj ne pozna milosti in je brez dlake na jeziku. V tretjem in četrtem delu še vedno izvaja bizarne eksperimente, muči mucka Ajaxa in izkorišča fanta Aljaža, a morda bo končno naletela na nekoga, ki ji bo kos – zaljubi se namreč v novega sošolca, skrivnostnega in molčečega Ludvika. > VERONIKA ŠOSTER

IVAN MITREVSKI

**VOLKULJA BELA IN
ČAROBNI GOZD**

Napeta ekokriminalka

samozaložba, 2020, t. v., 67 str., 20 €

V kamniških gozdovih in na bližnjih planinah se dogajajo nenavadne stvari: menda naj bi naokrog lomastili volkovi, voda še zdaleč ni tako

čista, kot se zdi, in denarja željni pohlepneži načrtujejo na planinski planoti gradnjo modernih hotelov in zabaviščnih parkov, vse pod pretvezo, da gre za ekoprojekte. Še dobro, da je vsaj nekaterim ljudem mar za naravo in njeno prihodnost, zato se glavni stripovski junaki prav po detektivsko lotijo raziskovanja, kdo stoji za nečednimi posli. Napeta ekokriminalka, ki jo je Mitrevski, tokrat ne le v vlogi ilustratorja, ampak tudi njenega pisca in založnika, ulovil med platnice te knjige, žal ni povsem izmišljena, kar lahko bralec hitro spozna med prebiranjem resničnih dejstev, ki jih avtor tega stripa spretno vplete v samo zgodbo. Branje tako torej ni le kratkočasno in zabavno, ampak tudi zelo poučno, saj bralca vabi k temeljitemu premisleku o vseh človekovih (pogosto prav strašljivih) posegih v naravo in njegovem mačehovskem odnosu do vse njene bogate dediščine. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

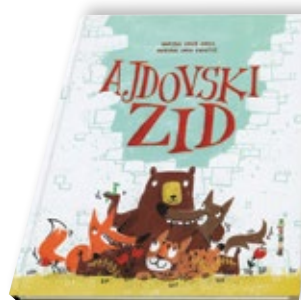
UROŠ GRILC

AJDOVSKI ZID

ilustracije: Jaka Vukotič

Škratelj, zbirka Škratolovščine,

2021, t. v., 26 str., 12,95 €

Krasna stripovska slikanica vas bo popeljala na prostrano planino, kjer živijo različne živalce, ki ne morejo na drugo stran mogočnega rimskega zidu. Varujejo ga vojaki, ki so gozdnim živalim onemogočili, da bi se ponovno srečale s svojimi družinami, nabrale hrano ali se družile s prijatelji. Domislijo se premetene zvijače, pri čemer jim je v pomoč tudi človeški deček. Ali veš, da lahko vsak doživi pustolovščino? Avtor Uroš Grilc in ilustrator Jaka Vukotič sta jo pričarala v slikanici, na bralcu pa je, da si pravi zid ogleda na Zaplani v okviru doživljajske poti Smaragdne dogodivščine. > URŠKA BRAČKO

Sofinancira program
Evropske unije
Ustvarjalna EvropaTrda vezava,
295 strani,
24,90 €

ANDRUS KIVIRÄHK

OSKAR

IN

GOVOREČI PREDMETI

Ilustrirala Anne Pikkov.

Iz estonsčine prevedla Julija Potrč Šavli.

Ko Oskar iz kosa lesa izdelava telefon, se kmalu izkaže, da je ta čudežen. Z njim lahko pokliče kateri koli predmet: omaro, ki pripoveduje o krvoločnih rjuhah in morilskih plaščih, pesniško vedro za smeti, čudovito rdečo balončico, ki se je zataknila v vrhu breze, ali stol, ki si želi na potovanje po hiši. Domišljije polno zgodbo izjemno priljubljene estonskega pisatelja Andrusa Kivirähka odlikuje žlahten humor in je kot nalašč za branje v poletnih dneh.

Da boste tudi poleti lahko nemoteno uživali v branju, smo za vas pripravili deset kompletov izvrstnih knjig.

Pokukajte na našo spletno stran www.sodobnost.com.

TINA BILBAN

KAJ MISLIŠ, KDO?

ilustracije: Ivan Mitrevski

Miš, 2021, t. v., 25 str., 25,95 €

V nadvse simpatični slikanici nastopa pet mišk: Mina, Nina, Bina, Pina in Lina, z njimi se družijo samorog Samo, dedi Živko, Robi Robotko, dedek Mraz, pes Fifi, gospod Krokodilski, čuvaj Mirko, racak Rado, žužek Žan, cvetka, balon, Jaka in Jana. Kdo od njih je živ, hiter, se rad igra, je velik, bolan, pogumen, se boji teme, je zelen, kriv, je glavni in sladkosned? Kaj misliš, koga ni? Vsi odgovori so narisani in poiščeš jih lahko sam, v družbi ali pa vprašanja postavljaš drugim. Ker res niso težka, z veseljem poiščeš rešitve – tudi večkrat, če se ti zahoče. Lahko pa si izmisliš še kakšno drugo vprašanje – npr. kdo najraje liže malinov sladoleđ? – in ga zastaviš svoji mami, dedku ali komur koli drugemu. Tina Bilban, raziskovalka, literarna kritičarka, urednica, prevajalka in vsestranska avtorica, je po romanu (*Hvala za škarje*, 2019) tokratno delo (in že predhodno *Kaj sploh je to*, 2019) namenila mladim in zvedavim. > SONJA JUVAN

DESA MUCK

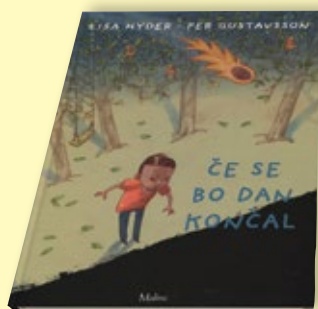
KOKOŠ VELIKANKA

Ali Kako je Slovenija dobila svojo podobo

ilustracije: Ana Iza Sajko

Muck Blažina, 2020, t. v., 23 str., 15 €

Desa Muck je v otroško in mladinsko literaturo prispevala že več kot 50 odličnih knjig, mnoga njena dela so večkrat ponatisnjena in prevedena v številne jezike. Igrala je v številnih televizijskih nadaljevalkah, celovečernih filmih in gledaliških predstavah. Njene knjige so najbolj izposojane v knjižnicah, med njimi tudi knjige iz zbirke *Anica* (10 del), *Čudežna bolha Megi* (11 del) ter odlične knjige za mlade bralce z resničnimi zgodbami, ki sežejo v srce in jih veliko naučijo o svetu: *Pod milim nebom*, *Sama doma*, *Lažniva Suzi*, *Hči Lune*, serija *Blazno resno o* in druge. Pisateljica je sinonim za kakovostno otroško literaturo in njene knjige še danes vsebujejo aktualne teme. V slikanici *Kokoš velikanka* si je zamislila izvirno pripoved o veliki kokoši, ki je živela še v času dinozavrov na ozemlju današnje Slovenije. Skupaj z ljudmi je dolgo časa sobivala, dokler ni nekega dne izlegla jajce in postala nevarna vsem okrog sebe. Zato so jo prebivalci želeli pregnati in na koncu jim je to le uspelo. Avtorica je zgodbo v slikanici povezala z mnogimi slovenskimi kraji, jih med besedilom dodatno izpostavila in tako zagnetla zgodbo, ki lahko otrokom predstavi različne kraje po Sloveniji na duhovit in zanimiv način. > URŠKA BRAČKO

LISA HYDER

ČE SE BO DAN KONČAL

ilustracije: Per Gustavsson

prevod: Iva Klemenčič

Malinc, 2021, t. v., 42 str., 25 €

Protagonistu slikanice *Če se bo dan končal* prijateljica pove, da se svet bliža svojemu koncu. Pretreseni deček iztuhta, da ga bo verjetno uničil

meteorit, kot naj bi se zgodilo z dinozavri, zato začne obžalovati vse, kar bo zamudil in česa ne bo doživel – nikoli ne bo odrasel, nikoli ne bo imel poklica, nikoli se ne bo zaljubil. A na koncu ga mama na srečo pomiri in potolaži, da je konec sveta še daleč. Presenetljiva in topla zgodba o upanju sredi strahu in nemira, ki še posebej odzvanja v teh epidemičnih časih. > VERONIKA ŠOSTER

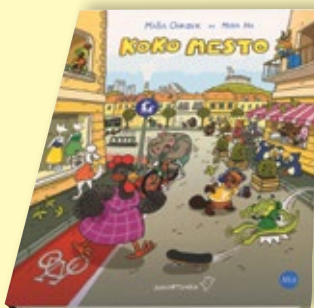
MAŠA OGRIZEK, MIHA HA

KOKO MESTO

ilustracije: Miha Hančič

Miš, 2021, t. v., 16 str., 21,95 €

Koko Dajsa je bila sitna stara kokoš, ki je v vse vtikala svoj kljun, dokler si ni med opreznjem za sosedi zlomila nogo in pristala na invalidskem vozičku. Na pomoč sta ji priskočila nečakinja Krišna in njen prijatelj deževnik Hari. Kako se je v njuni družbi osamljena kokoš spremenila, pripoveduje knjiga zgodbic *Koko Dajsa v mestu*, ki je nominirana za nagrado desetnica 2021, ta kartonka – igroknjiga pa je njena sestrskaslikanica, ki je primerna tudi za mlajše otroke. V njej na dvostranskih ilustracijah vidimo, kako Koko Dajsa na invalidskem vozičku, Krišna in Hari potujejo skozi mesto, pri tem pa srečujejo like iz knjige zgodb. Vidimo jih v bolnišnici, v trgovini, pri frizerju, v parku ... Na ilustracijah, bogatih s podrobnostmi, otrok išče junake zgodb, opazuje in ubesedi, kaj počnejo, se nasmeji dogajanju, na primer, da se v trgovini mali pingvinčki prekopicujejo v hladilni skrinji s sladoleđi, išče skrite predmete, odgovori na vprašanje in prebere kratka besedila, primerna za začetne bralce. > MAJA ČREPINŠEK

BENAS BERANTAS

BAVBAV

ilustracije: Vilija Kvieskaite

prevod: Klemen Pisk

KUD Sodobnost International, zbirka Gugalnica, 2021, t. v., 32 str., 19,90 €

Najpogostejši strah otrok so tema in pošasti, ki naj bi nanje prežale v njej. Tako se teme bojita tudi veveriček in vranček, vendar sta vseeno dovolj pogumna, da se podata v gozd po žogo, ki se je tja odbila iz veveričkove sobe. Med dogodivščino po gozdu ugotovita, da tema sploh ni tako zelo strašna, kot sta si predstavljala, in da so jima v pomoč tudi druge prijateljske živalce. Litovski tandem mladelega pisatelja in ilustratorke je ustvaril čudovito pripoved s pristrčnimi ilustracijami, ki bo navdušila vaše najmlajše in jim pomagala premagati strah pred bavbavom. > URŠKA BRAČKO

KAREN SWANN

ZGODBA O KITU

prevod: Andreja Blažič Klemenc

ilustracije: Padmacandra

Hiša knjig, 2021, t. v., 30 str., 19,90 €

Slikanica o nenavadnem poznavanju med dečkom in kitom nas popelje do težkega spoznanja o planetu, ki je vedno bolj uničen. Nova prijatelja se namreč brezskrbno igrata med valovi, ko pa si kit privoščiči izdaten zalogaj hrane, se deček zgrozi; na njegovem meniju so se nekako znašle slamice, zobne ščetke, ovitki in ribiške mreže. *Zgodba o kitu* pokaže na uničujoča človekova dejanja, ki rušijo morski ekosistem, obenem pa nas poziva k spremembi in prosi za pomoč pri čiščenju oceanov. Knjiga s pomembnim sporočilom. > VERONIKA ŠOSTER

PATRICIJA PERŠOLJA

SAMO ŠE PET MINUT

ilustracije: Polona Lovšin

Malinc, 2021, t. v., 28 str., 20 €

Mali deček odrašča sam z mamo, ki je zato, da ju lahko preživi, zelo zaposlena in zato veliko zdoma. Glavni junak si dneve krajša po svoje, ob tem pa nenehno razmišlja, kje je njegov oče. Tudi mami nekajkrat zastavi to vprašanje, a ker mu nanj nikdar jasno ne odgovori, se v malem dečku še bolj naseli hrepenenje po tako pogrešanem očetu. Nekega jutra pa se zgodi nekaj nenavadnega: na vrata dečkovega doma potrka prijazen tujec in med njima se hitro splete topla in trdna vez. Prijazni mož ga začne obiskovati vsako dopoldne in v dečkovem srcu dobi prav posebno mesto ... Na videz preprosta zgodba je v resnici tako zelo pretanjena, da se bo zagotovo dotaknila bralcev vseh starosti, dodatno vrednost pa ji podarjajo imenitne in nadvse žive ilustracije Polone Lovšin, ki nas še lažje zazibljejo v dečkov prav posebni svet. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

NEDA HAFNER

ŽUŽKOSMATI

Litera, zbirka Litera,

2020, t. v., 44 str., 21 €

Kaj vse lahko nastane iz različne črne barve in prstov? Na primer slikanica. Nadvse zanimiva slikanica, ki spodbuja ustvarjalnost otrok in odraslih. In prav nič ni suhoparna, ravno nasprotno. Inovativnost, drugačnost, iz prstnih odtisov pa kar rastejo nove in nove stvari – od nojev in rib in kamel in opic in mačkonov in ... ja, tudi žužkosmatih. Avtorica na koncu ustvarjalne knjige, ki tako nevsiljivo potegne iz nas bralcev lastno kreativnost, pravi: » Hej, / pa če kdaj boš žalosten / ali slabe volje, / s prsti delaj packe, / pa boš videl, da bo bolje.« To je slikanica, ki z vsakim odtisom prsta sproži v bralcu reakcijo kot na primer: »Vau, ooo, poglej ...« ipd. ali pa preprosto osupnemo in si rečemo: »Manj je več – več čutenja.« Močno upam, da knjiga/slikanica v množici vsega ne bo ostala neopazena. > SABINA BURKELJCA

DESA MUCK

OLI IZ DEŽELE VULKANOV

ilustracije: Uroš Hrovat

Zavod za upravljanje kulturne

dediščine Grad,

2021, t. v., 37 str., 20 €

Bi radi spoznali prikupnega krtka Olija, ki živi na Goričkem, v neposredni bližini tamkajšnje pravljične dežele Vulkanije, in iz rokava stresa zanimive in kratkočasne pripovedi? Potem se mu prepustite, da vas s svojo zgodbo popelje v čas, ko so na Goričkem še bruhali vulkani in so se tam dogajale sila zanimive in na trenutke tudi zelo napete stvari. Olijevi prapraprapredniki so namreč živeli še v času dinozavrov in drugih podobnih bitij, in čeprav se tole sliši morda malce srhljivo, se krtki v resnici sploh niso bali dinozavrov. Nasprotno, eden od Olijevih prednikov je z orjaškim mastodontom spletel prav posebno prijateljstvo, vredno občudovanja in navdiha za vse njegove zanamce ... Olijeva zgodba, prikupna in prepredena z edinstvenim pisateljičinim humorjem, bo tako zelo navdušila mlade bralce, da si bodo kasneje zagotovo zaželeli oditi v družbi staršev ali koga drugega raziskovat Goričko in tamkajšnjo Vulkanijo, ki vabi z najrazličnejšimi aktivnostmi in zanimivostmi. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

MAJA SMOTLAK

O ČRNEM PTIČKU IN BELI PTIČICI

ilustracije: Nana Homovec

Fran, 2021, t. v., 28 str., 17 €

Črni ptiček se nekega dne ustavi v krošnji drevesa, kjer so kraljevale tudi nekatere druge ptice. Že od nekaj je oboževal lepe stvari, zato zdaj zamaknjeno zre v okno bližnje hiše, kamor so otroci nalepili imenitne podobe, izrezane iz papirja. Med njimi ga najbolj premami prečudovita bela ptičica, v katero se čez noč zaljubi, in to tako zelo, da pozabi na ves svet okrog sebe. Tako niti ne opazi, da je na drevesu pred hišo presedel toliko dni, da je z njega odpihnilo že vse liste, vse naokrog pa divja silen jesenski vihar. In takrat se zgodi nekaj usodnega ... Nežna zgodba o brezpogojni ljubezni, ki na koncu mlademu bralcu ponuja tudi imenitno pobarvanko, bo navdihnila vse, ki zmorejo ljubiti in videti preko vseh ovir in mej. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

LISA AISATO

KNJIGA TOŽIBABA

prevod: Marija Zlatnar Moe

ilustracije: Lisa Aisato

Ocean, 2020, t. v., 32 str., 21 €

Liso Aisato, norveško vizualno umetnico, ilustratorko in avtorico slikanic, pri nas že poznamo (*Zazibanka za vse letne čase, Čez potok, ne čez most*). Njene prekrasne ilustracije smo si zapomnili po živosti, nenavadnosti, drugačnosti in v *Knjigi tožibabi* ni nič drugače. Tokrat nagovarja tako mlade kot vse preostale z zelo nenavadnim kukanjem v življenje ljudi, ki je seveda drugačno za štirimi stenami kot v javnosti. Tožibabi so mučne skrivnosti drugih ljudi »najljubša vaba«, kot pravi avtorica. Le zakaj ljudje tako radi kukamo v skrivnosti drugih? S humorjem prežeto besedilo in ilustracije vabijo k vpogledu vase, pa tudi k pogovoru, k detabuizaciji čudaštva in problemskosti ... Tudi avtoričina samoironija je izražena v knjigi – razkrije nam celo eno svojih skrivnosti. Ja, najprej začnimo kar pri sebi. Če bomo imeli srečo, pa bomo morda lahko nastopali v *Knjigi tožibaba 2*. > SABINA BURKELJCA

SANDRA POHOLE

ZAPISI Z GORA

Pobarvanka + 55 nalepk

K8 Design, 2021, m. v., 20 str., 4,90 €

Prizori s planinskih poti, naših gozdov in živalskega sveta so prav posebej zapisani v srcih najmlajših pohodnikov in ustvarjalci te otroške pobarvanke si želijo, da bi mladi odnesli s hribov čim več lepih spominov. Posamezne slike so delno pobarvane in tako so Zapisi z gora simpatična rešitev za tiste, ki ne marajo barvati velikih površin, ampak samo drobne detajle, saj otrok s pomočjo pobarvanke razvija grafomotorične sposobnosti, kreativnost in domišljijo. Knjižica v sebi skriva tudi majhno presenečenje in služi kot uvod v spoznavanje gora, gozdnih živalih in gorniške opreme. Z njo lahko otroku približate svet planinarjenja in ga navdušite za aktivno preživljanje časa na prostem ter poznavanje rastlinskega in živalskega sveta. > BETI HLEBEC

V Sloveniji imamo veliko število in veliko vrst knjižnic. Posebnost med njimi so potujoče knjižnice, ki s svojim delovanjem pomembno dopolnjujejo ponudbo splošnih knjižnic. Potujoče knjižnice so se tako kot drugod tudi pri nas razvijale postopoma.

Potujoče knjižnice Slovenije

Za prvega slovenskega potujočega knjižničarja velja Lovro Stepišnik, ki je obiskoval bralce na Pohorju, knjige pa je nosil kar v košu, na hrbtu. Kasneje so nekatere knjižnice zaposlile potujoče knjižničarje, ti so gradivo nosili v kovčkih, uporabljali javni prevoz (vlak ali avtobus) ali pa so jim v knjižnici kupili kolo. Še kasneje so se pojavili avtomobili. Prvo pravo potujočo knjižnico, ki se ji pravi bibliobus, so kupili v Kopru, v primorske vasi je zapeljala leta 1973. Že naslednje leto sta se Kopru pridružili potujoči knjižnici v Ljubljani in Mariboru ...

Danes imamo v Sloveniji trinajst bibliobusov oziroma potujočih knjižnic: dva kombija (Tržič, Kamnik in Domžale skupaj) in enajst bibliobusov, ki jih imajo knjižnice v Ajdovščini, Kopru, Ljubljani, Mariboru, Murski Soboti, Novem mestu, Novi Gorici, Postojni, Ptuj, Tolminu in več knjižnic skupaj v Posavju.

Namen potujoče knjižnice je obiskati ljudi, ki sami do knjižnice ne morejo. Naši odrasli člani so zlasti upokojenci in nezaposleni, ker pa obiskujemo tudi šole in vrtce, imamo veliko mladih bralcev. Potujoče knjižnice so včasih obiskovale tudi tovarne, danes pa predvsem domove starejših občanov, ustanove za ljudi s posebnimi potrebami, tudi zapore.

Smisel našega dela je pripeljati knjige ljudem, pa tudi z njimi spregovoriti, jim ponuditi toplo besedo ... Včasih se pripeljemo v kakšno vas, kjer ni veliko ljudi. Starejši prebivalci nas obiščejo in po pogovoru sodeč vemo, da nas niso veseli le zaradi knjig, ki jih pripeljemo, ampak tudi zaradi druženja in pogovora. Takí ostajajo na bibliobusu in brskajo po gradivu, v resnici pa čakajo, da se bus izprazni in da lahko z nami malce pokramljava.

Posebej veselo je takrat, ko nas najmlajši obiskovalci, otroci iz vrtca, vidijo na cesti in nam že od daleč mahajo. Veselijo se obiska in ponujenih, za njih posebej izbranih »mehkih« želatinstih bonbonov. Za skupine iz vrtcev si knjige izposodijo vzgojiteljice, ki jih največkrat naročijo glede na tematiko, ki jo obravnavajo. Včasih pa si jih lahko izberejo otroci sami in vzgojiteljice povedo, da vsak točno prepozna knjigo, ki si jo je izbral.

Šolarji prihajajo organizirano (razred) z učiteljicami in lahko si sami izbirajo in izberejo gradivo. Na bibliobusu se naučijo, kako poiščejo in najdejo gradivo in kako si ga izposodijo. Takí mladi bralci nikoli ne bodo imeli težav, ko bodo obiskali »veliko« knjižnico.

Za najmlajše obiskovalce na bibliobusih pripravljamo tudi bibliopedagoške urice, seveda s pravljico. Vsako leto vpišemo veliko prvošolčkov in res smo veseli, da dobro sodelujemo z učitelji in šolskimi knjižničarkami.

Na bibliobusu je povprečno 7.000 enot raznovrstnega gradiva, ki ga neprestano menjujemo, dodajamo novo in ga prilagajamo potrebam bralcev (glede na letni čas, šolsko obvezno branje, Cankarjevo tekmovanje, Bralno značko, Bralno značko za odrasle, Primorci beremo, poletno lahkotno branje itn). Prepričani smo, da se za vsakega kaj najde, za babico roman slovenskega avtorja, za mamó ljubezenski roman, dedek rad prebira zgodovino, ata kriminalke, teto pa zanima zdravo življenje, pa tudi kakšna dobra kuharska knjiga. Nekateri si izberejo tudi DVD-film, za nameček pa še kakšno revijo ali časopis.

Vsaka potujoča knjižnica ima določena postajališča in urnik, na katerem piše, kdaj se bo na katerem postajališču bibliobus ustavil in koliko časa bo stal. Vse potujoče knjižnice skupaj imamo na ozemlju Slovenije okoli 800 postajališč. Vsak dan po slovenskih cestah prevažamo okoli 80.000 enot knjižničnega gradiva, kar je toliko, kolikor je gradiva v knjižnici kakega manjšega mesta.

Potujoči knjižničarji vemo, da opravljamo pomembno delo. Kako pomembno je, se je izkazalo zlasti v času pandemije. Lani 13. marca se je življenje ustavilo – nenadoma. Ustavili so se tudi bibliobusi. Ko smo 11. maja ponovno krenili na pot potujoči knjižničarji, ne moremo opisati veselja naših članov. Najpogostejši stavek, ki smo ga znova in znova slišali, je bil »Kako smo vas pogrešali!«.

In od takrat smo vozili brez prekinitve. Ves jesenski čas, ko so bili šolarji doma, delavci na čakanju, prehod med občinami pa ni bil dovoljen. Dijaki so potrebovali gradivo za šolsko branje, odrasli knjigo za kratek čas in ni ga, ki bi si upal trditi, da knjiga ni odlično terapevtsko sredstvo. Branje buri domišljjski svet, popelje te tja, kamor sicer ne moreš, zgodba ustavi čas ...

Žal pa bibliobusi, ki obiskujejo zamejske Slovence v Italiji, na Hrvaškem in na Madžarskem, niso smeli čez mejo. V drugi polovici leta 2020 je to uspelo le bibliobusu, ki vozi na Madžarsko. Zaprti so bili tudi domovi starejših občanov in drugi zavodi.

Upoštevali smo vsa navodila NIJZ, pazili nase in na druge. Opomine in zamudnine smo »zamrznili«. Vrnjene knjige so zaradi varnosti uporabnikov šle v karanteno.

Knjige po izbiri knjižničarja – Potujoča knjižnica iz Ptuja

Foto: Tjaša Mrgole Jukič

Glede na priporočene varnostne ukrepe smo si izmišljali načine, kako delati, da bi se čimbolj približali uporabnikom: izposojali smo pred bibliobusom, ko je bilo mogoče, smo pripovedovali pravljice na prostem (»pravljice pod krošnjami«), nekateri so si izposodili gasilske klopi in gradivo v škatlah ponudili zunaj, drugi so že vnaprej pripravili gradivo (»maček v žaklju«), spet nekateri so rezervacije vozili z osebnimi službenimi vozili k uporabnikom (»knjiga na dom«) ipd.

»Pravljica pod krošnjami« – Novogoriška potujoča knjižnica

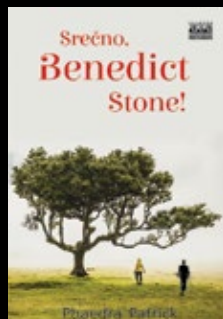
Foto: Miran Trepluk

Ob spremenjenem načinu dela in drugačnih delovnih okoliščinah je bil ves čas naš cilj zadovoljiti bralca in »spraviti« do njega gradivo, ki ga želi ali potrebuje.

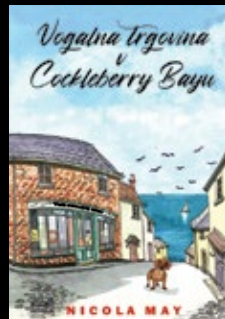
Tako knjižničarji kot tudi bralci smo v dežju, vetru ali pa tudi v lepem sončnem dnevu stali pred bibliobusom, da bi (si) lahko izposodili knjigo. In prav nič, še najmanj pa epidemija, ne more skaliti lepega občutka in povezanosti, ki smo ju ob vsem tem imeli knjižničarji in bralci.

OBČASNE SESTRE
30,00 €

SREČNO,
BENEDICT STONE!
32,00 €

VOGALNA TRGOVINA
V COCKLEBERRY BAYU
32,00 €

ŽENSKI WC
30,00 €

SKRIVNA SESTRA
34,00 €

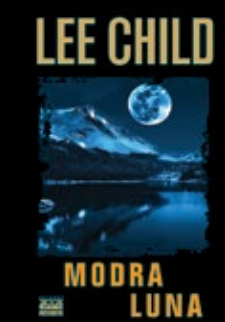
KO SI ODŠEL
34,00 €

HČI IZ PRIHODNOSTI
34,00 €

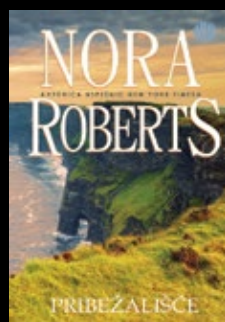
V OBJEMU DEŽJA
32,00 €

MODRA LUNA
32,00 €

UGRABLJENE
34,00 €

PRIBEŽALIŠČE
34,00 €

NOSEČNICA
14,95 €

ČISTO ZASNEŽENO!
17,95 €

KJE JE GOSPOD M?
16,95 €

IGI PROJEKT IN
SKRIVNOSTNI DVOREC
17,00 €

NAJLEPŠI VRT
14,95 €

JO!
KAJ PA POČNEŠ?
16,95 €

GARFIELD
ZMAGUJE
14,95 €

MERLIN GRE
NA PLAŽO
16,95 €

OBVLADOVANJE
TESNOBE
ZA NAJSTNIKE
24,95 €

Knjige lahko naročite po telefonu 05 169 90 72, po elektronski pošti narocila@desk.si, ali na spletni strani www.knjigarna.net

knjigarna.net

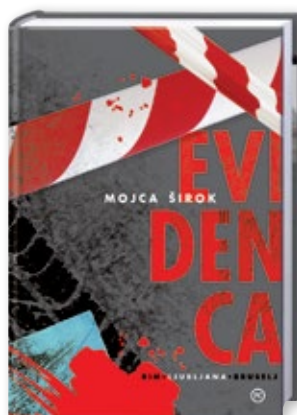
Ker imamo radi knjige

UŽIVAM
V MESTU ...
IN DOBRI
KNJIGI.

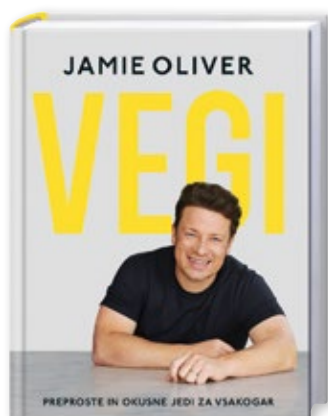
Devil

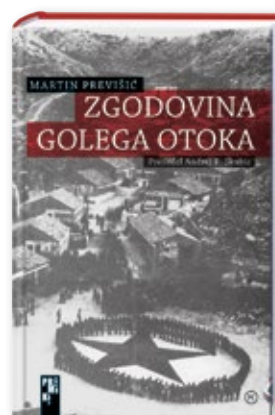
Za poletje polno akcije, drame, pustolovščin in novih spoznanj, pridi v Mladinsko knjigo.

Nov kriminalni roman
Mojce Širok, avtorice
uspešnice Pogodba.

Najokusnejše zelenjavne
jedi po receptih
Jamieja Oliverja.

O terorju nad lastnimi ljudmi
na Golem otoku. Nepristransko
in s pričevanji preživelih.